

NACRT

Strategije razvoja
urbanog područja
grada **Metkovića**
2016.-2020.

Impresum

Grad Metković
Stjepana Radića 1.
20350 Metković
Tel. 020 681 878

Autori i suradnici

Strategiju izradio: EcoVet d.o.o.

Strategiju revidirala: Međunarodna agencija za razvoj d.o.o.

Stratešku procjenu utjecaja na okoliš izradio: Zeleni servis d.o.o.

Vanjsko vrednovanje proveli i izradili: Sveučilište u Dubrovniku, doc. dr. sc. Nebojša Stojčić, doc. dr. sc. Tonći Svilokos

Suradnici: Dominant d.o.o., DUNEA, Metković d.o.o. za vodoopskrbu i odvodnju otpadnih voda, Gradska knjižnica Metković, Prirodoslovni muzej Metković, Športska zajednica Grada Metkovića, Arheološki muzej Naron, Ustanova za kulturu i sport Metković, OŠ Stjepana Radića, Srednja škola Metković, Gimnazija Metković, MO Glušci, MO Sv.Nikola, TZ Metković, Vijeće Srpske nacionalne manjine u Metkoviću, Metković razvoj d.o.o., Udruga osoba s invaliditetom Metković „Prijatelj“, Udruga cerebralne i dječje paralize doline Neretve Leptirići, HZZ, Neretva info, Čistoća Metković d.o.o., OŠ Don Mihovila Pavlinovića, Županija Dubrovačko-Neretvanska

SADRŽAJ

SAŽETAK	4
1. Uvod u koncepciju strategije razvoja urbanog područja	6
1.1. Koncepcija strategije razvoja urbanog područja	7
2. Teritorijalna pokrivenost	9
2.1. Teritorijalni obuhvat Strategije razvoja urbanoga područja Grada Metkovića	9
2.2. Teritorijalni kontekst Strategije razvoja urbanog područja	9
3. Analiza stanja	11
3.1. Društvo	11
3.1.1. Demografija	11
3.1.2. Stanovništvo Grada Metkovića prema narodnosti	13
3.1.3. Dobna i spolna struktura stanovništva	13
3.1.4. Migracijska obilježja stanovništva	14
3.1.5. Socijalno uključivanje i usluge socijalne skrbi te stopa kriminala	15
3.1.6. Društvena i zdravstvena infrastruktura	17
3.1.7. Odgoj, obrazovanje i sport	18
3.1.8. Sport	21
3.1.9. Zaključak	22
3.2. Gospodarstvo	24
3.2.1. Opća gospodarska kretanja	24
3.2.2. Tržište rada	25
3.2.3. Stanovništvo prema glavnim izvorima sredstava za život	26
3.2.4. Nezaposlenost	26
3.2.5. Poslovno okruženje	28
3.2.6. Poduzetničke zone	29
3.2.7. Vanjskotrgovinska razmjena	31
3.2.8. Poljoprivreda	33
3.2.9. Zaključak	36
3.3. Urbano okruženje	39
3.3.1. Kvaliteta urbanog okoliša, izloženost ekološkim rizicima i klimatskim opasnostima	39
3.3.2. Primarna infrastruktura	46
3.3.3. Infrastruktura za mobilnost i internetsku povezanost	52
3.3.4. Urbani prijevoz	58
3.3.5. Zaključak	61
4. SWOT analiza	63
4.1. Analiza prednosti, slabosti, prilika i prijetnji za društvo	63
4.2. Analiza prednosti, slabosti, prilika i prijetnji za gospodarstvo	64
4.3. Analiza prednosti, slabosti, prilika i prijetnji za urbano okruženje	65
5. Razvojna vizija, ciljevi, prioriteti i mjere	67
5.1. Vizija	67
5.2. Ciljevi	67
5.3. Strateški okvir razvoja Grada Metkovića: ciljevi, prioriteti i mjere	69
5.4. Opis ciljeva, prioriteta i mjera	70
5.4.1. Cilj 1. Jačanje gospodarstva kroz ulaganja u razvoj	70
5.4.3. Cilj 3. Podizanje kvalitete života i socijalne uključenosti	89
6. Horizontalni ciljevi	94
7. Provedba	95
7.1. Baza projektnih ideja	95
7.2. Strateški projekti	97
7.3. Provedbeni mehanizmi	103
7.4. Institucionalni okvir provedbe	104
7.5. Partnersko vijeće i radna tijela	104
7.6. Jedinствeni upravni odjel Grada Metkovića	104
7.7. Financijski okvir Strategije	106
8. Usklađenost programa s nacionalnim razvojnim programima i politikama	108
9. Partnersko vijeće	110
10. Sažetak izvješća o provedenom postupku prethodnog vrednovanja	113
11. Strateška procjena utjecaja na okoliš - privremeni sažetak (nova verzija Izvješćaja u izradi)	115
12. Zaključak	117

SAŽETAK

U teritorijalni obuhvat urbanog područja grada Metkovića, radi učinkovitijeg planiranja, usklađivanja i provedbe politike regionalnog razvoja, posebno njezine urbane dimenzije, predlaže se ustrojavanje manjeg urbanog područja Grada Metkovića, sa sjedištem u Metkoviću, kao urbano područje iz članka 14. Zakona o regionalnom razvoju Republike Hrvatske („Narodne Novine“ broj 147/14-u daljnjem tekstu: ZRR).

Sukladno Smjernicama za izradu Strategije razvoja urbanih područja, praćenje njihove provedbe i vrednovanje, izdanim od strane Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova EU, točki 3.1.2. Veća i manja urbana područja, a vezano za obuhvat manjih urbanih područja (MUP) postoje dvije mogućnosti sukladno odredbama ZRR (članak 14. stavak 6. i 7.):

-obuhvat urbanog područja uključuje administrativni teritorij jedinice lokalne samouprave koja je ustrojena kao urbano područje;

U skladu s navedenim, Zamjenica gradonačelnika koja obnaša dužnost Gradonačelnika Grada Metkovića je donijela 12.travnja 2016. godine **Odluku o obuhvatu urbanog područja grada Metkovića** kao manjeg urbanog područja, prema navedenom: „obuhvat urbanog područja uključuje administrativni teritorij jedinice lokalne samouprave koja je ustrojena kao urbano područje“, odnosno **Urbano područje Metković**.

Urbano područje Grada Metkovića obuhvaća 2,86 % ukupne površine u odnosu na površinu Dubrovačko-neretvanske županije, s udjelom od 13,4% (16.788) stanovnika na razini DNŽ (122,568) prema popisu stanovništva iz 2011.godine. Prostor DNŽ čine dvije osnovne funkcionalne i geografske cjeline: prva cjelina je relativno usko uzdužno obalno područje, sa otocima i poluotokom Pelješcom, a druga cjelina je područje Donje Neretve s gravitirajućim priobalnim dijelom, gdje se nalazi i Metković.

Prepoznavanje ključnih razvojnih potreba i potencijala urbanog područja grada Metkovića rezultat je detaljne analize razvojne dimenzije u društvenom, gospodarskom i okolišnom razvojnom sektoru, te konzultacija sa relevantnim lokalnim dionicima. Odluka o osnivanju Partnerskog vijeća urbanog područja grada Metkovića donesen 23.svibnja 2016. godine (Klasa: 302-01/16-01-05, Urbroj: 2148/01/-02-16-1), a tada je održana konstituirajuća sjednica Partnerskog vijeća. Nalazi analize stanja i SWOT analize prezentirani su na sjednici Partnerskog vijeća koja je održana 24. kolovoza 2016. godine u Gradskom kulturnom središtu u Metkoviću.

Na drugoj sjednici partnerskog vijeća koja je održana 20. rujna 2016. godine u Gradskom kulturnom središtu u Metkoviću prezentirani su: definiranje razvojnih potreba i potencijala; utvrđene su vizije, ciljevi, prioriteti i mjere te su predstavljeni strateški projekti. Radna skupina uključena u proces izrade Strategije razvoja urbanog područja Grada Metkovića (u daljnjem

tekstu. SRUP) usuglasila se o izboru 14 projekata s obzirom na njihov očekivani doprinos u ukupnom razvoju Grada Metkovića. U sklopu Cilja 1-Jaćanje gospodarstva kroz ulaganje i razvoj identificirano je četiri strateška projekta i uglavnom su vezani uz razvoj infrastrukture, poduzetništva i jedan 'soft' projekt u domeni razvoja turizma. U sklopu Cilja 2- Unaprjeđenje i održivo korištenje infrastrukture, prostora i resursa planirana je provedba devet strateških projekata koji se orijentirani na razvoj društvene (sportske), prometne i komunalne infrastrukture, dok je Ciljem 3-Podizanje kvalitete života i socijalne uključenosti planirana provedba jednog infrastrukturnog strateškog projekta.

Na trećoj Redovnoj sjednici Partnerskog vijeća 10. studenog 2017. predložen je Nacrt Strategije razvoja urbanog područja Grada Metkovića 2016.-2020. koji je i jednoglasno usvojen.

Tijekom izrade Strategije, osim razvojnih ciljeva, prioriteta i mjera, dogovoren je i utvrđen okvir za njezinu provedbu, temeljna načela provedbe Strategije i odgovornost ključnih dionika. U ime nositelja procesa izrade Strategije, odgovornost za pripremu je preuzeo Jedinostveni upravni odjel Grada Metkovića, koji je koordinirao izradu prijedloga SRUP-a i sam proces, surađivao sa izrađivačem Strategije, organizirao proces prethodnog vrednovanja, suradnju sa izrađivačem za stratešku procjenu utjecaja na okoliš, pripremao materijale za Partnersko vijeće i koordinirao tehničko-administrativne poslove. Partnersko vijeće urbanog područja Grada Metkovića je aktivno sudjelovalo u samom procesu izrade Strategije i to aktivnim sudjelovanjem u konzultacijskom procesu.

Tijela koja su uspostavljena tijekom procesa izrade Strategije će nastaviti raditi i u fazi provedbe Strategije čineći na takav način okosnicu institucionalnog okvira strateške provedbe.

1. Uvod u koncepciju strategije razvoja urbanog područja

Strategija razvoja urbanog područja je temeljni strateški dokument za utvrđivanje i provedbu ciljeva i prioriteta razvoja urbanog područja. Polazeći od razvojnih potreba, ali i mogućnosti Grada, ovim se multi-sektorskim strateškim dokumentom utvrđuju vizija, strateški i posebni ciljevi i mjere, što predstavlja okvir kojim se planira razvoj urbanog područja kao cjeline unutar jasno definiranog vremenskog razdoblja.

Temeljna polazišta

Pri izradi Strategije razvoja urbanog područja Grada Metkovića korišten je sljedeći zakonski okvir i planski/programske dokumenti:

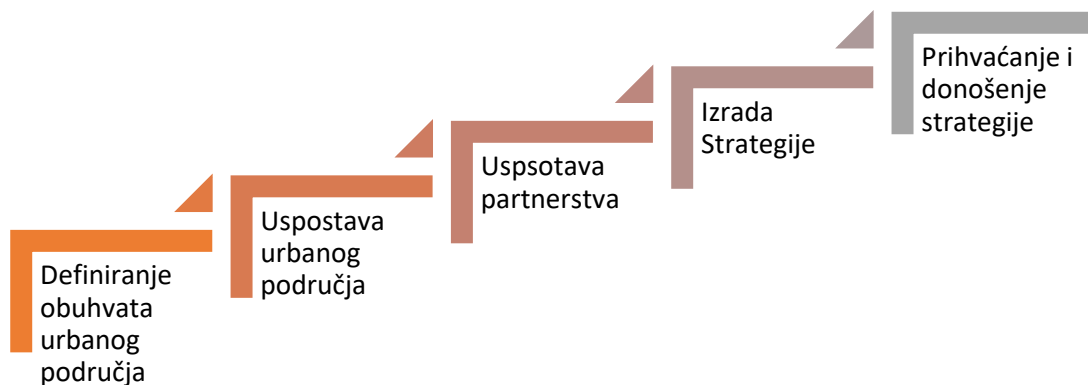
- Zakon o regionalnom razvoju Republike Hrvatske (NN 147/14)
- Strategija regionalnog razvoja RH 2011.-2013. (SRR)
- Nacrt metodoloških smjernica za izradu Strategije razvoja urbanog područja
- Program prostornog uređenja RH, 1999.
- Strategija razvoja poduzetništva u Republici Hrvatskoj 2013. - 2020.
- Nacionalni strateški okvir za razvoj 2006.-2013. (NSOR)
- Razvojna strategija Dubrovačko-neretvanske županije 2011.-2013. godine
- Prostorni plan Dubrovačko-neretvanske županije, 2003.
- Izmjene i dopune Prostornog plana Dubrovačko-neretvanske županije, 2015.
- Prostorni plan uređenja Grada Metkovića, 2004.
- Izmjene i dopune Prostornog plana uređenja Grada Metkovića, 2015.
- Izvješće o stanju u prostoru Grada Metkovića
- Strateški plan Grada Metkovića 2014.-2016.
- Plan gospodarenja otpadom Grada Metkovića za razdoblje 2011.-2018. god.

Osim navedenih planskih/programske dokumenata s kojima je ovaj strateški dokument povezan, neophodno je da isti svoje postavke ima uporište u **Strategiji Europa 2020**. Strategija Europa 2020 iznosi viziju europske socijalne tržišne ekonomije tijekom idućeg desetljeća te počiva na tri međusobno povezana područja prioriteta koja se međusobno podupiru:

- pametan rast (čime se potiču znanje, inovacije, obrazovanje i digitalno društvo)
- održiv rast (čime će naša proizvodnja postati učinkovitija u iskorištavanju resursa, uz istovremeno povećanje konkurentnosti)
- uključiv rast (povećanjem sudjelovanja na tržištu rada, stjecanjem vještina te borbom protiv siromaštva).
- Osnovna pretpostavka izrade ove Strategije razvoja urbanog područja je uključivanje navedenih programske/planske dokumenata u strateško planiranje, a u svrhu napretka i razvoja urbanog područja odnosno Grada Metkovića:
- pravovremen odgovor na procese promjena koje je donio ulazak Hrvatske u Europsku uniju,
- „strateško razmišljanje“ - postupno ispunjavanje dugoročnih ciljeva i razvojne vizije,
- donošenje odluka unutar predstavničkih tijela Grada i njezinih mjesnih odbora, u okviru šireg razvojnog koncepta,

- koordinaciju interesa i aktivnosti različitih razvojnih dionika Grada te učinkovito korištenje njihovih mogućnosti i resursa, kako bi se postigli zajednički razvojni ciljevi,
- potporu javnih interesa, te izravno uključivanje javnosti u razvoj Grada,
- pripremu kvalitetnih smjernica za planove održivog korištenja prostora i sektorske projekte.

Slika 1. Hijerarhijski prikaz metodologije izrade Strategije razvoja urbanog područja

Izvor: Smjernice za izradu Strategije razvoja urbanih područja, praćenje njihove provedbe i vrednovanje

1.1. Koncepcija strategije razvoja urbanog područja

Strategija razvoja urbanog područja ima četiri osnovna koraka koji su okrenuti prema trenutnoj situaciji, te koraci i postupci okrenuti prema budućem razdoblju.

1. korak - Analiza postojeće situacije
2. korak - SWOT analiza i identifikacija ključnih problema
3. korak - Utvrđivanje vizije i ključnih razvojnih ciljeva
4. korak - Oblikovanje potrebnih mjera i prioritetnih područja djelovanja za realizaciju razvojnih ciljeva.

Nakon provedbe temeljite strukturne analize, dobiva se jasna slika postojeće situacije, te se izrađuje SWOT analiza za svaki makro-sektor (društvo, gospodarstvo i urbano okruženje). SWOT analiza daje detaljan uvid u postojeću situaciju i omogućava ispravnu kategorizaciju strukturnih čimbenika i vanjskih utjecaja na snage, slabosti, prilike i prijetnje. Temeljeno na ovim rezultatima, prepoznati su i ključni problemi u različitim sektorima.

Nakon što su prepoznate prioritetne potrebe i potencijali te definirani oni na koje se treba usmjeriti, slijedi prepoznavanje vizije, kao opisa zamišljenog sveobuhvatnog budućeg postignuća u razvoju Grada, te izrada strateških ciljeva i prioriteta koji sadrže konzistentan i sažeti opis namjeranih ishoda. Prethodno postavljeni ciljevi i prioriteti raščlanjeni su dodatno u razvojne mjere kroz koje se može operativno djelovati konkretnim projektima. Općenito rečeno, mjere su aktivnosti, koraci za postizanje prioritetnih ciljeva, a njima se također omogućava iskorištavanje resursa.

Mjere definiraju prioritetni projekti razvoja Grada Metkovića kao i drugi razvojni projekti Grada.

2. Teritorijalna pokrivenost

2.1. Teritorijalni obuhvat Strategije razvoja urbanoga područja Grada Metkovića

Radi učinkovitijeg planiranja, usklađivanja i provedbe politike regionalnog razvoja, posebno njezine urbane dimenzije, ustrojavaju se urbana područja, te se predlaže ustrojavanje manjeg urbanog područja Grada Metkovića, sa sjedištem u Metkoviću, kao urbano područje iz članka 14. Zakona o regionalnom razvoju Republike Hrvatske („Narodne Novine, broj 147/14-u daljnjem tekstu:ZRR). Sukladno Smjernicama za izradu Strategije razvoja urbanih područja, praćenje njihove provedbe i vrednovanje, izdanim od strane Ministarstva regionalnog razvoja i fondova EU, donesena je *Odluka o obuhvatu urbanog područja grada Metkovića* (Klasa: 302-01/16-01/04, Urbroj: 2148/01-02-16-1) kao manjeg urbanog područja, prema navedenom: 'obuhvat urbanog područja uključuje administrativni teritorij jedinice lokalne samouprave koja je ustrojena kao urbano područje,“odnosno Urbano područje Metković.

Slika 2. Urbano područje Grada Metkovića s naseljima, položaj u prostoru

Izvor: Goole maps

2.2. Teritorijalni kontekst Strategije razvoja urbanog područja

Grad Metković, površinom od 50,82 km, odnosno 2.85% ukupne površine županije, po veličini je druga JLS na području Dubrovačko-neretvanske županije prema popisu stanovništva iz 2011. Smješten je na sjeverozapadnom dijelu Dubrovačko-neretvanske županije, između Općine Zažablje s kojom graniči na jugu, te općina Kula Norinska na zapadu, kao i susjedne Bosne i Hercegovine na sjevernom i istočnom dijelu s kojom dijeli 20 km kopnene državne granice. Grad Metković ustrojen je kao jedinica lokalne samouprave 1992. godine te uključuje pet samostalnih naselja: Metković, Dubravica, Glušci, Vid i Prud u kojima živi 16 788 stanovnika.

Metković je smješten na obje obale Neretve; na desnoj obali smještena su naselja Prud i Vid, a na lijevoj naselja Glušci i Dubravica. Uz Metković, još šest jedinica lokalne samouprave u administrativnom smislu čini područje doline Neretve; gradovi Opuzen i Ploče, te općine Kula Norinska, Slivno, Zažablje i Pojezerje. Područjem Grada Metkovića prolaze dvije državne ceste D-9 i D-62. Obje ceste idu sredinom područja i to paralelno jedna s drugom, s time da državna cesta DE-9 (dužine 6,12 km) prolazi lijevom obalom rijeke Neretve, dok državna cesta D-62 prolazi desnom

obalom da bi se blizu graničnog prijelaza spojila s D-9. Sjeverna naselja Prud i Vid povezani su županijskom cestom Ž-6218, koja ide od D-62 kraj Metkovića do graničnog prijelaza Pruda. Južna naselja Dubravica i Glušci povezani su županijskom cestom Ž-6220, koja počinje od D-9 kraj Metkovića pa ide preko susjednog Mliništa. Promet postojećim cestama pretežito je tranzitni prema susjednoj BiH i Srednjoj Europi. U razvojnom smislu, zemljopisno je prostorno kompaktno područje, te postoji velika sličnost klimatskih, gospodarskih, društvenih, kulturnih i povijesnih obilježja. Međutim, razvojni problem je nedostatna prometna povezanost njegovih dijelova.

Slika 3. Administrativne granice Grada Metkovića

Izvor: <https://geoportal.dgu.hr/>

3. Analiza stanja

3.1 Društvo

3.1.1. Demografija

Stanovništvo ima dvostruku ekonomsku funkciju; s jedne strane je temeljni činitelj gospodarstva jer formira ponudu rada, a s druge je cilj i svrha svake ekonomske aktivnosti koja se sastoji u potrošnoj funkciji stanovništva i funkciji rasta standarda stanovništva, koji je jedan od najvažnijih pokazatelja uspješnosti gospodarskih aktivnosti.

Na području Grada Metković, a na temelju podataka Popisa stanovništva iz 2011. godine popisano je 16.788 osoba što čini udio od 13,70% u ukupnom broju stanovnika u Dubrovačko-neretvanskoj županiji. Na prostoru Grada Metkovića živjelo je prema Popisu stanovništva 2001. godine 15.384 stanovnika. Usporedba Popisa stanovništva iz 2001. godine s Popisom iz 2011. godine pokazuje da područje Grada Metkovića karakterizira rast broja stanovnika.

Tablica 1. Ukupan broj stanovnika u Gradu Metkoviću

Grad Metković	Stanovništvo		
	2001.	2011.	Indeks (2011./2001.)
Ukupno	15.384	16.788	109,13
m	7.597	8.302	109,28
ž	7.787	8.486	108,98

Izvor: DZS, www.dzs.hr (02.09.2016.)

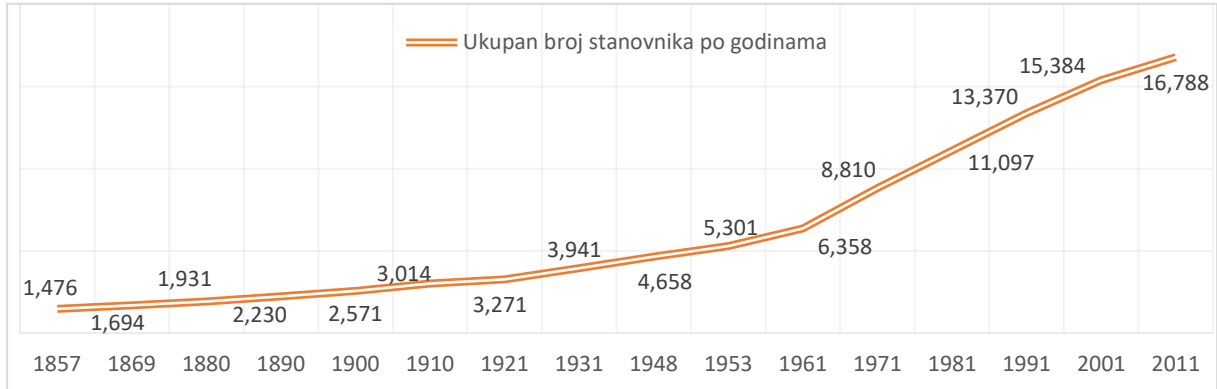
S obzirom na podatke prikazane u prethodnoj tablici očigledno je da je u Gradu Metkoviću u razdoblju od 10 godina došlo do povećanja broja stanovnika za 1.404 stanovnika.

Tablica 2. Prostorna distribucija Grada Metkovića

Naselja Grada Metkovića	Dubravica	Glušci	Metković	Prud	Vid	Ukupno
Površina km ²	2,706	3,057	22,916	6,603	15,538	50,82
Broj stanovnika	90	76	15.329	497	796	16.788
Gustoća naseljenosti	33,26	24,86	668,92	75,27	51,23	330,34

Izvor: Izvješće o stanju u prostoru Grada Metkovića

Grafikon 1. Kretanje broja stanovnika u Gradu Metkoviću kroz povijest

Izvor: DZS, www.dzs.hr (02.09.2016.)

U prethodnom grafikonu se uočava da se broj stanovnika na području Grada Metkovića iz godine u godinu povećavao. Među popisanim razdobljima, razdoblje 1961/1971. bilježi najveći porast indeksa kretanja stanovnika Grada Metkovića.

Kretanje broja stanovnika i gustoća naseljenosti područja Grada Metkovića povezani su s gospodarskim mogućnostima njezine prirodne osnove i s društvenim zbivanjima u prošlosti, ali i sadašnjosti. U ukupnom broju od 16.788 stanovnika u Gradu, prema Popisu stanovništva iz 2011. godine, na 50,82 km² (330,34 stanovnika na km²), kriju se razlike u naseljenosti koje ne odražavaju samo suvremene procese nego su dobrim dijelom posljedica složenih kretanja stanovništva.

Od početka mjerenja (dostupnih podataka) Grad Metković je imao izrazito velik porast broja stanovnika. Prema popisu stanovništva od 1857. godine pa sve do danas može se primjetiti stalni porast stanovništva što u konačnici znači pozitivan prirodni prirast.

Prirodni prirast stanovništva Grada Metkovića

U pogledu prirodnog prirasta stanovništva u sljedećem grafikonu i tablici vidljiv je negativan prirodni prirast u Republici Hrvatskoj, a pozitivan u Dubrovačko-neretvanskoj županiji i Gradu Metkoviću.

Analiza prirodnog prirasta stanovništva u 2014. godini pokazuje da Dubrovačko-neretvanska županija ima pozitivan trend što znači da je manje ljudi umrlo nego što se rodilo. Prirast u Županiji je iznosio +47, dok je prirast Grada Metkovića +78. Pozitivno prirodno kretanje pokazuje i vitalni indeks (živorođeni na 100 umrlih) koji je iznosio 172,2. Stopa nataliteta grada Metkovića u 2014. godini bila je iznad prosjeka Republike Hrvatske (9,3) i iznosila je 11,1.

Tablica 3. Prirodno kretanje stanovništva u 2014. godini

Područje		RH	DNŽ	Grad Metković
ROĐENI	Živorodeni	39.566	1.285	186
	Mrtvorodeni	150	4	-
UMRLI		50.839	1.238	108
UMRLA	Ukupno	199	3	-

DOJENČAD	Do 6 dana starosti	122	3	-
PRIRODNI PRIRAST		-11.273	47	78
BRAKOVI	Sklopljeni	19.501	628	89
	Razvedeni	6.570	114	12
VITALNI INDEKS		77,8	103,8	172,2

Izvor: DZS, Prirodno kretanje stanovništva Republike Hrvatske u 2014.

3.1.2. Stanovništvo Grada Metkovića prema narodnosti

Prema Popisu stanovništva iz 2011. godine nacionalni sastav stanovništva Grada Metkovića u najvećem postotku čine:

- Hrvati: 16.251 (96,80%),
- Srbi: 350 (2,08%),
- Albanci: 34 (0,20%) i
- Bošnjaci: 34 (0,20%).

3.1.3. Dobna i spolna struktura stanovništva

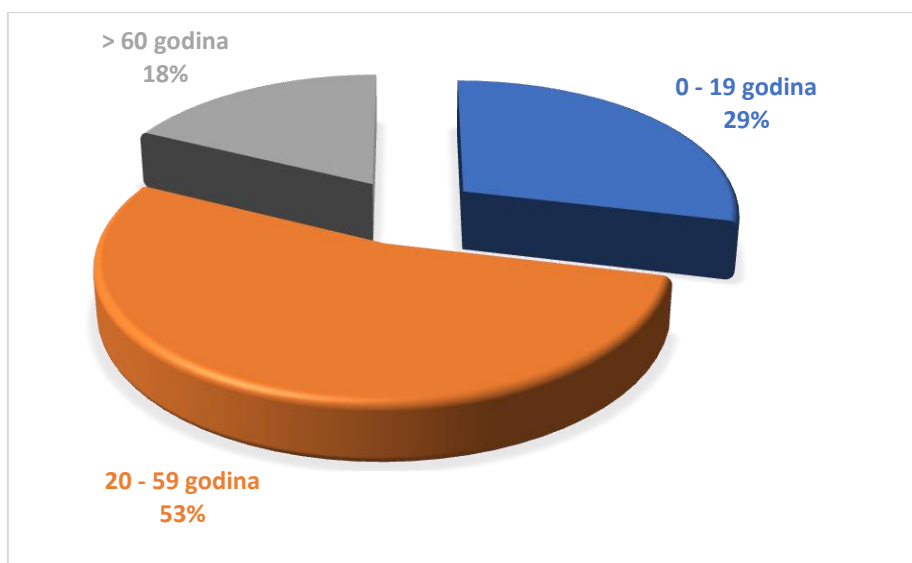
Tablica 4. Ukupan broj stanovnika prema dobi i spolu u Gradu Metkoviću

Spol	Ukupno	0-6 godina	0-14 godina	0-17 godina	0-19 godina	Radno sposobno st. (15-64 godine)	60 i više godina	65 i više godina	75 i više godina	Prosječna starost
Ukupno	16.788	1.507	3.495	4.326	4.821	11.075	2.975	2.218	993	37,2
m	8.302	789	1.840	2.237	2.492	5.511	1.295	951	375	36,0
ž	8.486	718	1.655	2.089	2.329	5.564	1.680	1.267	618	38,4

Izvor: DZS, www.dzs.hr (02.09.2016.)

Prosječna starost stanovnika Grada Metkovića, na temelju podataka iz 2011. godine je 37,2 godina, Dubrovačko-neretvanske županije 41,5 godina, dok je u Republici Hrvatskoj prosječna starost 41,7 godina, te se može zaključiti da je stanovništvo Grada Metkovića nešto mlađe od Dubrovačko-neretvanske županije i RH. Prosječna starost stanovnika Grada je ispod prosjeka uspoređujući ga s prosjekom Županije i prosjekom RH, pa je tako stanovništvo Grada mlađe za 4,3 godine od stanovništva Županije, a 4,5 godina od prosjeka RH.

Grafikon 2. Dobna struktura stanovništva Grada Metkovića

Izvor: DZS, www.dzs.hr (02.09.2016.)

Najviše stanovnika Grada Metkovića pripada kontingentu stanovnika od 20-59 godina (53%), a najmanji broj stanovnika kontingentu više od 60 godina (18%), prema čemu se može zaključiti kako Grad Metković ima relativno povoljan postotak mlade populacije koja čini oko $\frac{1}{4}$ stanovništva Grada Metkovića. Kao i većina mjesta (općina i gradova u RH) i Grad Metković ima sve većih problema s emigracijama i iseljavanjem mladih ljudi. U promatranom desetogodišnjem razdoblju od 2001.-2011. (između dva popisa stanovništva), najveći doprinos u porastu broja stanovnika bio je u Gradu Metkoviću, te u komparaciji s ostalim gradovima i općinama; Opuzenu (0,4 %), najveća depopulacija je zabilježena u općinama Pojezerje (-19,6%), Zažablje (-16,9%), Kula Norinska (-9,2%), te u gradu Ploče (-6,5%). Grad Metković je jedini u razdoblju od 2001.-2011. imao kontinuiran i intenzivan demografski rast, te se time u prostoru potvrđuje kao razvojni centar područja doline Neretve, s očito dobro razvijenim funkcijama za gradsko i okolno stanovništvo. Jedna od glavnih značajki na cijelom području područja doline Neretve, uključujući Grad Metković jest trend iseljavanja mlađeg stanovništva iz manje razvijenih općina u razvijenija gradska središta te na školovanje i rad u razvijenija područja RH. Takvi procesi su dijelom posljedica nepostojanja adekvatne demografske politike, kako na razini cjelokupne RH, tako i na razini područja doline Neretve i Dubrovačko-neretvanske županije. Isto tako, nedostatne su i poticajne mjere za zadržavanje postojećeg, ali i privlačenje mladog školovanog stanovništva.

3.1.4. Migracijska obilježja stanovništva

Tablica 5. Stanovništvo prema migracijskim obilježjima i spolu

JL(R)S	DNŽ	Grad Metković		
		svi	m	ž
Ukupan broj stanovnika	122.568	16.788	8.302	8.486

Od rođenja stanuju u istom naselju		62.266	9.033	4.940	4.093
Doseljeni u naselje stanovanja					
s područja Republike Hrvatske	svega	37.157	3.825	1.593	2.232
	iz drugog naselja iste Općine	11.895	355	123	232
	iz drugog grada ili općine iste županije	16.185	2.519	1.087	1.432
	iz druge županije	9.040	949	382	567
	nepoznato mjesto u RH	37	2	1	1
iz inozemstva	Svega	22.998	3.930	1.769	2.161
	BiH	15.605	3.216	1.420	1.796
	Njemačka	1.979	351	188	163
	Srbija	1.075	78	32	46
	Slovenija	284	13	9	4
	Kosovo	227	18	7	11
	Ostale zemlje	3.826	254	113	141
Nepoznato		149	-	-	-

Izvor: DZS, www.dzs.hr (02.09.2016.)

3.1.5. Socijalno uključivanje i usluge socijalne skrbi te stopa kriminala

Socijalnu skrb na području Grada pruža javna ustanova Centar za socijalnu skrb Metković kojoj je to osnovna djelatnost. Osim za Grad, Centar obavlja poslove i za Grad Opuzen te općine Slivno, Kula Norinska, Zažablje te Pojezerje. U obavljanju poslova iz svoje nadležnosti Centar za socijalnu skrb Metković surađuje i razvija mrežu pružatelja socijalnih usluga u zajednici koju čine javne i državne ustanove, vjerske zajednice, organizacije civilnog društva, volonteri, službe lokalne i regionalne uprave i drugi dionici koji svojim djelovanjem doprinose poboljšanju kvalitete života svih građana.

Djelatnosti Centra proizlaze iz Zakona o socijalnoj skrbi i pratećih akata. Broj osoba s invaliditetom na području djelovanja Centra iznosi 1.580, od toga muškaraca 1.027 (65%), a žena 552 (35%). Najveći broj osoba je u radno sposobnoj dobi i to njih 936. Broj djece s teškoćama u razvoju je 126.

Javnim zalaganjem za prava osoba s invaliditetom i smanjenje stigme uz stručni rad s obiteljima kroz pružanje podrške za uspješnije suočavanje s promjenama koje bolest donosi u obitelj osigurat će se bolja kvaliteta života korisnika skrbi kao i njihovih obitelji. Ranim intervencijama, osiguravanjem pomoći osobama s invaliditetom u lokalnoj sredini kao i uvažavanjem potreba i želja korisnika moći će se pomoći poboljšanju položaja osoba s invaliditetom u Županiji. Proces pomoći i uključivanja osoba s invaliditetom moguć je u suradnji sa udrugama civilnog društva (Prijatelj, Zadruga Prijateljica, Udruga cerebralne paralize doline Neretve Leptirići, Udruga Otac Ante Gabrić, Zaklada Neretvansko srce, Humanitarna zaklada Iva Petrušić) iniciranjem socijalnih akcija i poticanjem stvaranja mreže pružatelja usluga u zajednici.

Udruga "Prijatelj" koja djeluje na području Grada Metkovića pored skrbi za djecu s teškoćama u razvoju u svoje aktivnosti ubraja i skrb za osobe s invaliditetom mlađe i srednje životne dobi. Udruga organizira radne terapije i rehabilitacijske tretmane gdje osobe s invaliditetom stječu osnovne radne navike i razna znanja potrebna za zapošljavanje. Udruga je kako bi ublažila problem zapošljavanja osoba s invaliditetom osnovala socijalnu zadrugu "Prijateljica" koja trenutno zapošljava 6 osoba s invaliditetom, dok je u samoj udruzi zaposleno 12 osoba s invaliditetom. Za pomoć potrebitim osnovana je i zaklada "Neretvansko srce".

Udruga cerebralne i dječje paralize doline Neretve "Leptirici" također skrbi za djecu s teškoćama u razvoju. Osnovana je s ciljem zagovaranja i promicanja prava djece s cerebralnom i dječjom paralizom, teškoćama u razvoju te osoba s invaliditetom u dolini Neretve. *Udruga "Otac Ante Gabrić"* osnovana je sa svrhom pružanja pomoći starijim osobama i poboljšanju kvalitete života obuhvaćanjem izvaninstitucionalnih i poluinstitucionalnih oblika skrbi.

Sve obrazovne ustanove prilagođene su djeci s teškoćama pa veliki broj djece nakon završene osnovne škole nastavlja školovanje. Za svu djecu s teškoćama osigurani su pomoćnici u nastavi, a za sve mlađe osobe s invaliditetom osigurani su osobni asistenti. Djeci s teškoćama u razvoju na području Grada Metkovića omogućena je i logopedska potpora pri službi za psihijatriju OB Dubrovnik, jedinici za poremećaje razvojne dobi na dislociranoj lokaciji pri Domu zdravlja Metković. U Domu zdravlja Metković, Domu za odrasle osobe i rehabilitaciju Metković te u udrugama osigurana je neophodna radna terapija, osposobljavanje i skrb za starije i nemoćne osobe. Sve ovo uz kvalitetan rad Centra za socijalnu skrb upućuje na jedan visok stupanj skrbi za osobe s invaliditetom na području Grada Metkovića.

Odlukom o dodjeli sredstava za financiranje programa udruga u socijalnoj skrbi u 2017. godini (KLASA 550-01/17-01/08; URBROJ 2148/01-02-17-1) od 04. travnja 2017. godine, proračunom predviđenih 200 000,00 kn raspodjeljeno je na sljedeći način:

- Udruga "Otac Ante Gabrić" – Pomoć u kući starijim osobama i organizirane dnevne aktivnosti za starije – 85 000,00 kn;
- Udruga DOBRA – Za veselu starost – 10 000,00 kn;
- Udruga cerebralne i dječje paralize doline Neretve "Leptirici" – 64 000,00 kn;
- Udruga osoba s invaliditetom "Prijatelj" Metković – Rehabilitacija djece s teškoćama u razvoju i mladih osoba s invaliditetom – 41 000,00 kn.

Projekcije proračuna za 2018. i 2019. godinu očekuju povećanje osiguranih sredstava za ovu svrhu.

Stopa kriminala

Prema podacima Policijske uprave Dubrovačko-neretvanske na području Grada odnosno PP Metković u 2014. godini na 1.000 stanovnika stopa kriminaliteta iznosila je 11,3%. Evidentirano je 290 kaznenih djela, 32% više nego prethodne godine. Prema strukturi kriminaliteta na području PP Metković 2014. godine najviše je evidentirano kaznenih djela općeg (kaznena djela protiv života i tijela, spolnosti, imovine, protiv okoliša te protiv opće sigurnosti) te gospodarskog kriminaliteta. Po prometnim nesrećama u Dubrovačko-neretvanskoj županiji PP Metković nalazi se na 2. mjestu sa 91 prometnom nesrećom, dok je Postaja prometne policije Dubrovnik zauzela 1. mjesto sa 453 prometne nesreće.

3.1.6. Društvena i zdravstvena infrastruktura

Društvena infrastruktura, kao skupina središnjih uslužnih funkcija čini suprastrukturu ili nadgradnju nekog područja te njen razvitak slijedi potrebe i razmještaj njihovih korisnika i time poboljšava standard i kvalitetu života stanovništva. Od ključnih ustanova u Gradu djeluju Policijska postaja, Dom zdravlja, Javna vatrogasna postrojba, Gradska knjižnica, Prirodoslovni muzej Metković, Dječji vrtić, Ustanova za kulturu i sport, Kino Pobjeda. Na području Grada Metkovića registrirane su 223 udruge, a bročano stanje udruga prema glavnoj grupi djelatnosti naveden je u sljedećoj tablici.

Tablica 4. Broj udruga prema glavnoj grupi djelatnosti i prema naselju Grada

Udruge prema djelatnosti	Grad Metković
Ekološke udruge	9
Gospodarske udruge	17
Hobističke udruge	4
Humanitarne udruge	3
Kulturne udruge	30
Udruge za okupljanje i zaštitu mladeži i obitelji	3
Socijalne udruge	6
Tehničke udruge	5
Udruge iz domovinskog rata	16
Udruge za zaštitu prava	4
Zdravstvene udruge	6
Znanstvene udruge	3
Sportske udruge	104
Udruge iz ostalih djelatnosti	13
UKUPNO	223

Izvor: Grad Metković

Na području Grada Metkovića djeluje Dom zdravlja Metković u kojoj stanovnici mogu ostvariti primarnu zdravstvenu zaštitu. Dom zdravlja Metković ima sjedište u Metkoviću (Ante Starčevića 12, 20350 Metković). U Gradu postoje 4 ljekarne, 7 ambulanti opće i obiteljske medicine, 2 ginekološke ordinacije, 3 pedijatrijske ordinacije, 2 internističke ordinacije, 1 zdravstvena ustanova za medicinu rada, 11 ordinacija stomatološke medicine, te fizikalno – terapijski centar.

Tablica 5. Službe Doma Zdravlja Metković

Dom Zdravlja Metković	
- Fizikalna medicina i rehabilitacija	- Sanitetski prijevoz
- Hemodijaliza	- Specijalistička ambulanta
- Ordinacija opće medicine	- Specijalistička ginekološka ordinacija
- Patronažna služba	- Specijalistička internistička ordinacija
- Rodilište	- Stomatološke ordinacije
- RTG i UZV kabinet	

Izvor: Dom zdravlja Metković, <http://www.dom-zdravlja-metkovic.hr> (02.09.2016.)

Unutar područja Grada Metkovića ne postoji niti jedan KBC, BC ili specijalistička bolnica. Najbliža bolnica udaljena je 100 km od Metkovića (OB Dubrovnik) i uključuje granični prijelaz s BiH, a druga najbliža je KB Split, udaljena 135 km, što ukazuje na potrebu izgradnje bolnice na području Grada Metkovića kako bi se zadovoljile potrebe vulnerabilnih skupina u što kraćem roku. Trenutno je u postupku proces uspostave dnevne bolnice u Metkoviću.

Tablica 6. Domovi za starije i nemoćne na području Grada Metkovića

Privatni domovi		
1.	Obiteljski dom za starije, Antonija Raguž	Metković
Državni domovi		
1.	Dom za starije i nemoćne osobe, Metković	Metković

Izvor: Domovi za starije, http://www.domovi-za-starije.com/hr/domovi_zd.html (02.09.2016.)

3.1.7. Odgoj, obrazovanje i sport

Prema popisu stanovništva iz 2011. godine u Metkoviću je živjelo 16 788 stanovnika. Njih 11 063 bilo je između 15 i 64 godina starosti i činilo radno sposobno stanovništvo. Od tog stanovništva, najveći je broj onih koji su kao posljednji završeni stupanj obrazovanja imali trogodišnju ili četverogodišnju srednju školu, njih 6 240. Osnovnu školu završilo je 2 274, a manji broj razreda osnovne škole 1 432 osobe. Bez škole zabilježeno je 296 stanovnika a fakultet i sveučilišni studij završila je 821 osoba.

Sustav obrazovanja ima veliku važnost uzevši u obzir potrebe stanovništva i gospodarstva, a uključuje predškolsko, osnovnoškolsko, srednjoškolsko obrazovanje, visoku naobrazbu te cjeloživotno obrazovanje i usavršavanje.

Domena odgoja, obrazovanja i sporta od visoke je važnosti za kvalitetu stanovništva Grada Metkovića te je razmatramo u sljedećim segmentima:

- **Predškolski odgoj**

Na području Grada Metkovića djeluju središnji dječji vrtić „Metković“, dječji vrtić „Mali Isus“ te privatni dječji vrtić „Leut“.

Dječji vrtić „Metković“ je središnji vrtić koji je osnovao Grad Metković 1980. godine. Vrtić obavlja djelatnosti predškolskog odgoja i obrazovanja, te skrbi o djeci rane i predškolske dobi, ostvaruje programe njege, odgoja, obrazovanja, zdravstvene zaštite, prehrane i socijalne skrbi djece rane i predškolske dobi prilagođene razvojnim potrebama djece, te njihovim mogućnostima i sposobnostima. Sjedište vrtića je u Metkoviću, Kralja Zvonimira 22, a u svom sastavu ima još tri vrtića od kojih su dva na području Grada (Dječji vrtić „Radost“ – Metković, Jadranska ulica bb i dječji vrtić „Vid“ – Vid) te dječji vrtić „Otrić-Seoci“ na području Općine Pojezerje. Na području Grada 2015./2016. godine pohađalo je 356 djece, dok se 2016./2017. godine taj broj smanjio te je upisano 344 djece.

Dječji vrtić „Mali Isus“ obavlja djelatnost odgoja, obrazovanja, zdravstvene zaštite, prehrane i socijalne skrbi djece rane i predškolske dobi te vjerski katolički odgoj. Vrtić je osnovala Družba sestara Služavki Malog Isusa – Provincija sv. Josipa, Split 1999. godine. Cilj vrtića je promicanje cjelovitog razvoja djeteta u skladu s njegovim individualnim potrebama, mogućnostima i sposobnostima za otkrivanje i oblikovanje života u odnosu na sebe, drugoga i Boga. Vrtić je 2015./2016. godine pohađalo 22 djece, dok se 2016./2017. godine upisalo 24 djece.

Dječji vrtić „Leut“ je privatna predškolska ustanova koja je započela s radom 2005. godine. Osim na cjelovit razvoj djeteta, vrtić potiče kreativno izražavanje i stvaralaštvo kroz radionicu engleskog jezika, glazbenu (dječji zbor) radionicu i likovnu radionicu. U pedagoškoj 2015./2016. godini u vrtić je bilo upisano 28 polaznika, a 2016./2017. godine 32 polaznika.

Tablica 7. Predškolski odgoj na području Grada Metkovića

Dječji vrtić „Metković“	1. Središnji dječji vrtić
<u>Vrtić:</u> 10-satni boravak od 6:30 do 16:30 h 5,5- satni boravak od 7:00 do 12:30 h 5,5-satni popodnevni boravak od 13:00 do 18:30 h	<u>Jaslice:</u> 10-satni boravak od 6:30 do 16:30 5,5-satni boravak od 6:30 do 12:00 h
Dječji vrtić „Radost“	2. U sastavu središnjeg DV-a
10-satni boravak od 6:30 do 16:30 h 5,5- satni boravak od 7:00 do 12:30 h 5,5-satni popodnevni boravak od 13:00 do 18:30 h	
Dječji vrtić „Vid“	3. U sastavu središnjeg DV-a
5,5- satni boravak od 7:00 do 12:30 h	
Dječji vrtić „Mali Isus“	4. Javna ustanova
5,5 satni program predškolskog odgoja i obrazovanja te skrbi o djeci rane i predškolske dobi	
Dječji vrtić „Leut“	5. Privatna predškolska ustanova
5-6 satni program odgojno - obrazovnog rada i skrbi za djecu od navršene tri godine do polaska u školu	

Izvor: DV Metković, DV Mali Isus, DV Leut

- **Osnovnoškolsko obrazovanje**

Osmogodišnje osnovno školovanje u Republici Hrvatskoj regulirano je Zakonom o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi (NN 86/09, 92/10, 105/10, 90/11, 5/12, 16/12, 86/12, 126/12, 94/13, 152/14). Osnovno obrazovanje počinje upisom u prvi razred osnovne škole, obvezno je za svu djecu, u pravilu od šeste do petnaeste godine života. To se odnosi na svu djecu koja imaju boravište u Republici Hrvatskoj bez obzira na njihovo državljanstvo. Za osobe starije od petnaest godina koje zbog raznih razloga nisu završile osnovnoškolsku naobrazbu ustrojen je sustav osnovnog obrazovanja odraslih.

Osnovna škola Stjepana Radića matična je škola na području Grada, svoju djelatnost obavlja i u područnim školama Bijeli Vir i Mlinište. Osnovna škola nalazi se na lijevoj strani rijeke Neretve i pokriva područje veličine 20 km², školu pohađaju i učenici iz Bijelog Vira, Mliništa i Krvavca II udaljeni 5-15 km od Grada. Školu u područnim školama pohađaju samo učenici nižih razreda, dok učenici viših razreda pohađaju nastavu u matičnoj školi. U matičnoj školi nastava se održava u dvije smjene zbog problema manjka prostora. U sklopu škole nalazi se i športska dvorana, kao i rukometno, nogometno i košarkaško igralište. Škola još ima čitaonicu, arhiv za knjižni fond i knjižnicu.

Osnovna škola Don Mihovila Pavlinovića, kao matična škola, smještena je na desnoj obali rijeke Neretve.

U naseljima Vid i Prud nalaze se područne škole u kojima se nastava provodi od 1. do 4. razreda u tri čista i dva kombinirana razredna odjela, dok učenici viših razreda nastavu pohađaju u matičnoj školi. Uz samu školsku zgradu izgrađeno je igralište za mali nogomet, asfaltirano igralište za rukomet, košarku, odbojku, tenis, skakalište za skok u vis, te nogometno igralište. Škola ima knjižnicu i knjižni fond od 7.352 knjige. Nastava se izvodi u 2 smjene u 8 učionica razredne nastave, te 16 specijaliziranih učionica za predmetnu nastavu.

Tablica 8. Osnovno školstvo na području Grada Metkovića

Osnovno školstvo			
Osnovna škola Stjepana Radića - 1. Matična škola			
Ukupan broj učenika:	961	Ukupan broj odjela:	46
Osnovna škola Don Mihovila Pavlinovića - 2. Matična škola			
Ukupan broj učenika:	776	Ukupan broj odjela:	38

Izvor: Godišnji plan i program rada OŠ Stjepana Radića za šk.god.2015./2016.; Školski kurikulum OŠ Don Mohovila Pavlinovića šk.god. 2015./2016.

- **Srednjoškolsko obrazovanje**

Srednjoškolskim obrazovanjem se svakome pod jednakim uvjetima i prema njegovim sposobnostima, nakon završetka osnovnog školovanja, omogućava stjecanje znanja i sposobnosti za rad i nastavak školovanja.

Na području Grada Metkovića djeluju dvije srednjoškolske ustanove: *Srednja škola Metković* i *Gimnazija Metković*. Srednja škola Metković izgrađena je 1976. godine, ukupne površine od 2.376 m² učeničkog prostora. Nastava se izvodi u devet područja rada i 18 različitih zanimanja koji su prikazani u tablici ispod. U školskoj godini 2015./2016. ukupno je pohađalo 670 učenika u 34 razredna odijela. Škola raspolaže sa knjižnim fondom od 8.006 knjiga i 314 jedinica individualne građe. Škola zajedno s Gimnazijom Metković raspolaže sa sportskom dvoranom rukometnih dimenzija u kojoj se odvija nastava TZK.

Gimnazija Metković osnovana je 1992. godine. Djelatnost Škole je odgoj i obrazovanje učenika u programima jezične, prirodoslovno-matematičke i opće gimnazije. Nastava se odvija u jednoj smjeni na ukupnoj površini školskog prostora od 2.459 m². U školskoj godini 2015./2016. ukupno je pohađalo 421 učenik u 16 razredna odijela. Škola ima i botanički vrt površine cca. 8.000 m².

Jedan od osnovnih problema u području osnovnoškolskog i srednjoškolskog obrazovanja je stalno opadanje broja učenika, uzrokovano negativnim demografskim trendovima.

- **Visokoškolsko obrazovanje**

Na području Grada Metkovića ne postoji visokoobrazovna ustanova. Za one koji se žele dodatno obrazovati, na području Dubrovačko-neretvanske županije djeluju ustanove visokog školstva i to American College of Management and Technology (RIT Croatia) Croatia, Sveučilište u Dubrovniku, privatno Međunarodno sveučilište u Dubrovniku DIU LIBERTAS Osim toga, u Pločama djeluje dislocirani studij Financijskog managementa pri Sveučilištu u Dubrovniku. Velik broj studenata iz Metkovića pohađa Sveučilište u Mostaru (upisanih 280 studenata za 2016./2017. godinu), te na Sveučilištu u Splitu.

- **Cjeloživotno obrazovanje**

Cjeloživotno obrazovanje podrazumijeva stjecanje i osuvremenjivanje svih vrsta sposobnosti, interesa, znanja i kvalifikacija od predškolske dobi do razdoblja nakon umirovljenja. U kontekstu cjeloživotnog obrazovanja uvažavaju se svi oblici obrazovanja: formalno obrazovanje (npr. tečaj na fakultetu), neformalno obrazovanje (npr. usavršavanje vještina potrebnih na radnom mjestu), i

informalno obrazovanje, međugeneracijsko učenje (razmjena znanja u obitelji, među prijateljima). Od organizacija koje pružaju obrazovanje u kontekstu cjeloživotnog obrazovanja na području Grada Metkovića su: Centar za obrazovanje Narona, Pučko otvoreno učilište „Žižić“ i Učilište „Mijoč“. Centar za obrazovanje Narona je ustanova kojoj je primarna djelatnost obrazovanje odraslih, prekvalifikacije te osposobljavanja i usavršavanja. Od programa koje nudi učilište su: prometni smjer, ekonomski smjer, graditeljski smjer, škole stranih jezika engleski, njemački i francuski, škola informatike, škola za njegu kose, lica i tijela, turističko-ugostiteljska škola, poljoprivredna škola.

Pučko otvoreno učilište „Žižić“ specijalizirano je za edukaciju odraslih i cjeloživotno obrazovanje. Učilište pruža niz različitih programa srednjoškolskog obrazovanja odraslih iz područja ekonomije i trgovine, turizma i ugostiteljstva, strojarstva, brodogradnje i metalurgije, prometa i logistike te građevine i geodezije.

Učilište „Mijoč“ je ustanova registrirana za obrazovanje odraslih i ostalo obrazovanje u programima za stjecanje srednje stručne spreme i prekvalifikacije (ekonomija, trgovina, turizam i ugostiteljstvo, promet i logistika), kao i za programe osposobljavanja i usavršavanja (rukovatelj kran dizalicom, bagerom, motornom pilom, traktorom sa radnim priključcima, hidraulična dizalica, autodizalica, viličar).

3.1.8. Sport

Sport na području Grada Metkovića ima dugogodišnju tradiciju i važnost. Među najstarijim sportskim društvima koji djeluju na ovom području je NK Neretva osnovana 1919. godine.

Najveću pozornost sportskih događanja na ovim područjima privukao je rukomet. U rukometu najveću zaslugu doprinosi Rukometni klub Metković, koji je osnovan 1963. godine pod imenom RK Mehanička. Nakon RK Mehaničke nastale su dvije udruge koje nastavljaju tradiciju (RK Metković 1963 i RK Metković – Škola rukometa Metković). Uz ta dva rukometna kluba postoji i RK Jerkovic koji djeluje na desnoj strani Neretve sa muškom i ženskom sekcijom, te ŽRK Metković, utemeljen još 1972.godine. Ono što treba istaknuti je da su rukometne škole u Metkoviću dale veliki broj svjetskih poznatih rukometaša i izbornika, kao i nogomet koji je Metković proslavio izvan granica RH.

Na području Grada Metkovića osim navedenih sportskih društava djeluje veliki broj ostalih udruga kao što su: boćarski klubovi, malonogometni klubovi, borilački klubovi, biciklistički klubovi itd.

Tablica 11. Podjela sportskih udruga i klubova na području Grada Metkovića

Sportske udruge i klubovi	broj	Sportske udruge i klubovi	broj
1. Rukometni klub	5	2. Teniski klub	1
3. Košarkaški klub	1	4. Malonogometni klub	3
5. Nogometni klub	3	6. Konjički klub	1
7. Boćarski klub	4	8. Biciklistički klub	2
9. Karate klub	2	10. Stolnoteniski klub	1
11. Veslački klub	1	12. Pikado klub	1
13. Ragbi klub	1		

Izvor:Športska zajednica Grada Metkovića

Prema broju registriranih udruga može se zaključiti da je ovaj sektor dosta razvijen u odnosu na pojedine jedinice lokalne samouprave u Dubrovačko – neretvanskoj županiji.

3.1.9. Zaključak

Pozitivna obilježja

- pozitivan natalitet i prirodni prirast,
- dobra obrazovna struktura stanovništva,
- prosječna starost stanovništva ispod prosjeka Republike Hrvatske,
- dobra potpora civilnom društvu, osobama s invaliditetom i djeci s teškoćama u razvoju,
- infrastruktura je pristupačna za osobe s invaliditetom,
- razvijeni kapaciteti udruga,
- razvijeno socijalno poduzetništvo,
- potpora dviju zaklada (Neretvansko srce i Humanirna zaklada Perušić) u financiranju socijalnih programa i pomoći ugroženim obiteljima,
- mogućnost cjeloživotnog obrazovanja za građane Metkovića.

Negativna obilježja

- odlazak mladog obrazovanog stanovništva,
- neaktivnost stanovništva,
- nedovoljan broj projekata u području socijalne uključenosti i socijalne skrbi,
- udaljenost bolnica,
- nedostatan razvijena društvena, zdravstvena i sportska infrastruktura,
- nezadovoljavajuća obrazovna infrastruktura,
- neadekvatna opremljenost obrazovnih ustanova,
- nedovoljno ulaganje u razvoj deficitarnih kadrova,
- neusklađenost obrazovanja (ishoda učenja s potrebama gospodarstva),

Razvojne prepreke

- deruralizacija i depopulizacija mladih i obrazovanih osoba,
- porast broja kaznenih dijela i prometnih nesreća,

-
- slaba zainteresiranost građana za sudjelovanje u projektima od javnog interesa.
-

Razvojni potencijali

- financiranje projekata iz EU fondova,
 - promocija vrijednosti "sportskog grada" i niza mogućnosti za sportaše
 - izrada i provedba programa i projekata u području zapošljavanja mladih kako bi ih se zadržalo u gradu Metkoviću,
 - stipendiranje deficitarnih programa i darovitih studenata,
 - poticanje cjeloživotnog obrazovanja,
 - pomaganje socijalno ugroženim građanima,
 - osiguranje bržeg pristupa bolnici i/ili izgradnja bolnice u Metkoviću,
 - poticati razvoj stručnih kapaciteta za rad s djecom s poteškoćama u razvoju i osoba s invaliditetom,
 - poticati razvoj ljudskih kapaciteta u zdravstvenim i društvenim ustanovama,
 - razvoj školske i sportske infrastrukture,
 - umrežavanje sportskih dionika na lokalnoj i nacionalnoj razini.
-

3.2. Gospodarstvo

Gospodarske djelatnosti na području Grada Metkovića, vezane su za prirodne resurse i njihovo iskorištavanje kao što su mineralne sirovine, podzemne vode, te šumsko i poljoprivredno zemljište. Gospodarstvo je sa svojim segmentima od presudnog značaja za rast budućeg razvoja Grada, a naglasak ipak treba staviti na razvoj malog i srednjeg poduzetništva.

Zakonom o regionalnom razvoju Republike Hrvatske (NN 147/14) i Odlukom o razvrstavanju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave prema stupnju razvijenosti (NN 158/13) Grad Metković je uvršten u III. skupinu jedinica lokalne samouprave. Indeks razvijenosti Dubrovačko-neretvanske županije iznosi 120,84%, Grada Dubrovnika 126,83%, a indeks razvijenosti Grada Metkovića je 79,91% što je poprilično manje od prosjeka Dubrovačko-neretvanske županije i Grada Dubrovnika.

Tablica 12. Pokazatelji razvijenosti Grada Metkovića

Vrijednosti osnovnih pokazatelja	Prosječni dohodak per capita		2010.-2012.	19.464	
	Grad Metković	Prosječni izvorni prihodi per capita		2010.-2012.	1.087
Prosječna stopa nezaposlenosti		2010.-2012.	20,9%		
Kretanje stanovništva		2010.-2001.	112,9		
Udio obrazovanog stanovništva 16-65 godina		2011.	81,59%		
Vrijednosti standardiziranih pokazatelja		Prosječni dohodak per capita		2010.-2012.	57,1%
		Prosječni izvorni prihodi per capita		2010.-2012.	31,5%
		Prosječna stopa nezaposlenosti		2010.-2012.	87,3%
		Kretanje stanovništva		2010.-2001.	123,1%
		Udio obrazovanog stanovništva 16-65 godina		2011.	108,4%
Indeks razvijenosti i skupine		Indeks razvijenosti		81,12%	
	Skupine		75-100%		
			III.		

Izvor: Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske unije

3.2.1. Opća gospodarska kretanja

Prema posljednjim relevantnim podacima Državnog zavoda za statistiku, bruto domaći proizvod (BDP) Dubrovačko-neretvanske županije u 2012. godini iznosio je 9.079 milijuna kuna, odnosno 1.208 milijuna eura, čime je ostvareno 2,7 % hrvatskog BDP-a.

Prosječni BDP po stanovniku u Dubrovačko-neretvanskoj županiji u 2012. godini iznosio je 74.129 kuna ili 9.861 eura, što je za 4% manje od prosječnog BDP-a po stanovniku Republike Hrvatske.

Tablica 13. Osnovni podaci poslovanja poduzetnika Grada Metkovića

Godina	Broj poduzetnika	Ukupni prihod	Ukupni rashodi	Gubitak razdoblja	Prosječan broj zaposlenih	Prosječna mjesečna neto plaća
2013.	-	661.780.000,00	668.961.000,00	-10.656.000,00	1.402	3.164
2014.	317	657.313.000,00	664.828.000,00	-10.695.000,00	1.366	3.344

Izvor: FINA - Osnovni financijski rezultati poduzetnika za 2014. godinu

Prema podacima FINA-e, odnosno prema obrađenim godišnjim financijskim izvještajima, u Dubrovačko-neretvanskoj županiji u 2014. godini poslovalo je 3.669 poduzetnika koji su zapošljavali

18.753 osobe (u odnosu na prethodnu godinu, porast od 0,4%). S obzirom na ukupan broj zaposlenih u Dubrovačko-neretvanskoj županiji, Grad Metković sudjeluje sa 7,3% (1.366 zaposlenih) u ukupnom broju.

U 2014. godini poduzetnici Grada Metkovića ostvarili su 657.313.000,00 kn prihoda, te su time sudjelovali sa 7,13% u ukupnim prihodima županije (9.222.833.000,00 kn) i zauzeli 3. mjesto među gradovima/općinama Dubrovačko-neretvanske županije prema ukupnom prihodu.

Nadalje, poduzetnici Grada Metkovića iskazali su negativan konsolidirani financijski rezultat u 2014. godini kao i prethodne 2013. godine. Prosječna neto plaća po zaposlenom 2014. godine iznosila je 3.344,00 kn što je 5,7% više nego prethodne godine, dok je županijska iznosila 4.920,00 kn.

3.2.2. Tržište rada

Prema podacima iz Popisa stanovništva 2011. godine na području Grada Metkovića bilo je zaposleno 4.647 osoba, dok je 2001. godine bilo 4.325 osoba što je povećanje od 7,45%. Udio zaposlenih 2011. godine u radno aktivnom stanovništvu za Grad Metković iznosi 66%, dok je za 2001. godinu iznosio 62%. Stopa nezaposlenosti u 2011. godini iznosila je 20,83% aktivnog stanovništva. U sljedećoj tablici prikazan je broj zaposlenih prema područjima djelatnosti. Može se vidjeti kako je najviše zaposlenih u djelatnosti trgovina na veliko i malo te trgovina motornih vozila i motocikala (20,76%), slijedi u javnoj upravi i obrani, obveznom socijalnom osiguranju (11,92%). Najmanje zaposlenih ima u djelatnosti izvanteritorijalnih organizacija i tijela (0), rudarstva i vađenja (0,13%) te djelatnosti kućanstava kao poslodavca (0,17%).

Tablica 14. Zaposleni prema područjima djelatnosti

	Područje djelatnosti	Ukupno
Grad Metković	Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	213
	Rudarstvo i vađenje	6
	Prerađivačka industrija	354
	Opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija	51
	Opskrba vodom, uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelatnost sanacije okoliša	88
	Građevinarstvo	445
	Trgovina na veliko i malo, popravak motornih vozila i motocikala	965
	Prijevoz i skladištenje	464
	Djelatnost pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane	252
	Informacije i komunikacije	38
	Financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	132
	Poslovanje nekretninama	14
	Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	139
	Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	71
	Javna uprava i obrana, obvezno socijalno osiguranje	554
	Obrazovanje	422
	Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi	261
	Umjetnost, zabava i rekreacija	75
	Ostale uslužne djelatnosti	80
	Djelatnosti kućanstava kao poslodavca, djelatnosti kućanstava koja proizvode različitu robu i obavljaju različite usluge za vlastite potrebe	8
Djelatnost izvanteritorijalnih organizacija i tijela	-	
Nepoznato	15	

Izvor: DZS, <http://www.dzs.hr/> (02.09.2016.)

3.2.3. Stanovništvo prema glavnim izvorima sredstava za život

Iduća tablica prikazuje stanovništvo Dubrovačko-neretvanske županije i Grada Metkovića prema glavnim izvorima za život, a na temelju podataka iz Popisa stanovništva 2011. godine. Navedeni podaci pokazuju kako je za 26,07% stanovništva Grada glavni izvor za život prihod od stalnog rada, a čak 45,35% stanovništva je bez prihoda. Ovdje je potrebno napomenuti kako je broj onih koji primaju starosnu mirovinu gotovo izjednačen sa korisnicima ostalih vrsta mirovina.

Tablica 15. Stanovništvo prema glavnim izvorima sredstava za život

	Spol	Ukupno ¹	Prihodi od stalnog rada	Prihodi od povremenog rada	Prihodi od poljoprivrede	Starosna mirovina	Ostale mirovine	Prihodi od imovine	Socijalne naknade	Ostali prihodi	Povremena potpora drugih	Bez prihoda	Nepoznato
DNŽ	sv.	122.568	38.996	4.860	5.081	18.784	11.443	1.307	3.566	2.665	1.939	40.861	91
Grad Metković	sv.	16.788	4.376	329	344	1.791	1.689	24	541	315	131	7.613	1
	m	8.302	2.490	192	222	902	859	10	206	135	71	3.420	1
	ž	8.486	1.886	137	122	889	830	14	335	180	60	4.193	-

Izvor: DZS, www.dzs.hr (02.09.2016.)

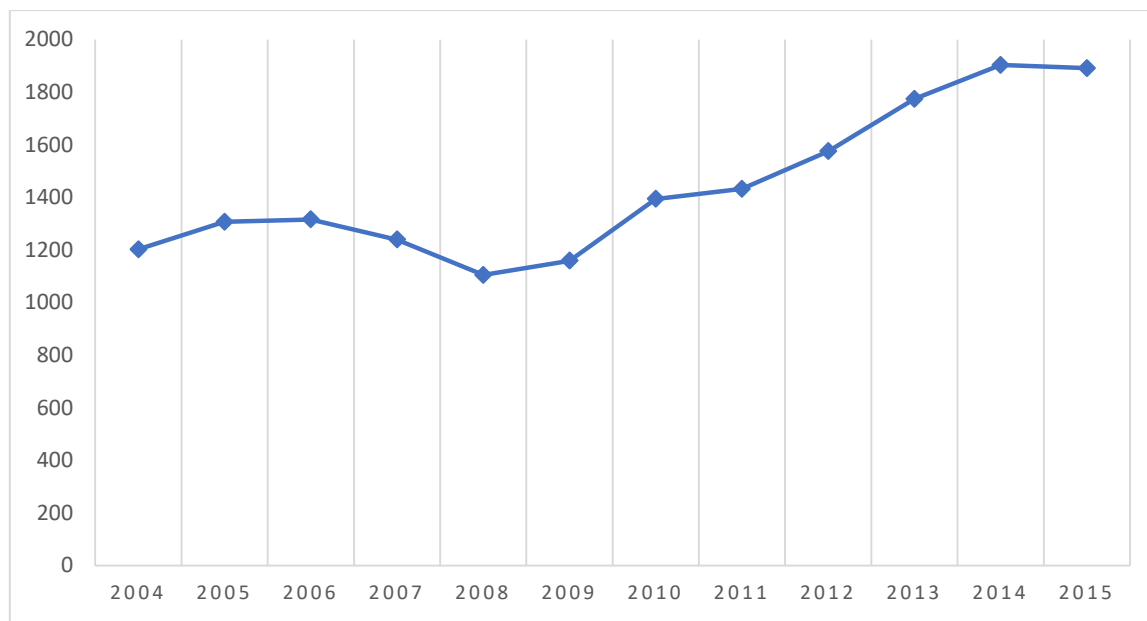
3.2.4. Nezaposlenost

Prema podacima Hrvatskog zavoda za zapošljavanje stopa nezaposlenosti u rujnu 2017. godine za Grad Metković iznosila je 19,8%. Prema razini obrazovanja najviše nezaposlenih ima završenu srednju školu², njih 1.418 ili 72,9%, dok je najmanje nezaposlenih među onima koji su bez škole i nezavršene osnovne škole, njih 27 ili 1,39%. Zanimljiv je i podatak da se 135 osoba ili 6,94% završenog fakulteta, akademije, magisterija i doktoratom nalaze među nezaposlenima, što dovodi do zaključka o odlasku mladih iz ovog područja u potrazi za boljim uvjetima življenja. Promatrajući podatke u zadnjih nekoliko godina može se zaključiti da broj nezaposlenih varira između 1.770 i 1.900.

Grafikon 3. Prosječna nezaposlenost u Gradu Metkoviću u razdoblju od 2004.-2015. godine

¹ Zbroj podataka po stupcima veći je od podatka „Ukupno“ (ukupan broj stanovnika) jer su osobe mogle dati i dva odgovora (dva različita prihoda) i stoga su te osobe iskazane u dva stupca.

² Podaci iz 2015. godine

Izvor: Hrvatski zavod za zapošljavanje, <http://statistika.hzz.hr/> (02.09.2016.)

Tablica 16. Nezaposlenost u 2014. i 2015. godini (stanje krajem mjeseca)

godina	mjesec	RH		DNŽ	Grad Metković	
		broj nezaposlenih	broj nezaposlenih	udio u nezaposlenosti RH (%)	broj nezaposlenih	udio u nezaposlenosti Županije (%)
2014.	siječanj	378.284	10.244	2,71	2.041	19,92
	veljača	384.376	10.615	2,76	2.079	19,59
	ožujak	376.866	10.293	2,73	2.079	20,20
	travanj	354.449	8.955	2,53	1.985	22,17
	svibanj	327.508	7.538	2,30	1.874	24,86
	lipanj	304.925	6.609	2,17	1.816	27,48
	srpanj	296.094	6.083	2,05	1.766	29,03
	kolovoz	289.889	6.084	2,10	1.789	29,40
	rujan	290.584	6.206	2,14	1.762	28,39
	listopad	306.170	7.342	2,40	1.796	24,46
	studen	312.330	8.581	2,75	1.859	21,66
prosinac	316.763	9.246	2,92	1.986	21,48	
2015.	siječanj	329.230	10.099	3,07	2.112	21,91
	veljača	329.751	10.189	3,09	2.123	20,84
	ožujak	319.211	9.588	3,00	2.086	21,76
	travanj	297.088	8.163	2,75	2.005	24,56
	svibanj	275.381	6.969	2,53	1.836	26,35
	lipanj	260.073	6.201	2,38	1.781	28,72
	srpanj	257.994	5.922	2,29	1.736	29,31
	kolovoz	256.748	5.861	2,28	1.736	29,62
	rujan	259.459	5.988	2,31	1.744	29,12
	listopad	275.813	6.943	2,52	1.736	25,00
	studen	284.657	8.281	2,91	1.854	22,39
prosinac	285.468	8.941	3,13	1.945	21,75	

Izvor: Hrvatski zavod za zapošljavanje, <http://statistika.hzz.hr/> (02.09.2016.)

Prema podacima za prosinac 2015. godine u Dubrovačko-neretvanskoj županiji je bilo 8.941 registrirane nezaposlene osobe, čime je Grad sa registriranom 1.945 osobom imao udio od 21,75% u ukupnoj nezaposlenosti Dubrovačko-neretvanske županije. Uspoređujući broj nezaposlenih osoba u prosincu 2014. godine s brojem nezaposlenih osoba u prosincu 2015. godine, uočava se tendencija smanjenja broja nezaposlenih osoba.

Mjesečne stope nezaposlenosti nam govore o dinamici kretanja nezaposlenosti uspoređujući stanje tekućeg mjeseca s prethodnim, te nam naglašavaju promjene u nezaposlenosti s obzirom na pozitivne i negativne stope (rasta i pada nezaposlenosti), što uzrokuje povećanje ili smanjenje nezaposlenosti u odnosu na prethodni mjesec. Uspoređujući stopu nezaposlenosti kroz razdoblja može se primijetiti da su varijacije u nezaposlenosti na području Grada relativno male, te su ekonomski gotovo neznčajne. No međutim, može se uočiti i povećanje broja nezaposlenih u zimskim mjesecima što pokazuje značaj turističke sezone i oscilacije uzrokovane sezonskim zapošljavanjem.

3.2.5. Poslovno okruženje

Prema podacima FINA-e, na području Grada Metkovića 2015. godine registrirano je 328 aktivnih poduzeća (d.o.o., j.d.o.o.), od čega prema pravnom ustrojbenom obliku 254 društva s ograničenom odgovornošću, te 30 jednostavna društva s ograničenom odgovornošću. Na području Grada aktivno je i 306 obrta, dok od ustanova 7, a zadruga samo jedna.

Prema veličini poduzeća, najveći dio čine male tvrtke, dok velika poduzeća ne posluju na području Grada. Prema vrsti djelatnosti, temeljenih na Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti, gotovo većina poslovnih subjekata (poduzeća, obrta) bavi se tercijalnom djelatnosti, odnosno trgovinom na malo i veliko. Preostali dio poduzeća, bavi se građevinarstvom, prerađivačkom industrijom, djelatnošću pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane, prijevozom i skladištenjem, stručnim, znanstvenim i tehničkim djelatnostima, poljoprivredom, šumarstvom i ribarstvom te ostalim uslužnim djelatnostima.

Tablica17. Popis aktivnih poduzeća na području Grada Metkovića prema pravno ustrojbenom obliku

R.b.	Pravno ustrojbeni oblik	Broj poduzeća
1.	Dioničko društvo	2
2.	Druga osoba za koje je upis propisan zakonom	-
3.	Društvo s ograničenom odgovornošću	254
4.	Gospodarsko interesno udruženje	-
5.	Inozemni osnivač	5
6.	Javno trgovačko društvo	-
7.	Jednostavno društvo s ograničenom odgovornošću	30
8.	Komanditno društvo	-
9.	Trgovac pojedinac	-
10.	Ustanova	7
11.	Zadruga	1
12.	Ostali obveznici poreza na dobit	29
UKUPNO		328

Izvor: FINA

Prema parametrima veličine i broja pravnih oblika, na području Grada Metkovića registrirano je više od 500 pravnih oblika, od toga aktivnih 328. Podaci o gospodarskoj aktivnosti na gradskom nivou, mjereno u odnosu na registrirane gospodarske subjekte, pokazuje visoki udio malih poduzeća.

Na području Grada Metkovića, najveći broj poduzeća za glavnu djelatnost ima trgovinu na malo i veliko; točnije njih 106, što čini 32% od ukupnog broja aktivnih poduzeća. 57 poduzeća, ili 17%, se bavi građevinarstvom, dok se 43 poduzeća ili 13% bavi prerađivačkom industrijom. U Gradu djeluje i Udruženje obrtnika Metković koje broji oko 500 članova.

3.2.6. Poduzetničke zone

Poduzetničke zone su infrastrukturno opremljena područja definirana prostornim planovima, namijenjena obavljanju određenih vrsta poduzetničkih, odnosno gospodarskih aktivnosti. Osnovna karakteristika poduzetničkih zona je zajedničko korištenje infrastrukturno opremljenog i organiziranog prostora od strane poduzetnika kojima se poslovanjem unutar poduzetničke zone omogućuje racionalizacija poslovanja i korištenje raspoloživih resursa poduzetničke zone zajedno s ostalim korisnicima poduzetničke zone.

Razvoj gospodarstva, odnosno poduzetništva na određenom području će se postići poticanjem izgradnje poduzetničkih zona. Na taj način će se riješiti prostorni problemi poduzetnika te potaknuti buduće poduzetnike na ulaganje. Ulaganjima i razvojem poduzetničkih zona na dugoročan način se stvaraju uvjeti za nesmetani rad kroz korištenje zajedničke infrastrukture i povezivanje poduzetnika smještenih na istom prostoru te kroz korištenje različitih povlastica ulaganja na tim prostorima, kao jezgri razvoja gospodarstva na određenom prostoru.

Za 2017. godinu iz proračuna Grada predviđen je rashod od 150 000,00 kn u korist izgradnje poduzetničke zone Dubravica.

Tablica 18. Zemljište predviđeno za poduzetničke zone na području Grada Metkovića

Naziv poduzetničke zone	Ukupna površina zone (ha)	U vlasništvu JLS	Zemljište koje nije stečeno	
			U vlasništvu privatnih osoba	U vlasništvu RH
Bijeli vir - Glušci	5,00	0,00	5,00	0,00
Opuzenka	11,00	0,00	11,00	0,00
Metković	5,00	0,00	5,00	0,00
Dubravica	8,49	0,00	0,59	7,90

Izvor: Izvješće o obavljenoj reviziji – Osnivanje i ulaganja u opremanje i razvoj poduzetničkih zona na području Dubrovačko-neretvanske županije, listopad 2014.

Tablica 19. Poduzetničke zone koje koncem 2013.godine nisu bile u funkciji na području Grada Metkovića

Naziv poduzetničke zone	Godina osnivanja	Površina u ha	Ulaganja u kn	Ulaganja po ha u kn
Bijeli vir - Glušci	-	5,0	0,00	0,00
Opuzenka	-	11,0	0,00	0,00
Metković	-	5,0	0,00	0,00
Dubravica	2008.	8,49	398.479,00	46.935,00

Izvor: Izvješće o obavljenoj reviziji – Osnivanje i ulaganja u opremanje i razvoj poduzetničkih zona na području Dubrovačko-neretvanske županije, listopad 2014.

Tablica 20. Ulaganja i izvori sredstava za ulaganja u poduzetničku zonu od 2004. do 2013.godine

Naziv poduzetničke zone	Ukupna ulaganja u poduzetničku zonu	Izvori sredstava za ulaganja u poduzetničku zonu			
		JLS	Županija	RH	Drugi izvori
Dubravica	398.479,00	208.479,00	0,00	190.000,00	0,00

Izvor: Izvješće o obavljenoj reviziji – Osnivanje i ulaganja u opremanje i razvoj poduzetničkih zona na području Dubrovačko-neretvanske županije, listopad 2014.

Obzirom da se radi o lokaciji na brdskom predjelu izdignutom iznad donjoneeretvanske doline, cijeli obuhvat planirane zone nalazi se na prostoru značajnom za panoramske vrijednosti krajobraza. Upravo zbog eksponiranosti navedene lokacije potrebno je posebno voditi računa o veličini, izgledu te položaju planiranih objekata i infrastrukture unutar buduće "Poduzetničke zone Dubravica", a da ne bi došlo do narušavanja postojećih krajobraznih vrijednosti.

Poduzetnička zona Dubravica³ obuhvaća potpuno neizgrađenu i djelomično infrastrukturno opremljenu građevinsku zonu s obzirom da uz zapadnu granicu obuhvata prolazi županijska cesta Ž6220 (Metković (D9) – Mlinište – gr. R. BiH), a sjeveroistočno od lokacije buduće poslovne zone nalazi se odlagalište komunalnog otpada "Dubravica-Rep" koje je nakon sanacije koja je završila 2008. godine potpuno infrastrukturno opremljeno.

Izrazito povoljan geoprometni položaj te činjenica da se na širem prostoru sijeku tri vida prometa (cestovni, željeznički i riječni (pomorski) promet) daju lokaciji buduće "Poslovne zone Dubravica" izrazite komparativne prednosti. Relativno dobar položaj predmetne lokacije u odnosu na postojeću prometnu mrežu predstavlja značajan privlačni faktor za realizaciju ove gospodarske zone jer čvorište cestovnog, željezničkog i pomorsko-riječnog prometa predstavlja izvrstan preduvjet za kvalitetan gospodarski razvoj šireg prostora. Svako poboljšanje i unaprjeđivanje prometne infrastrukture navedenih oblika prometa dodatno povećava tržišne prednosti lokacije buduće "Poslovne zone Dubravica", posebno obzirom na vrstu planiranih djelatnosti i sadržaja u obuhvatu planirane zone.

Ovakva je prometna pozicija izuzetno povoljna za gospodarske i poslovne djelatnosti prvenstveno zbog brzog pristupa na prometnu mrežu, pogotovo autocestu (planiranu), koja objektivno bitno skraćuje vrijeme putovanja do pojedinih destinacija i istovremeno pozitivno djeluje na rasterećenje gradskog središta, jer takvi sadržaji generiraju značajniji teretni i individualni promet.

Vrijednost području s obzirom na planiranu namjenu daje infrastrukturno opremljen prostor u relativnoj blizini Grada Metkovića dok blizina ostalih značajnih sadržaja pridonosi vrijednosti područja i nameće zahtjeve u postavljanju i oblikovanju novih sadržaja sukladno lokacijskim osobitostima.

³ Temeljem donesenog Detaljnog plana uređenja „Poslovne zone Dubravica“ (Neretvanski glasnik, br.1/11) kojim površina obuhvata plana iznosi 86.793 m² definirana je namjena površina unutar obuhvata Plana, a koja je utvrđena Prostornim planom uređenja Grada Metkovića (Neretvanski glasnik 06/04) kao "K2/3 - pretežno neizgrađena trgovačka i skladišna poslovna zona smještena na izdvojenom području izvan naselja, a gdje se osim trgovačkih, skladišnih i ostalih poslovnih sadržaja, mogu smjestiti i radni pogoni čiste industrije te poljoprivredni centar I reda".

Pokazatelji dobiveni analizom demografskih čimbenika šireg prostora donjoneeretvanske doline izrazito su pozitivni, posebno s aspekta novih radnih mjesta i potreba za radnom snagom u budućoj "Poduzetničkoj zoni Dubravica", a ne treba zanemariti ni činjenicu da se pogranično područje susjedne Bosne i Hercegovine u kojem također prevladava radno aktivno stanovništvo nalazi u zoni dnevne cirkulacije preko stalnog međunarodnog graničnog cestovnog prijelaza I. kategorije Metković-Doljani.

Cjelokupna površina Poduzetničke zone trenutno nema namjenu, a u slijedećoj tablici su definirane planirane namjene površina buduće Poduzetničke zone Dubravica. Unutar zone u obuhvatu Plana ne postoje tako nikakve izgrađene strukture niti bilo koji oblik korištenja, a veći dio prostora trenutno je obrastao šumom, makijom i nižim raslinjem. Način (ne)korištenja prostora ukazuje na potrebu stvaranja mogućnosti za normalno funkcioniranje ove zone na način da se osmisli izgradnja te formira prostor funkcionalne poslovne zone Grada Metkovića.

Tablica 9. Namjena površina „Poslovne zone Dubravica“

Namjena površina	m ²	%
Gospodarska namjena	73.756	85
Zelene površine	399	0,5
Gradske ulice i infrastrukturni objekti	12.638	14,5
UKUPNO	86.793	100

Izvor: DPU „Poslovne zone Dubravica“; Neretvanski glasnik, br.1/11

Unutar granica obuhvata Plana nema prirodnih, kulturno – povijesnih cjelina i građevina i ambijentalnih vrijednosti, ali se područje unutar obuhvata Plana nalazi na području ekološke mreže koja je dio sustava ekološki značajnih područja i ekoloških koridora Republike Hrvatske te je vrednovano kao izniman krajobraz.

Promatrana zona buduće poduzetničke zone obuhvaćena je zaštitom u sklopu planiranog parka prirode, a u pogledu zaštite kulturno – povijesne baštine zona se nalazi u obuhvatu zaštite arheološkog područja koje zauzima širi prostor. Sukladno posebnim propisima, na predmetnom području potrebno je prekinuti građevinske ili druge radove ukoliko se otkrije arheološko nalazište ili nalazi te bez odgađanja obavijestiti Konzervatorski odjel u Dubrovniku koji će dalje postupati sukladno zakonskim ovlastima.

Nakon višegodišnjega postupka, početkom 2015. godine Grad Metković je od mjerodavnog ministarstva dobio Rješenje o dobivanju 7,6 hektara u vlasništvu RH na području Dubravice za izgradnju gospodarske zone. Budući da je bilo potrebno platiti naknadu za vrijednost šuma od 570.000,00 kn, 30. prosinca 2014. godine uplaćen je jednokratno navedeni iznos i ostvareni su uvjeti iz Rješenja o izdvajanju 7,9 ha u vlasništvu RH te je Grad Metković postao vlasnik zemljišta za potrebe izgradnje Gospodarske/Poduzetničke zone Dubravica.

3.2.7. Vanjskotrgovinska razmjena

Što uspješnije uključivanje u međunarodnu robnu razmjenu, zasnovano na ekonomskim načelima tržišne ekonomije, predstavlja stratešku zadaću svakog gospodarstva. To podrazumijeva izvoz

konkurentnih, tržištu prihvatljivih proizvoda i usluga na profitabilnoj osnovi sa stalnim nastojanjima da se u konačnici ostvari pozitivna bilanca u vanjskotrgovinskoj razmjeni. Gospodarski rast nije moguć ako su proizvođači ograničeni samo na domaće tržište, što se posebno odnosi na zemlje s malim tržištem kao što je Republika Hrvatska. S tim u vezi, gospodarski rast RH, pa tako i Dubrovačko-neretvanske županije i Grada Metkovića, kao i izgledi za otvaranje radnih mjesta vezani su za proizvodnju roba i usluga, a time i više nego ikada prije, za izvoz odnosno globalnu ekonomiju.

U sljedećim tablicama su prikazani podaci o izvozu i uvozu Dubrovačko-neretvanske županije i Grada Metkovića ostvarenim u razdoblju 2009.-2012. godine.

Tablica 22. Ostvareni izvoz u Dubrovačko-neretvanskoj županiji i Gradu Metkoviću

OSTVARENI IZVOZ (u tisućama kuna)					
Županija/gradovi i općine	Godine				Indeksi
	2009.	2010.	2011.	2012.	
Republika Hrvatska	55.272.198	64.891.583	71.234.060	72.380.725	101,6
DNZ	182.614	226.625	246.347	176.587	71,8
Grad Metković	15.799	26.759	19.045	29.122	152,9

Izvor: DZS, <http://www.dzs.hr/> (03.09.2016.)

U 2012. godini u Dubrovačko-neretvanskoj županiji ostvaren je izvoz u iznosu od 176.587.000,00 kn što je za 28,2% manje u odnosu na prethodnu godinu, te je udio izvoza Županije u izvozu RH iznosio 0,24%. Istodobno 2012. godine je u RH izvezeno robe u iznosu od 72.380.725.000,00 kn što je povećanje za 1,6% u odnosu na 2011. godinu.

Grad Metković je 2012. godine izvezao robe u vrijednosti 29.122.000,00 kn, što je uspoređujući sa prethodnom 2011. povećanje od čak 52,9%. Grad Metković u 2012. godine sudjeluje sa svega 16,49% u ukupnom uvozu Dubrovačko-neretvanske županije.

Tablica 10. Ostvareni uvoz u Dubrovačko-neretvanskoj županiji i Gradu Metkoviću

OSTVARENI UVOZ (u tisućama kuna)					
Županija/gradovi i općine	Godine				Indeks
	2009.	2010.	2011.	2012.	
Republika Hrvatska	111.751.098	110.296.840	121.036.155	121.899.363	100,7
DNZ	469.067	396.070	397.241	524.949	132,1
Grad Metković	85.375	66.469	61.237	65.052	106,2

Izvor: DZS, <http://www.dzs.hr/> (03.09.2016.)

U 2012. godini u Dubrovačko-neretvanskoj županiji ostvaren je uvoz u iznosu od 524.949.000,00 kn što je za 32,1% više u odnosu na prethodnu godinu, te je udio uvoza Županije u uvozu RH iznosio svega 0,43%. Istodobno 2012.godine je u RH uvezeno roba u iznosu od 121.899.363.000,00 kn što je za 0,7% više u odnosu na 2011. godinu.

Grad Metković je 2012.godine uvezla robe u vrijednosti 65.052.000,00 kn, što je uspoređujući sa prethodnom 2011. povećanje od 6,2%. Grad Metković sudjeluje sa svega 12,39% u ukupnom uvozu Dubrovačko-neretvanske županije.

Tablica 11. Bilanca vanjskotrgovinske razmjene (u tisućama kuna)

Elementi		Dubrovačko-neretvanska županija		Grad Metković	
		2011.	2012.	2011.	2012.
1.	Izvoz	246.347	176.587	19.045	29.122
2.	Uvoz	397.241	524.949	61.237	65.052
3.	Bilanca	-150.894	-348.362	-42.192	-35.930
4.	Pokrivenost uvoza izvozom	62,01%	33,64%	31,10%	44,77%

Izvor: DZS, <http://www.dzs.hr/> (03.09.2016.)

Vezano za vanjskotrgovinsku razmjenu na razini Grada Metkovića svakako treba nastaviti djelovati u novom smjeru, a prije svega, orijentirati se na izvoz onih roba koje kvalitetom odskoču od uvezenih te na taj način djelovati u smjeru još jačeg razvoja domaće proizvodnje s ciljem očuvanja radnih mjesta. Na razini Grada u 2011. godini je pokrivenost uvoza izvozom bila 31,10%, dok je u 2012. godini taj postotak povećan za čak 13,67% što znači da je 2012. godine pokrivenost uvoza izvozom bila 44,77%.

3.2.8. Poljoprivreda

Poljoprivreda, zajedno s proizvodno-poslovnim te eko/etno turističkim djelatnostima, trebala bi biti okosnica razvoja Grada Metkovića. Za to postoje i određeni pozitivni preduvjeti kao što su:

- dolina Neretve kao potencijal za razvoj sustava navodnjavanja poljoprivrednih površina;
- područje ugodne mediteranske klime;
- prisutnost aluvijalnih i euglejnih tala obogaćenim hranjivim tvarima;
- luka za javni promet županijskog značaja koja čini poveznicu s domaćim i stranim tržištem.

Ukupna površina poljoprivrednog zemljišta na kojoj je registrirana poljoprivredna proizvodnja na području Grada Metkovića iznosi 504,36 ha. Pravni subjekti koji koriste poljoprivredna zemljišta u Gradu Metković su dominantno (98%) obiteljska poljoprivredna gospodarstva (OPG), zatim ih slijede obrti sa 1,3%, trgovačka društva obrađuju 0,73%, a zadruge i drugi pravni oblici preostalih 0,32%. Ukupan broj registriranih subjekata koji se bave poljoprivrednom proizvodnjom na području Grada Metkovića je 1.233, što ukazuje da u prosjeku upravljaju 0,41 ha poljoprivrednog zemljišta.

Ranije u poglavlju prikazan je podatak da je 4,58% stanovnika zaposleno u sektoru poljoprivrede, šumarstva i i ribarstva, što ukazuje da većina stanovništva posjeduje i obrađuje poljoprivredno zemljište za vlastite potrebe.

Tablica 12. Poljoprivredne površine po naseljima i prema vrsti korištenja

	Dubravica	Glušci	Metković	Prud	Vid	Ukupno
Oranica	0,60	2,27	149,33	2,62	10,46	165,28
Staklenici	0,16	0,17	22,01	0,07	2,08	24,49

Livada	0,00	0,58	42,26	0,00	0,07	42,91
Krški pašnjak	0,00	0,46	2,69	0,05	0,00	3,20
Vinogradi	0,00	0,09	29,50	0,02	0,09	29,70
Iskrčeni vinogradi	0,00	0,00	0,11	0,00	0,00	0,11
Maslinik	0,19	0,00	14,52	1,03	1,26	17,00
Voćne vrste	0,06	0,83	190,95	1,01	4,13	196,98
Rasadnik	0,00	0,00	0,61	0,00	2,68	3,29
Miješani trajni nasadi	0,06	0,00	18,04	0,00	0,54	18,64
Ostalo zemljište	0,00	0,00	2,77	0,00	0,00	2,77
Ukupno	1,08	4,41	472,77	4,79	21,31	504,36

Izvor: Agencija za plaćanje u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju, <http://www.apprrr.hr/> (04.09.2016.)

Korišteno poljoprivredno zemljište Grada je u većini u vlasništvu kućanstava. Od toga se najviše zemljišta nalazi pod voćnjacima 39,06%, a zatim slijede površine pod oranicama (32,77%), livadama (8,51%), vinogradima (5,89%), te staklenicama (4,86%). Preostalih 8,91% čine: pašnjaci, maslinici, rasadnici, miješani trajni nasadi i ostalo zemljište.

Stočarstvo

Stočarska proizvodnja obuhvaća uzgoj goveda, svinja, ovaca, peradi i kunića, ali je ograničavajući faktor razvoja smanjena kupovna moć stanovništva, gubitak tržišta, nedjelotvornost prateće industrije, te povećan uvoz stoke i stočnih proizvoda.

Prema podacima Agencije za plaćanje u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju, od svih vrsta stoke 2015. godine na području Grada Metkovića najviše ima ovaca i koza, te goveda.

Na području Grada Metkovića se uzgajaju i pčele, što je vidljivo i u tablici ispod. Osim gospodarskog iskorištavanja (dobivanja meda, voska, matične mliječi i propolisa, tvari ljekovitih svojstava i dr.), pčele pomažu oprašivanju cvjetova mnogih biljaka, što je od važnosti za jedan ovakav poljoprivredni kraj.

Tablica 26. Stanje grla stoke na području Grada Metkovića (19.12.2015.)

Grlo	Ukupan broj grla; Grad Metković	Dubrovačko-neretvanska županija
goveda	200	1.558
svinje	-	13
ovce	751	5.218
koze	337	1.729
konji	3	75
magarci, mazge i mule	4	128
perad	22	99
pčelinje zajednice - košnice	2.474	10.213

Izvor: Agencija za plaćanje u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju, <http://www.apprrr.hr/> (04.09.2016.)

Stočarstvo je jako bitna grana, ali je i dalje nekomercijalizirana i nema je u dovoljnom obujmu (nije masovna) za gospodarsku proizvodnju, nego se više bazira na osobnu upotrebu i jedan mali dio završava na lokalnom tržištu.

Voćarstvo

Prema Popisu poljoprivrede iz 2003. godine Državnog zavoda za statistiku, broj stabala voćaka na području Grada Metkovića je prikazan u sljedećoj tablici.

Tablica 27. Stanje voćaka na području Grada Metkovića

Voćnjak	Ukupan broj stabala voćaka; Grad Metković		Dubrovačko-neretvanska županija
	Ukupan broj stabala	Od toga: broj stabala na plantaži	
šljive	20.039	17.575	51.917
jabuke	20.317	19.947	62.364
kruške	111	50	3.216
trešnje	333	98	8.423
višnje	546	415	3.398
breskve i nektarine	18.980	18.351	66.224
marelice	1.579	868	4.757
smokve	1.062	568	30.221
citrusi	106.181	98.247	1.143.687
orasi	31	-	2.807
bademi	121	100	10.249
lješnjaci	10	-	158
masline	4.279	2.753	432.415

Izvor: DZS, www.dzs.hr (04.09.2016.)

Na području Grada Metkovića, u uzgoju voća najviše su zastupljeni citrusi (mandarine), a zatim jabuke, šljive te breskve i nektarine. Najveći je broj poljoprivrednih kućanstava koja uzgajaju stabla s citrusima (mandarine), zatim stabla šljiva, te stabla smokava, dok najmanje kućanstava uzgaja lješnjake (5 poljoprivredna kućanstva) te bademe (10 kućanstava).

Ovaj segment razvoja trebao bi se dodatno povećati kroz strategiju razvoja na lokalnom nivou u suradnji s višim institucijama na državnoj razini te bi trebalo razraditi program jačanja razvoja lokalnog stanovništva kako bi se stvorila pozitivna klima u razvoju oblasti zasebnih poljoprivrednih kultura.

Uz nekoliko komercijalnih proizvođača, poljoprivredna proizvodnja je uglavnom individualna i ima pretežno samoopskrbi karakter pri čemu se manji viškovi prodaju na lokalnom tržištu. Za postizanje boljih rezultata, bilo bi potrebno razmotriti interesno udruživanje poljoprivrednika po uzoru na slična udruženja u razvijenim zemljama (npr. Italije i Španjolske).

Male posjede, koliko je to moguće, dok je u tijeku katastarska izmjera, potrebno je okrupniti kako bi se dobile veće površine prikladnije za obradu. Okrupnjavanjem poljoprivrednih parcela stječe se mogućnost postavljanja sustava navodnjavanja bez kojeg sad i u budućnosti nema dobre proizvodnje niti kvalitetne robe.

Treba se orijentirati na poljoprivrednu proizvodnju koja je pogodna na pojedinom području. Važno je napomenuti da novom shemom pristupa bavljenja poljoprivredom obavezno treba započeti s osnivanjem grupe poljoprivrednika koji bi bili u mogućnosti svojim proizvodima biti konkurenti

raznim uvoznicima i cijeni pojedine kulture. Ovakvim novim načinom postoje velike mogućnosti za nabavkom hladnjača sortirnica, struke i drugih noviteta kroz praćenje poljoprivredne proizvodnje i u drugim zemljama EU.

Tablica 27. Prosječna količina, veličina i broj parcela zemljišta po kućanstvu

	Ha poljoprivrednog zemljišta po poljoprivrednom kućanstvu	Prosječan broj parcela po poljoprivrednom kućanstvu	Prosječna veličina parcele
DNŽ	0,73	6,11	0,12
Grad Metković	0,36	3,46	0,10

Izvor: DZS, www.dzs.hr (04.09.2016.)

Najveći problem sektora poljoprivrede je usitnjena struktura poljoprivrednih površina, s prosječnom parcelom veličine svega 0,10 ha, a potom i zastarjela tehnološka proizvodnja i infrastruktura, neiskorištenost poljoprivrednih površina, nesređeni imovinsko-pravni odnosi, neorganiziranost i nekonkurentnost, depopulacija ruralnih područja, katastarska pitanja i dr.

3.2.9. Zaključak

Pozitivna obilježja

- značajan broj registriranih aktivnih tvrtki i obrta na području Grada,
- gospodarstvo utemeljeno na prirodnim resursima,
- raspoloživ prostor za nove projekte i izgradnju poslovne infrastrukture,
- luka za javni promet od županijskog značaja,
- kontinuirano povećanje izvoza,
- iskustvo i tradicija u poljoprivrednoj proizvodnji,
- voćarstvo kao najrazvijenija grana poljodjeljstva,
- veliki udio obradivlj poljoprivrednog zemljišta na području grada Metkovića,
- dolina Neretve kao potencijal za razvoj sustava navodnjavanja poljoprivrednih površina,
- povoljni pedološki i klimatski uvjeti za poljoprivrednu proizvodnju,
- bogara kulturna i prirodna baština,
- porast broja dolazaka i noćenja gostiju,
- idealno prirodno okruženje za razvoj ekoturizma i cikloturizma.

Negativna obilježja

- previsoka stopa nezaposlenosti,
- nedostatak odgovarajućih skladišnih kapaciteta,
- nedostatno korištenje inovacija i novih tehnologija,
- niska investicijska ulaganja,
- nepostojanje poduzetničke infrastrukture,
- nastavak trenda pogoršanja već niskih pokazatelja produktivnosti, ekonomičnosti i rentabilnosti u gospodarstvu,
- neriješeni imovinsko-pravni odnosi poljoprivrednog zemljišta,
- nedovoljno ulaganje u modernizaciju i proširenje sustava navodnjavanja poljoprivrednih površina – zastarjela tehnologija,
- nedostatak zadruga poljoprivrednih proizvođača i drugih oblika udruživanja,
- usitnjena struktura poljoprivrednih površina,
- otežani uvjeti za prijavljivanje EU projekata zbog neriješenih imovinsko-pravnih pitanja,
- nedostatna turistička infrastruktura i nedostatak atraktivnih turističkih saržaja,
- nedostatak poduzetništva i inicijative u području razvoja turizma,
- nedostatak kvalificiranih kadrova za razvoj kulture i turizma.

Razvojne prepreke

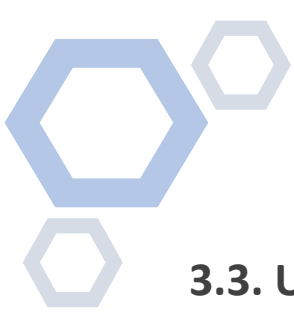
- Trend iseljavanja obrazovanog stanovništva – bolje poslovne prilike u drugim gradovima
- Slaba umreženost poduzetnika
- Nedovoljan broj apliciranih projekata iz Programa ruralnog razvoja na području grada Metkovića
- Povremeno zaslanjivanje tla u podzemnim vodama stvara negativan utjecaj na poljoprivredu

Razvojne potrebe

- okrupnjavanje i rješavanje imovinsko-pravnih odnosa poljoprivrednih zemljišta,
- ulaganje u modernizaciju poslovanja poljoprivrednih proizvođača i proširenje sustava navodnjavanja poljoprivrednih površina,
- osnivanje zadruga poljoprivrednika,
- razvoj turističkog identiteta grada, vizualnog identiteta i autohtonih turističkih proizvoda
- razvoj selektivnih oblika turizma,
- aktiviranje obiteljskih gospodarstava za tematiziranu turističku djelatnost,
- korištenje različitih mjera za poticanje razvoja turizma iz nacionalnih i EU fondova,
- valorizacija prirodne i kulturne baštine kroz integrirane projekte na području županije i prekogranične projekte,
- uređivanje povijesne cjeline u Vidu i Metkoviću po načelu urbane rekonstrukcije,
- osiguranje održivog razvoja turizma kroz provedbu mjera zaštite okoliša prirodne i kulturne

baštine

- poticanje povećanja kapaciteta i poboljšanja kvalitete smještaja (4*+),
- stvaranje potporne poduzetničke infrastrukture.

3.3. Urbano okruženje

3.3.1. Kvaliteta urbanog okoliša, izloženost ekološkim rizicima i klimatskim opasnostima

Onečišćenje zraka

Na onečišćenje zraka utječu sve gospodarske aktivnosti, uključujući promet. Grad Metković, osobito prostor uz tok rijeke Neretve, predstavlja osovinu urbanizacije čitavog Grada, gdje je najveća koncentracija stanovništva i gospodarskih djelatnosti. Preko ovog se područja ostvaruje intenzivna komunikacija između Republike Hrvatske i Bosne Hercegovine, odnosno luke Ploče kao glavne uvozno-izvozne luke i njenog gravitirajućeg zaleđa u Bosni i Hercegovini. Povećanje količine cestovnog prometa utjecalo je na narušavanje kvalitete zraka na užem gradskom području, kuda prolaze najvažnije prometnice. Izgradnjom autoceste prema zaleđu (međunarodni VC koridor) za očekivati je smanjenje količine tranzitnog prometa preko užeg gradskog područja.⁴

Onečišćenje vode

Na području Grada, uzvodno na početku naselja Metković mjeri se kakvoća rijeke Neretve. Obzirom na prodiranje morske vode u donjim slojevima vodotoka rijeke Neretve izmjerene vrijednosti pokazatelja odnose se na gornji površinski sloj vodotoka. Prema Izvješću o zdravstvenoj ispravnosti vode za piće u Dubrovačko-neretvanskoj županiji za 2014. godinu za društvo na području Grada koje obavlja vodoopskrbu (Metković d.o.o.) ukupno je prikupljeno 34 uzoraka, od kojih su 2 uzorka bila neispravna, odnosno 5,88%.

Onečišćenje tla

Ugroženost tla na ovom području proizlazi iz pretvaranja melioriranih obradivih površina u građevinsko zemljište, kemijskih onečišćenja, prometnih koridora i zaslanjivanja tla zbog prodora slane vode u unutrašnjost kopna. U ljetnim mjesecima, naročito u fazi plime, jača veličina i prodor slanoga morskog klina, koji je gušći i teži te se podvlači ispod sloja slatke riječne vode i struji uzvodno sve do Metkovića. U tom se razdoblju povećava koncentracija soli i u podzemnim vodama koje se tlačno, odnosno kapilarno uzdižu i zaslanjuju zemljište. Zaslanjene podzemne vode predstavljaju puno veću opasnost za devastaciju tla od samih površinskih tokova čiji se utjecaj koliko-toliko može kontrolirati.

Područje delte Neretve posebno je ugroženo od poplava za vrijeme dužih oborina, čemu smo svjedočili i 2010. godine kada se poplave nanijele veliku materijalnu štetu na području Grada Metkovića. Zaštitni i melioracijski sustav još je nedovršen pa su pojedini dijelovi delte i dalje nedovoljno zaštićeni. Najugroženiji su desnoobalni niželežeci dijelovi Metkovića, što se postupno rješava dogradnjom sustava.

Prirodne vrijednosti

Na području Grada Metkovića temeljem Zakona o zaštiti prirode, prirodne vrijednosti koje su zaštićene ili predložene za zaštitu navedene su u nastavku.

⁴ Izmjene i dopune Prostornog plana uređenja Grada Metkovića, veljača 2015.

Tablica 31. Prirodne vrijednosti na području Grada Metkovića

ZAŠTIĆENE PRIRODNE VRIJEDNOSTI		
POSEBNI REZERVAT (ORNITOLOŠKI)		Površina (ha)
1.	Pod Gredom - Vid	416
2.	Prud	299
3.	Močvarno područje „Orepak“ kod Metkovića	100
ZNAČAJNI KRAJOBRAZ		Površina (ha)
1.	Predolac – Šibenica kod Metkovića	141
PRIRODNE VRIJEDNOSTI PREDLOŽENE ZA ZAŠTITU		
PAR PRIRODE		Površina (ha)
1.	Delta Neretve (na području Grada Metkovića)	24.870,9
SPOMENIK PARKOVNE ARHITEKTURE		Površina (ha)
1.	Stari park u centru Metkovića	(površinu potrebno naknadno utvrditi)

Izvor: Prostorni plan uređenja Grada Metkovića („Neretvanski glasnik“, br.6/04, 3/15)

Područja ekološke mreže Republike Hrvatske

U Hrvatskoj je Ekološka mreža propisana Zakonom o zaštiti prirode (NN 80/13), a proglašena Uredbom o proglašenju ekološke mreže (NN 109/07), te predstavlja sustav međusobno povezanih ili prostorno bliskih ekološki značajnih područja važnih za ugrožene vrste i staništa, koja uravnoteženom bio-geografskom raspoređenošću značajno pridonose očuvanju prirodne ravnoteže i biološke raznolikosti, odnosno predstavlja područja ekološke mreže Europske unije Natura 2000 u Republici Hrvatskoj. Uredbom o proglašenju ekološke mreže propisane su i smjernice za mjere zaštite čija provedba osigurava postizanje i održavanje povoljnog stanja ciljeva očuvanja svakog područja ekološke mreže.

Područja ekološke mreže sukladno EU ekološkoj mreži NATURA 2000 podijeljena su na područja važna za divlje životinje i stanišne tipove (potencijalna "SAC" područja – Special Areas of Conservation) te međunarodno važna područja za ptice (potencijalna "SPA" područja – Special Protection Areas). Unutar ekološke mreže njezini dijelovi povezuju se prirodnim ili umjetnim koridorima. Ekološki koridor je ekološka sastavnica ili niz takvih sastavnica koje omogućuju kretanje populacijama živih organizama od jednog lokaliteta do drugog.

Sukladno mehanizmu EU Direktive o staništima, Zakon o zaštiti prirode propisuje da se dijelovi ekološke mreže mogu štiti kao posebno zaštićena područja ili provedbom planova upravljanja, kao i kroz postupak ocjene prihvatljivosti zahvata za ekološku mrežu svakog ugrožavajućeg zahvata. Negativno ocijenjen zahvat se može odobriti samo u slučajevima prevladavajućeg javnog interesa i uz Zakonom utvrđene kompenzacijske uvjete. Važan mehanizam je i mogućnost sklapanja ugovora s vlasnicima i ovlaštenicima prava na područjima ekološke mreže, uz osiguranje poticaja za one djelatnosti koje doprinose očuvanju biološke raznolikosti.

Ekološka mreža Republike Hrvatske (NATURA 2000) obuhvaća čitavo područje Grada Metkovića, s vrstama navedenim u sljedećoj tablici. S obzirom da se radi o području koje je dio Ekološke mreže koja je proglašena Uredbom Vlade RH (NN 124/13), u slučaju zahvata koji mogu bitno utjecati na ekološko značajno područje ili zaštićenu prirodnu vrijednost, sukladno čl. 36. Zakona o zaštiti prirode, potrebno je provesti ocjenu prihvatljivosti zahvata na prirodu, a prema Pravilniku o ocjeni

prihvatljivosti za ekološku mrežu (NN 146/14) i Uredbi o procjeni utjecaja zahvata na okoliš (NN 61/14).

U skladu s odredbama Uredbe o ekološkoj mreži, područje Grada Metkovića se nalazi u obuhvatu ekološke mreže i to kao:

- područja očuvanja značajna za ptice – POP (Delta Neretve HR1000031) i
- područja očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove – POVS (Delta Neretve HR5000031).

„Delta Neretve, koja predstavlja područje od međunarodne važnosti koje je uvršteno na *Ramsarski* popis vlažnih staništa (močvara) te predstavlja i potencijalno područje europske ekološke mreže NATURA 2000. Sadrži najveće i najvrjednije ostatke sredozemnih močvara u Hrvatskoj i jedno je od malobrojnih takvih područja preostalih u Europi. Radi svojih prirodnih vrijednosti Delta Neretve je predviđena za zaštitu u kategoriji parka prirode, prema Zakonu o zaštiti prirode, u dva strateška dokumenta koja je donio Sabor Republike Hrvatske: Nacionalnoj strategiji i akcijskom planu zaštite biološke i krajobrazne raznolikosti (1999., 2008.) i Strategijom prostornog uređenja Republike Hrvatske (1998.). Državni zavod za zaštitu prirode je 2009. godine izradio Stručnu podlogu za proglašenje Parka prirode Delta Neretve.

Planom područja posebnih obilježja će se pobliže urediti zaštita, unapređenje i korištenje tog prostora.“⁵

U sklopu šireg područja HR5000031 Delta Neretve uvršten je i lokalitet Jama u Predolcu, za koje je ključno očuvanje, uključujući i ekološke uvjete u istom, zbog postojanja strogo zaštićene i kritično ugrožene vrste sjeverni dinarski špiljski školjkaš *Congerina kusceri*.

S obzirom na blizinu planirane trase obilaznice Metkovića nije moguće isključiti neposredne i posredne (onečišćenje podzemnih voda) negativne utjecaje na speleološki objekt, ciljnu vrstu područja ekološke mreže (*Congerina kusceri*) i temeljne vrijednosti značajnog krajobraza Predolac – Šibenica, te je stoga potrebno razmotriti alternativni pravac za ovu zaobilaznicu.

Seizmičke aktivnosti

Područje kao dio mediteransko-transazijskog pojasa obiluje seizmičkom aktivnošću. Uzročnik nastanka potresa jest podvlačenje Jadranske platforme pod Dinaride, kao posljedica kretanja Afričke ploče prema Euro-azijskoj. Velikih potresa na ovom području nije bilo kao u ostalim područjima Dubrovačko-neretvanske županije pa nema opasnosti za lokalno stanovništvo. U Tablici su prikazani jači potresi koji su pogodili područje Grada.

Tablica 33. Jači potresi u Gradu Metkoviću

Naselje	Jačina potresa, stupanj (MCS) ²	Vrijeme potresa			
		Datum	Sat	Minuta	Sekunda
Grad Metković	VII.	31.7.1990.	15	50	53
	V.-VI.	2.8.2003.	10	19	00

Izvor: DZS, www.dzs.hr (04.09.2016.)

⁵Izmjene i dopune Prostornog plana uređenja Grada Metkovića, veljača 2015.

Prostor Metkovića u cijelosti pripada VIII° seizmičnosti po MCS. Delta Neretve pripada velikom seizmičkom bloku, s individualnim seizmičkim osobinama, koji obuhvaća prostor donjeg toka Neretve, kanal do poluotoka Pelješca i poluotok Pelješac. Razdoblje seizmičkih pokreta je duže (10 i više godina) a potresi se ističu intenzitetom, a ne učestalošću. Utvrđeno je recentno spuštanje kopna i pozitivno pomicanje obalne linije na što ukazuje i produženje toka Neretve u podmorju Neretvanskog kanala. U proteklih 50 godina u nekoliko navrata su zabilježeni potresi srednje jakosti (VII° MCS) koji su izazvali manja rušenja i materijalne štete.

Gospodarenje otpadom

Temelji politike zaštite okoliša sadržani su u Zakonu o zaštiti okoliša. Gospodarenje otpadom u Republici Hrvatskoj određeno je: Zakonom o održivom gospodarenju otpadom, Strategijom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske, Planom gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2017.-2022., te nizom podzakonskih akata. Strategijom gospodarenja otpadom RH zacrtan je cilj u gospodarenju otpadom u skladu s politikom gospodarenja otpadom u EU. Uspostavljen je okvir unutar kojega će Hrvatska morati smanjiti količinu otpada koji proizvodi, a otpadom koji je proizveden održivo gospodariti.

Dubrovačko-neretvanska županija provodi skupljanje otpada koji nastaje u domaćinstvima, trgovinama, na ulicama, sitnim obrtima i dr. Otpad se skuplja na nekoliko načina, i to u: plastičnim vrećama, kantama volumena 80 l, kantama volumena 120-240 l, kontejnerima 500-1.100 l, kao i u kontejnerima volumena 3, 4, 5, 6 i 7 m³. Na području cijele Županije otpad se odvozi na aktivna odlagališta (Dubravica, Grabovica, Kokojevica, Lovornik, Sitnica, Sozanj, Ugrinovica i Vиноšte) 2, 3, 6 ili 7 puta tjedno, što zavisi o području i godišnjem dobu.

Tablica 13. Odlagališta otpada na području Dubrovačko-neretvanske županije

Grad/Općina	Odlagalište JLS	Sanacija	Otpad koji se odlaže (t/god.)
Dubrovnik	Grabovica	sanirana I. faza, II. faza u tijeku	31.300
Ploče	Lovornik	u tijeku	7.000
Metković	Dubravica	sanirana I. faza, II. faza u pripremi	8.537
Blato/Vela Luka	Sitnica	u tijeku	3.900
Lastovo	Sozanj	u pripremi	350
Lumbarada	Kokojevica	u tijeku	3.000
Smokvica	Ugrinovica	u pripremi	120
Trpanj	Vinošte	u pripremi	250

Izvor: Izvješće o provođenju Plana gospodarenja otpadom Dubrovačko-neretvanske županije za 2012.g.

Na području Dubrovačko-neretvanske županije poslove skupljanja otpada obavlja 14 komunalnih društava (u vlasništvu ili suvlasništvu jedinica lokalne samouprave), dva vlastita pogona, jedno komunalno društvo u vlasništvu jedinice lokalne samouprave iz Splitsko-dalmatinske županije te tri trgovačka društva u privatnom vlasništvu registrirana za skupljanje staklene i plastične ambalaže, papirne i kartonske ambalaže te elektroničke opreme.

Na području Grada, organizirano skupljanje i odvoz komunalnog otpada obavlja komunalno trgovačko društvo „Čistoća Metković d.o.o.“ registrirano za skupljanje, odvoz i odlaganje miješanog komunalnog otpada. Organizirano skupljen otpad odvozi se na aktivno odlagalište „Dubravica“.

Tablica 35 . Popis komunalnih tvrtki koji organizirano skupljaju i zbrinjavaju komunalni otpad na području Dubrovačko-neretvanske županije

Redni broj	Skupljač	Jedinica lokalne samouprave
1.	Čistoća d.o.o., Dubrovnik	Grad Dubrovnik, općine Dubrovačko primorje, Konavle i Župa dubrovačka
2.	Hober d.o.o., Korčula	Grad Korčula
3.	Čistoća Metković d.o.o., Metković	Grad Metković i Općina Kula Norinska
4.	Čistoća Opuzen d.o.o., Opuzen	Grad opuzen i Općina Zažablje
5.	Komunalno održavanje d.o.o., Ploče	Grad Ploče
6.	Eko d.o.o., Blato	Općina Blato
7.	Komunalac d.o.o., Lastovo	Općina Lastovo
8.	Mindel d.o.o., Lumbarda	Općina Lumbarda
9.	Komunalno Mljet d.o.o., Mljet	Općina Mljet
10.	Bilan d.o.o., Smokvica	Općina Orebić
11.	Komunalac Slivno d.o.o., Opuzen	Općina Slivno
12.	Krublić d.o.o., Smokvica	Općina Smokvica
13.	Komunalno Trpanj d.o.o., Trpanj	Općina Trpanj
14.	Komunalac d.o.o., Vela Luka	Općina Vela Luka
15.	Vlastiti pogon	Općine Janjina i Ston
16.	Gradska čistoća i usluge d.o.o., Vrgovac	Općina Pojezerje
17.	Flora Vtc d.o.o., Virovitica (električna i elektronička oprema)	Grad Dubrovnik
18.	Friš d.o.o., Križevci (baterije)	Gradovi Dubrovnik, Metković i Ploče
19.	Respekt d.o.o., Metković (papir, karton, plastična i steklena ambalaža)	Gradovi Dubrovnik, Korčula, Metković, Opuzen, Ploče i Općina Vela Luka
20.	Unija nova d.o.o., Sesvete-Kraljevec (staklena ambalaža)	Sve jedinice lokalne samouprave

Izvor: Izvješće o obavljenoj reviziji, *Gospodarenje otpadom na području Dubrovačko-neretvanske županije, 2014.*

Odlagalište otpada "Dubravica" smješteno je na jugoistočnom dijelu Grada Metkovića uz županijsku cestu ŽC 6220 Metković (D9) – Mlinište – gr. BiH. Odlagalište je udaljeno 3 km od Grada, te 1 km od naselja Dubravica. Rješenjem bivše Općine Metković od 1962. godine odlagalište se koristi kao službeno odlagalište. Na odlagalište se odlaže otpad sa područja gradova Metković i Opuzen te općina Zažablje i Kula Norinska koje imaju ukupno 22.547 stanovnika. Odlagalištem upravlja društvo „Čistoća Metković“ d.o.o.

Prostor odlagališta se nalazi na blagim padinama brda Vateljice na nadmorskoj visini od oko 53 m., dok se najviša točka odloženog otpada nalazi na visini od oko 58,50 m n.m. Površina odlagališta je cca 2,5 ha, a kapacitet odlagališta je 73.000 m³. Odlagalište je sanirano na temelju građevinske dozvole izdane 2007. godine. U 2009. je završena I. faza sanacije odlagališta koja je obuhvatila saniranje starog otpada i izgradnju plohe za odlaganje novog otpada, nakon čega je odlagalište dobilo uporabnu dozvolu. Planom gospodarenja otpadom je planirano odlagalište zadržati u funkciji do izgradnje županijskog centra za gospodarenjem otpadom „Lučino razdolje“ u Općini Dubrovačko primorje, nakon čega će se obaviti II. faza sanacije, zatvaranje te prenamjena u pretovarnu stranicu i reciklažno dvorište. Društvo „Čistoća Metković“ d.o.o. je trenutno u postupku izrade projektne

dokumentacije za proširenje odlagališta za cca 0,9 ha, za izgradnju sortirnice otpada te reciklažnog dvorišta. Organiziranim skupljanjem i odvozom komunalnog otpada na području Grada obuhvaćeno je 16.788 stanovnika (ili 100%) tj. obuhvatnost je 100%. Prema podacima Agencije za zaštitu okoliša (Izvešću o komunalnom otpadu) na području Grada Metkovića sakupljene su sljedeće količine otpada:

Tablica 36. Količine sakupljenog otpada, miješanog komunalnog otpada i ostalih vrste komunalnog otpada na području Grada Metkovića

Godina	Kg/st.	Broj st.obuhvaćen skupljanjem	Ukupno skupljeno (t)	Miješani komunalni otpad (t)	Ostale vrste komunalnog otpada
2011.	416,02	16.788	6.984,14	6.704,00	280,14
2012.	436,17	16.788	7.322,49	6.578,00	744,5
2013.	439,98	16.788	7.386,36	6.220,00	1.166,36
2014.					

Izvor: Agencija za zaštitu okoliša, <http://www.azo.hr/Izvjesci25> (05.09.2016.)

Prostornim planom uređenja Grada i provedbenim dokumentima (urbanistički plan uređenja) utvrđene su lokacije reciklažnih dvorišta, sabirnice, kompostane te reciklažnog dvorišta za građevinski otpad. Prema podacima društva „Čistoća Metković“ d.o.o., iz travnja 2015. godine, na području Grada ukupno je postavljeno 36 zelenih otoka. U sljedećoj tablici prikazan je raspored zelenih otoka na području Grada.

Tablica 14. Raspored zelenih otoka u travnju 2015. na području Grada Metkovića

LJEVA STRANA		papir	plastika	staklo	metal	tekstil
1.	Ante Starčevića (kod staračkog doma)					
2.	Ante Starčevića (kod trgovine Mana)					
3.	Ante Starčevića (kod ulaza na igralište NK Neretva)					
4.	Bočina (kod Habitusa)					
5.	Don Radovana Jerkovića (iza Suda)					
6.	Dubrovačka ulica					
7.	Hrvatskih iseljenika (kod udruge Leptirići)					
8.	Hrvatskih iseljenika (kod tržnice)					
9.	Ivana Gundulića (kod parka)					
10.	Kneza Domagoja (kod Mercatora)					
11.	Kralja Zvonimira (kod zgrade političkih stranaka)					
12.	Kralja Zvonimira (kod Gimnazije)					
13.	Kralja Zvonimira (kod Studenca)					
14.	Lovre Matića (kod igrališta)					
15.	Ljudevita Gaja (kod Studenca)					
16.	Mobine (iza pomoćnog igrališta NK Neretve)					
17.	Oca Ante Gabrića (iznad starog kina)					
18.	P.Krešimira IV (kod skretanja za Vrbovce)					
19.	P.Krešimira IV (kod Studenca)					
20.	P.Krešimira IV (na Platanu)					
21.	Splitska ulica (ulazak u A.K.Miošića)					
22.	Stjepana Radića (kod mosta)					
DESNA STRANA		papir	plastika	staklo	metal	tekstil
23.	Andrije Hebranga (kod mosta)					
24.	Hercegovačka ulica (uz prugu)					
25.	Hercegovačka ulica (uz gran.prijelaz)					
26.	Industrijska (kod zgrade)					
27.	Industrijska (kod Metkovke)					
28.	Jadranska ulica (kod vrtića Radost)					
29.	Marka Marulića (kod benzinske crpke)					
30.	Kneza Branimira (kod trgovine Pivac)					
31.	Nikole Tesle (kod caffe bara JAN)					
32.	Neretvanskih gusara (sredina ulice)					
33.	Zagrebačka ulica (križanje sa ulicom E.Kvaternika)					
34.	Zagrebačka ulica (kod crkve Sv.Nikole)					
35.	Zrinskih i Frankopana					
36.	Zrinskih i Frankopana (kod Dodiga)					

Izvor: Čistoća Metković d.o.o.

Odvojeno prikupljanje otpada

Na području Grada se provode aktivnosti za odvojeno prikupljanje otpadnog papira, metala, stakla i plastike, te krupnog (glomaznog) otpada u cilju uspostave cjelovitog sustava odvojenog prikupljanja otpada, a u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

Tablica 38. Količine odvojenih vrsta otpada iz komunalnog otpada Grada Metkovića

Godina	Ukupno	Papir (t)	Plastika (t)	Staklo (t)	Metal (t)	Glomazni otpad (t)
2012.	744,5	121,01	67,56	552,32	3,61	*

2013.	577,5	92,24	110,16	367,78	7,36	*
2014.	568,43	104,47	153,72	302,85	7,39	*

*Nepoznati podatak

Izvor: Agencija za zaštitu okoliša, <http://www.azo.hr/lzvjesca25> (05.09.2016.)

Važno je napomenuti da sastav komunalnog otpada ovisi o sredini u kojoj nastaje, te stoga ovisi o mnoštvu čimbenika kao što su: standard stanovništva, tip naselja, dostignuta razina komunalne higijene i sl. Grad Metković bi trebao poduzeti aktivnosti za smanjenje količine odloženog komunalnog i biorazgradivog komunalnog otpada i aktivnosti za odvojeno prikupljanje zelenog otpada s javnih površina i biootpada iz domaćinstava te izgradnju kompostana u cilju smanjivanja količine biorazgradivog otpada koji se odlaže na odlagališta.

Divlja odlagališta otpada

Osim službenih odlagališta, u Dubrovačko-neretvanskoj županiji postoje zabilježena i mjesta divljeg odlaganja, tzv. "divlja odlagališta". Uglavnom su to odlagališta na koje stanovništvo odvozi građevinski, glomazni, biootpad i u manjim količinama druge vrste otpada.

U Dubrovačko-neretvanskoj županiji evidentirana su 94 divlja odlagališta. Većina navedenih divljih odlagališta se povremeno saniraju odvozom otpada na službeno odlagalište, međutim neodgovornim ponašanjem pojedinaca ponovno nastaju divlja odlagališta na istim ili drugim lokacijama.

Uz navedeno, posljedica stvaranja divljih odlagališta je i neobuhvatnost pojedinih naselja organiziranim sakupljanjem i odvozom komunalnog otpada. Također se to odnosi na područja koja nemaju u blizini određenih lokacija za odlaganje, sakupljanje, predobradu ili obradu otpada kao što su to građevinski otpad, glomazni otpad i sl.

Godine 2012. U Metkoviću je locirano 5 divljih odlagališta (Simin dol, Pod Repom, Koševo uz nasip, Vrbovci uz štale, kraj Opuzenke uz nasip i Prudska draga). Tijekom godina u nekoliko navrata čišćena su divlja odlagališta od strane komunalnog poduzeća, te je u travnju 2016. provedna dodatna akcija „Zelena čistka“ gdje je bilo uključeno više sudionika, poduzeća i udruga. Može se zaključiti da su navedena divlja odlagališta dobro sanirana, ali i da dalje neodgovorni pojedinci nastavljaju sporadično odlagati otpad, posebice plastiku koja nastaje kao otpad prilikom poljoprivredne proizvodnje (plastenici, cijevi za navodnjavanje). Nadalje, komunalno poduzeće redovno provodi sakupljanje glomaznog otpada po pozivu građana, a u svrhu prevencije nastanka divljih odlagališta.

3.3.2. Primarna infrastruktura

Vodoopskrba

Opskrbljenost stanovništva Dubrovačko-neretvanske županije vodom danas dostiže između 85 i 90%. To se uglavnom odnosi na vodoopskrbne sustave gradova i većih naselja, dok su velika područja i dalje nepokrivena vodoopskrbnom mrežom. Prioritet u razvoju vodoopskrbne mreže predstavlja izgradnja započetih i dijelom izgrađenih sustava u cilju širenja vodovodne mreže na bezvodna

područja. Usporedno je potrebno provoditi sanitarnu zaštitu izvorišta. Potrebno je izvršiti i hidrogeološke radove za utvrđivanje zona sanitarne zaštite i na razini Županije donijeti odluke o zonama sanitarne zaštite.

Na vodoopskrbni sustav koji pripada području Grada Metkovića priključeno je 99% stanovništva.

Vodoopskrbni sustav Metkovića je tlačno gravitacijski sustav kojeg čine:

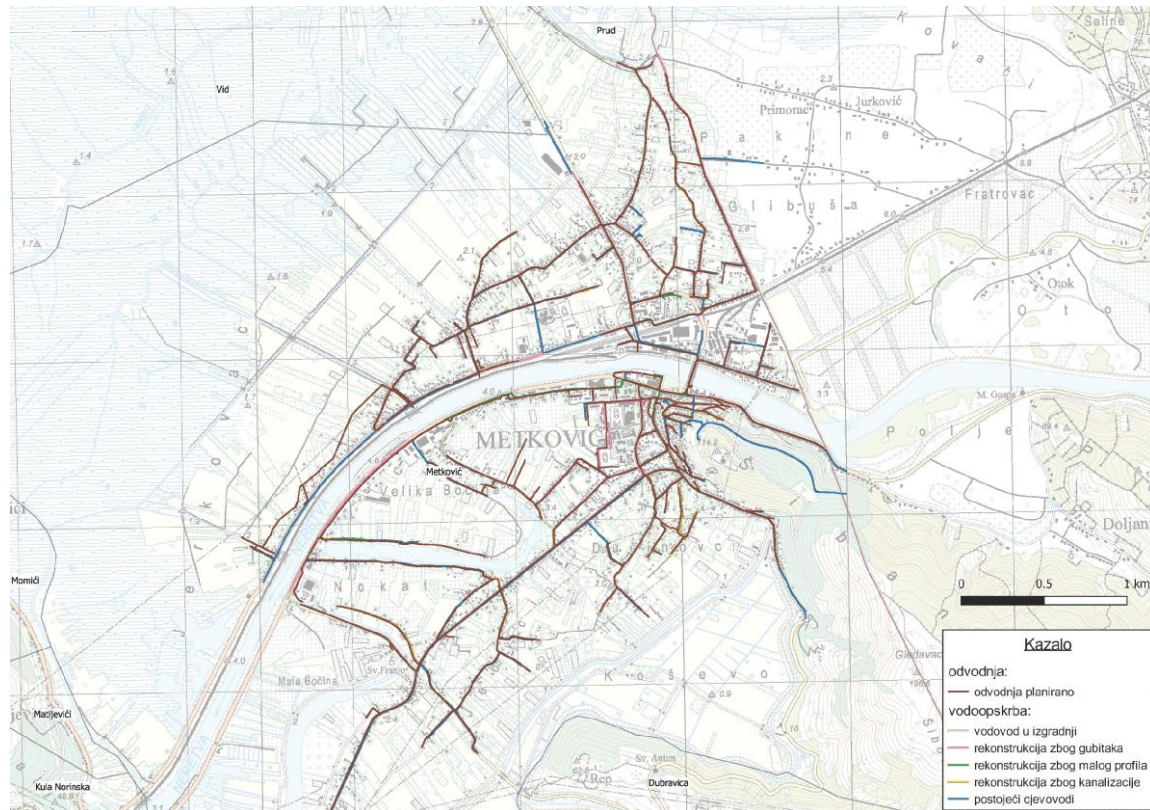
- Krški izvor (Doljani) kapaciteta 212 l/s
- Crpna stanica sa 4 crpke (grundfos) kapaciteta 55 l/sec (2 radne + 2 pričuvne)
- Tlačni cjevovod od ductila DN 350 L=2750 m¹
- Vodosprema Metković 1 kapaciteta – 2 000 m³, 83 m.n.m.
- Vodosprema Metković 2 kapaciteta - 980 m³, 55 m.n.m.
- Vodosprema Bijeli Vir kapaciteta – 500 m³, 56 m.n.m.
- Vodosprema Prud kapaciteta – 100 m³, 60 m.n.m.
- Vodosprema Vid kapaciteta – 100 m³, 54 m.n.m.
- Opskrbni cjevovod od DN 40-250 mm izrađen od različitih materijala (pocinčane cijevi, AC cijevi, PVC cijevi i PEHD cijevi, DUCTIL cijevi). Pretpostavljena dužina takvog opskrbnog cjevovoda iznosi 75 500 m¹.

Područje Grada Metkovića opskrbljuje se vodom preko dva pravca; uglavnom se opskrba provodi sa izvorišta Doljani u Bosni i Hercegovini i povremeno sa regionalnog vodovodnog sustava Neretva – Pelješac – Korčula – Lastovo (NPKL) s izvora Prud u blizini Metkovića. Na 22 km uzvodno od ušća Neretve, prestaje prisutnost slanog morskog klina pa se voda može nesmetano crpiti i deset kilometara dugim kanalom, koji prolazi kroz područje Kutli.

Ponekad na izvorištu Doljani dolazi do zaslanjenja pa voda za piće ne zadovoljava svojom, pa se tada opskrba vrši sa izvorišta Prud . Voda se crpi od crpne postaje “Doljani” do novog vodospremnika “Metković 1”, koji je kapaciteta 2.000,00 m³ i na nadmorskoj visini 83,0 m.n.m. Iz vodospremnika “Metković 1” voda se transportira gravitacijski u vodospremnik “Metković 2” (kapaciteta 800,00 m³ na nadmorskoj visini od 55,0 m.n.m.). Sa izvora Doljani eksploatacija se provodi konstantno od 1965.g., kapacitet izvora je 212 l/sec.

U vodoopskrbnoj mreži grada Metkovića su prisutni relativno veliki gubici vode pa se u sklopu EU PROJEKTA METKOVIĆ planira sanacija cca 14,7 km vodoopskrbnog cjevovoda.

Slika 3: Rekonstrukcija vodoopskrbnih cjevovoda s prikazom planirane izgradnje sustava odvodnje grada Metkovića

Izvor: Metković d.o.o. za vodoopskrbu i odvodnju otpadnih voda

Odvodnja otpadnih i oborinskih voda

Sustav odvodnje otpadnih voda za sada postoji samo u užem dijelu Grada Metkovića sa starim naseljem na brežuljku Predolcu na lijevoj strani grada Metkovića a na desnoj strani grada javna odvodnja je izgrađena u slijedećim ulicama: Kneza Branimira, Put Narone, Hercegovačka, Zrinskih i Frankopana, Andrije Hebranga, Neretvasnkih gusara i Nikole Tesle i manjim dijelom u naselju Prud. Ostali dio Grada Metkovića kao i naselja koja administrativno pripadaju Gradu Metkoviću (Vid, Dubravica i Glušci) nemaju izrađen nikakav sustav javne odvodnje.

Postojeći sustav javne odvodnje je uglavnom mješoviti gravitacijski sustav sa odvodnjom otpadnih voda u recipijent – rijeku Neretvu, preko 4 ispusta. Sustav se sastoji od mreže kanala i objekata (kontrolnih okana i slivnih okana) na njima. Pored kanala i objekata u sustavu se nalaze i dvije precrpne kanalizacijske stanice. Cjevovod kanalizacijskog sustava je izgrađen od betonskih, AC, PVC i PEHD orebrenih cijevi profila od DN 200 do DN 700. Približna dužina navedenog sustava javne odvodnje je 11.250 m, a broj priključaka je cca 2.605. Postotak priključenosti na sustav odvodnje u Gradu Metkoviću iznosi 47%, što se tiče stanovništva, ali što se tiče dužine mreže kanalizacije u odnosu na vodoopskrbu mrežu pokrivenost je tek 15% (11,25 km prema 75,5 km).

Glavni problemi u funkcioniranju sustava odvodnje su:

- razvijanje intenzivnog smrada u glavnim kanalima sustava odvodnje fekalnih voda uslijed predimenzioniranosti cjevovoda i malih padova;

- problemi zaštite na radu – nastanak opasnih i eksplozivnih plinova u crpnim stanicama;
- problem održavanja crpnih stanica fekalne kanalizacije zbog sastava otpadnih voda koji sadrži velike količine pijeska, krupnog otpada, masti;
- neriješeni problemi održavanja i sanacije kanalizacije užeg područja grada – isti izgrađeni od betonskih i azbest cementnih cijevi;

Sustav odvodnje Grada Metkovića je projektiran kao razdjelni sustav fekalne i oborinske otpadne vode, a postojeći mješoviti sustav bi se pretvorio u sustav isključivo oborinske odvodnje. Izradom studije izvodljivosti u sklopu EU PROJEKTA METKOVIĆ planirana je izgradnja kanalizacijskog sustava na čitavom području grada Metkovića:

Osnovni podaci o izvedbi kanalizacijskog sustava su sljedeći:

- Duljina novih gravitacijskih kolektora iznosi cca. 42.500 m
- Duljina tlačnih kolektora iznosi cca. 1.050 m
- Broj crpnih stanica za proširenje iznosi 15 komada

Slika 4. Postojeći (mješoviti) sustav odvodnje otpadnih voda

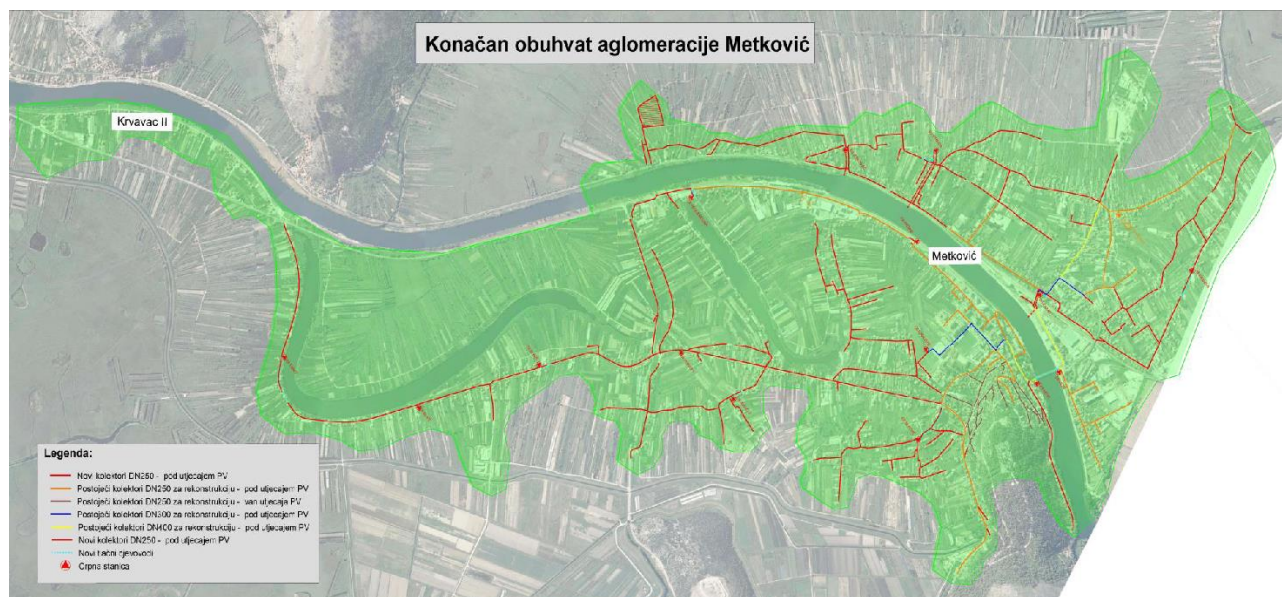

Izvor: Metković d.o.o. za vodoopskrbu i odvodnju otpadnih voda

Rješenje za sustav javne odvodnje grada Metkovića dakle podrazumijeva razdjeljivanje postojećeg mješovitog sustava odvodnje izvedbom novih fekalnih kolektora paralelno uz dionice postojećeg mješovitog sustava odvodnje za koje je ocijenjeno da je nužna linijska sanacija, čime bi sustav postao potpuni razdjelni sustav. Time bi se postigle sljedeće karakteristike sustava:

- Sanitaro-fekalne vode bi se u potpunosti prikupljale novim razdjelnim sustavom te odvodile do UPOV-a. Na taj način bi se minimizirao dotok tuđih voda (oborine, podzemna voda) na uređaj čime bi se značajno smanjio njegov potreban hidraulički kapacitet te poboljšao rad sekundarnog i tercijarnog pročišćavanja obzirom da ne bi bilo fluktuacija u koncentracijama ulaznog biološkog opterećenja, odnosno pojave zaslanjene podzemne vode na uređaju.
- Oborinske vode bi se nastavile prikupljati postojećim sustavom koji bi postao isključivo oborinski. Postojeća strukturalna oštećenja na sustavu, odnosno utvrđena pojava infiltracije/eksfiltracije, ne bi imala ni približno štetan utjecaj kao što imaju sada na mješovitom sustavu te se ocjenjuje kako se takav sustav može zadržati. Postojeća 4 ispusta u rijeku Neretvu bi se zadržala za potrebe ispusta oborinskih voda.

Slika 5. Konačan obuhvat aglomeracije Metković

Izvor: Metković d.o.o. za vodoopskrbu i odvodnju otpadnih voda

Što se tiče kakvoće podzemnih voda *Studijom utjecaja na okoliš* navodi se da postojeća i planirana odvodnja, te lokacija uređaja za pročišćavanje nemaju utjecaja na kakvoću kaptiranih podzemnih voda za piće. Također je predviđena izgradnja uređaja za pročišćavanje otpadnih voda na lokaciji Duvrat.

Opskrba električnom energijom

“Elektroenergetski sustav područja Grada Metkovića sastoji se od:

- transformatorskih i rasklopnih postrojenja: TS (400)220/110 kV i dvije TS 35 (20) kV;
- elektroprijenosnih uređaja: dalekovoda 220(400) kV (dvosistemska DS), dalekovoda 110 kV (dvosistemska DS), kabela 110 kV, dalekovoda 35(20) kV i kabela 35 (20) kV;
- magistralnog plinovoda od 50 bara koji završava mjerno redukcijском stanicom (Opuzen - Metković- BiH).⁶

„Područje Grada Metkovića opskrbljuje se električnom energijom iz trafostanice TS 110/35 Kv „Opuzen“ preko tri trafostanice TS 35/10 kV: „Opuzen“, „Metković 1“ i „Metković 2“. Trafostanica TS 35/10 kV „Metković 1“ je temeljito rekonstruirana (ugrađeni novi transformatori snage 8 MVA, numerička zaštita na naponu 110 V, vakuumski prekidači). Dužine dalekovoda 110 Kv (Opuzen-Neum i Opuzen-Čapljina) koji prolaze područjem iznosi oko 46 km. Sustav zadovoljava sadašnje i buduće potrebe.

Na području Grada Metkovića planira se i izgradnja TS 35(110)/10(20) kV „Metković“, čija je lokacija orijentacijski određena Planom uređenja Grada Metkovića, sukladno „Konceptiji razvoja elektroenergetske mreže grada Metkovića“, izrađene od strane HEP-a D.P. Elektrodalmacije u Splitu.⁷

Opskrba plinom i naftom

Na području Grada Metkovića nije uspostavljena opskrba plinom i naftom. Prema tome, nema podataka za proizvodnju i cijevni transport nafte i plina. Prostornom planu Dubrovačko-neretvanske županije planira se magistralni plinovod (Jonsko-jadranski plinovod: čvor Ploče-Dubrovnik-Prevlaka sa prijelazom ispod Malostonskog zaljeva) koji prolazi kroz dolinu Neretve, nazivnog promjera DN 1000 mm, te maksimalnog operativnog tlaka 75 bara. Navedeni plinovod ne prolazi teritorijem Grada Metkovića.

Do realizacije plinifikacije s međunarodne i državne magistralne mreže predlaže se plinifikacija većih urbanih središta miješanim, odnosno isparenim ukapljenim naftnim plinom. To je tzv. „satelitska plinska opskrba“, koja je namijenjena većim konzumnim područjima.

Obnovljivi izvori energije

„Korištenje obnovljivih izvora energije u većim razmjerima na teritoriju Grada Metkovića nije prisutno. Prethodno su od strane Grada Metkovića predložene dvije lokacije za izgradnju fotonaponskih elektrana, obje uz granicu sa BiH, jedna na sjeverozapadnom, dok druga na jugoistočnom dijelu Grada. Za obje lokacije (površine 316 ha i 123,7 ha), kroz Plan korištenja obnovljivih izvora energije na području Dubrovačko-neretvanske županije, provedena je multikriterijalna analiza kojom je utvrđeno da najveći dio obiju lokacija nije pogodan za smještaj fotonaponskih elektrana, zbog prisutnosti određenih izuzimajućih kriterija, poput nepovoljnih reljefnih formi, nepovoljnih geomorfometrijskih varijabli terena te orijentacija terena.

Korištenje sunčeve energije može se realizirati kroz izgradnju manjih fotonaponskih modula i solarnih kolektora na građevinama (osnovnim ili pomoćnim), a u slučaju izdvojenih građevinskih područja izvan naselja, i u područjima poslovne i proizvodne namjene. Potrebno je razmotriti mogućnost uvođenja solarne energije u mrežu javne rasvjete, s naglaskom na suvremena inovativna rješenja, primjerice korištenja baterija u stupovima sa velikim kapacitetom koje će osigurati dovoljno energije i

⁶ Strateški plan Grada Metkovića 2014.-2016.

⁷ Izmjene i dopune Prostornog plana uređenja Grada Metkovića, veljača 2015.

u slučaju oblačnog vremena, smanjivanje potrošnje struje u razdoblju kada noću nema prolaznika i vozila i dr. Solarna javna rasvjeta predstavlja isplativo, ekonomično i trajno rješenje u mnogim situacijama gdje je dovođenje električne mreže preskupo ili je zbog geomorfologije terena otežano postavljanje kabela i električnih stupova. Sustav je moguće postaviti za potrebe osvjjetljavanja prometnica, parkirališta, autobusnih stanica, šetnica, parkova i drugih javnih površina.

Potrebno je razmotriti mogućnost i korištenja ostalih vrsta obnovljivih izvora energije, prije svega energije biomase i energije vjetra. Biomasa predstavlja biorazgradivi dio proizvoda, otpada i ostataka poljoprivredne proizvodnje (biljnog i životinjskog podrijetla), šumarske i srodnih industrija. Glavna prednost u korištenju biomase su obilni potencijali, prisutni u obliku otpadnog materijala u poljoprivrednoj i prehrambenoj proizvodnji. U odnosu na fosilna goriva (ugljen, nafta, zemni plin) prednost biomase je i u znatno manjoj emisiji štetnih plinova i otpadnih tvari pri njenom korištenju. Korištenje biomase omogućava zapošljavanje, povećanje lokalne i regionalne gospodarske aktivnosti, ostvarivanje dodatnog prihoda u poljoprivredi, šumarstvu i drvnoj industriji kroz prodaju biomase. Na prostoru Grada Metkovića potencijalno značajan izvor energije biomase su ostaci i otpaci iz poljoprivrede te gradski i industrijski otpad, potom drvena biomasa te životinjski otpad i ostaci. Uzevši u obzir gospodarsku orijentaciju Grada, u kojoj poljoprivreda predstavlja osnovnu (primarnu) i sekundarnu djelatnost dijela stanovništva, potrebno je utvrditi i ostale uvjete za realizaciju spomenutog.⁸

3.3.3. Infrastruktura za mobilnost i internetsku povezanost

Grad Metković smješten je na prirodnom koridoru uz tok rijeke Neretve koja omogućava razvoj prometne mreže više vrsta prometa te prometno povezivanje unutar Županije i sa susjednim zemljama. Na području Grada razvijene su četiri vrste prometa: cestovni, željeznički, pomorski i riječni.

Cestovni promet

Zakonom o cestama (NN 84/11, 22/13, 54/13, 148/13, 92/14) uređen je pravni status javnih cesta i nerazvrstanih cesta, način njihova korištenja, razvrstavanje, planiranje i održavanje te upravljanje i njihov nadzor. Javne ceste razvrstavaju se u sljedeće skupine: autoceste, državne ceste, županijske i lokalne ceste.

Osnovnu cestovnu mrežu na području Grada Metkovića čini sustav državnih cesta, županijskih i lokalnih cesta te ostalih nerazvrstanih cesta i puteva. Raspored cesta na području Grada prikazan je u sljedećoj tablici.

Tablica 39. Prometna infrastruktura na području Grada Metkovića

Vrsta prometnice	Naziv ceste/relacija
Državne ceste	DC 9: Granični prijelaz Metković (gr. BiH) – Opuzen – D8

⁸ Izmjene i dopune Prostornog plana uređenja Grada Metkovića, veljača 2015.

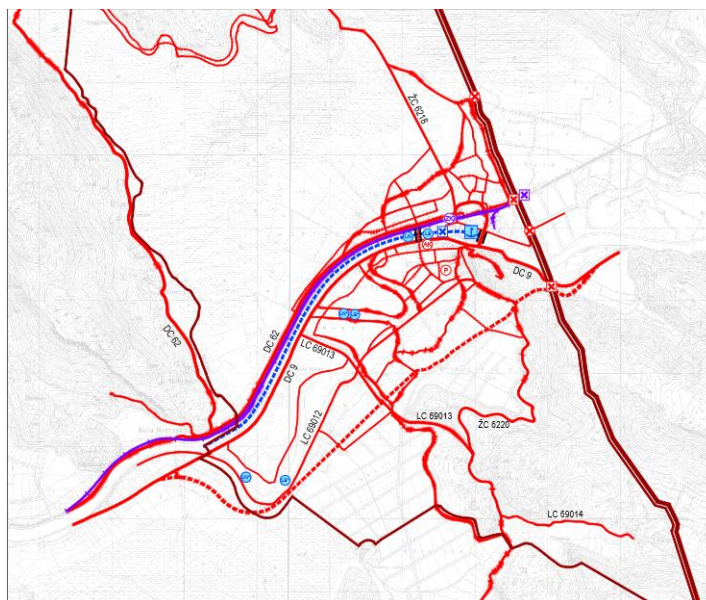
	DC 62: Šestanovac (D39) – Zagvozd – Vrgovac – Kula Norinska – Metković (D9)
Županijske ceste	ŽC 6218: Gr. BiH – Prud – Metković (D62)
	ŽC 6220: Metković (D9) – Mlinište – gr. BiH
Lokalne ceste	LC 69012: D9 – Krvavac – Metković (Ž6220)
	LC 69013: D9 – Ž6220
	LC 69014: Pologoša (Ž6220) - Glušci

Izvor: Izmjene i dopune PPU Grada Metkovića, 2015.

Na području Grada Metkovića postoji nekoliko cestovnih graničnih prijelaza, s obzirom da je Grad Metković područje uz državnu granicu s Bosnom i Hercegovinom. Stalni granični prijelazi za međunarodni promet putnika u cestovnom prometu su Prud – Zvirici i Metković – Doljani, a stalni granični prijelazi za pogranični promet su Unka – Unka i Gabela Polje – Gabela.

„Područjem Grada Metkovića prolaze dvije državne ceste DC 9 i DC 62. Obje ceste idu sredinom područja i to paralelno jedna s drugom, s time da državna cesta DC 9 (dužine 6,1 km) prolazi lijevom obalom rijeke Neretve, dok državna cesta DC 62 (dužine 5,4 km) prolazi desnom obalom da bi se blizu graničnog prijelaza spojila s DC 9. Stalni granični prijelaz kraj Metkovića povezan je s Opuzenom i državnom cestom DC 8 upravo s DC 9. Sjeverna naselja Prud i Vid povezani su županijskom cestom ŽC 6218 koja ide od DC 62 kraj Metkovića do graničnog prijelaza kraj Pruda. Južna naselja Dubravica i Glušci povezani su županijskom cestom ŽC 6220 koja počinje od DC 9 kraj Metkovića pa ide preko susjednog Mliništa do graničnog prijelaza Brestica. Do naselja Glušci vodi lokalna cesta LC 69014 koja se nastavlja na ŽC 6220. Od značajnih cesta treba izdvojiti još dvije lokalne ceste, LC 69013 i LC 69012, od kojih jedna vodi do naselja Dubravica, a druga ide paralelno s DC 9 kroz Metković.“⁹

Slika 2. Prikaz prometne infrastrukture Grada Metkovića

Izvor: Izmjene i dopune Prostornog plana uređenja Grada Metkovića

⁹ Strateški plan Grada Metkovića 2014.-2016.

Tablica 15. Duljina cesta prema skupinama razvrstanih cesta

Kategorija javne ceste	Duljina cesta (km)
Državne ceste	11,5
Županijske ceste	12,5
Lokalne ceste	10,4
UKUPNO	34,4

Izvor: Izmjene i dopune Prostornog plana uređenja Grada Metkovića

Tablica 16. Udio pojedinih vrsta cesta

Kategorija javne ceste	Udio pojedinih vrsta cesta u ukupnoj dužini na području Grada Metkovića (%)
Državne ceste	33,43
Županijske ceste	36,33
Lokalne ceste	30,23

Izvor: Izmjene i dopune Prostornog plana uređenja Grada Metkovića

Tablica 42. Cestovna gustoća

Kategorija javne ceste	Cestovna gustoća (duljina cesta/površina teritorija Grada Metkovića) – (km/km ²)
Državne ceste	0,23
Županijske ceste	0,24
Lokalne ceste	0,20
UKUPNO	0,67

Izvor: Izvješće o stanju u prostoru Grada Metkovića

Ukupna duljina javnih cesta (razvrstanih) na području Grada Metkovića je 34,4 km, od toga je 11,5 km duljina državnih cesta, 12,5 km duljina županijskih cesta, a 10,4 km lokalnih cesta.

Udio županijskih cesta u mreži javnih cesta je 36,33%, a udio lokalnih cesta 30,23%. Cestovna gustoća javnih cesta na području Grada Metkovića je za državne ceste 0,23 km/km², za županijske 0,24 km/km², dok je za lokalne ceste 0,20 km/km².

Nerazvrstane ceste

Nerazvrstane ceste su ceste koje se koriste za promet vozilima i koje svatko može slobodno koristiti na način i pod uvjetima određenim zakonom i drugim propisima, a koje nisu razvrstane kao javne ceste.

Nerazvrstanu cestu čini:

- cestovna građevina
- građevinska čestica
- zemljišni pojas s obje strane ceste

- prometna signalizacija
- javna rasvjeta i ostala oprema ceste.

Dubrovačko-neretvanska županija ima ukupno 2.804,08 km nerazvrstanih cesta, na područje Grada Metkovića odnosi se 48,1 km nerazvrstanih cesta, što je 1,72%. Gustoća mreže nerazvrstanih cesta iznosi 946,48 m/km² što je manje u odnosu na Dubrovačku-neretvansku županiju koja iznosi 1.578,94 m/km².

U sljedećoj tablici prikazani su podaci o površini, broju stanovnika, duljini nerazvrstanih cesta na području jedinica lokalne samouprave, te o prosječnoj gustoći mreže nerazvrstanih cesta u odnosu na površinu jedinice lokalne samouprave i u odnosu na broj stanovnika na području Dubrovačko-neretvanske županije.

Tablica 17. Nerazvrstane ceste na području Dubrovačko-neretvanske županije

Jedinica lokalne samouprave	Površina u km ² JLS	Broj stanovnika	Ukupna duljina nerazvrstanih cesta u m	Gustoća mreže nerazvrstanih cesta u m/km ²	Duljina nerazvrstanih cesta u m po stanovniku
Grad Dubrovnik	143,38	42.615	250.000	1.743,62	6
Grad Korčula	112,31	5.663	843.950	7.514,47	149
Grad Metković	50,82	16.788	48.100	946,48	3
Grad Opuzen	24,04	3.254	45.000	1.871,88	14
Grad Ploče	142,00	10.135	65.500	461,27	7
Općina Blato	66,57	3.593	174.500	2.621,30	49
Općina Dubrovačko Primorje	197,11	2.170	40.000	202,93	18
Općina Janjina	29,20	551	25.000	856,16	45
Općina Konavle	209,73	8.577	163.500	779,57	19
Općina Kula Norinska	60,60	1.748	25.000	412,50	14
Općina Lastovo	52,80	792	26.700	505,68	34
Općina Lumbarda	10,70	1.213	40.000	3.738,32	33
Općina Mljet	100,20	1.088	25.830	257,78	24
Općina Orebić	113,13	4.122	757.000	6.691,42	184
Općina Pojezerje	32,60	991	26.000	797,55	26
Općina Slivno	55,50	1.999	33.000	594,59	17
Općina Smokvica	43,48	916	34.000	781,97	37
Općina Ston	169,51	2.407	46.500	274,32	19
Općina Trpanj	36,70	721	9.500	258,86	13
Općina Vela Luka	43,27	4.137	80.000	1.848,86	19
Općina Zažablje	60,00	757	7.000	116,67	9
Općina Župa dubrovačka	22,28	8.331	38.000	1.705,57	5
UKUPNO	1.775,93	122.568	2.804.080	1.578,94	23

Izvor: Izvješće o obavljenoj reviziji – održavanje nerazvrstanih cesta u jedinicama lokalne samouprave Dubrovačko-neretvanske županije, studeni 2013.

Željeznički promet

Željeznički promet Grada Metkovića sastoji se od željezničke pruge I. reda, koja se svrstava u prugu za međunarodni promet M304 (Čapljina)-Državna granica-Metković-Ploče, kao glavna koridorska pruga

koja se nalazi na ogranku koridora RH3, te željezničkog graničnog prijelaza Metković – Čapljina. Željeznička pruga ima veliku važnost jer predstavlja vezu Srednje Europe i Sredozemnog mora.

Pruga se na prostoru Grada proteže duž desne obale rijeke Neretve duljine 5,7 km. Ukupna gustoća željezničkih pruga Grada Metkovića iznosi 0,11 km na 1 km² prostora. Pruga na ovoj dionici je jednokolosiječna te je u potpunosti elektrificirana. Planira se modernizacija pruge te iza 2020. godine izgradnja brže duž jadranske željeznice koja bi povezivala Malu Aziju sa Zapadnom Europom.

Pomorski i riječni promet

Pomorski promet neophodan je za Dubrovačku-neretvansku županiju. Na prostoru Županije postoje luke od međunarodnog značaja (putnička luka Gruž i teretna luka Ploče), luke županijskog značaja (Gradska luka Dubrovnik, luka Korčula, luka Trpanj, luka Vela Luka i luka Orebić te luka Metković) i 74 luke od lokalnog značaja.

Pomorski granični prijelazi Dubrovačko-neretvanske županije su: stalni međunarodni granični prijelazi I. kategorije (Ploče, Dubrovnik, Korčula), prijelazi II. kategorije (Metković, Vela Luka, Ubli) i sezonski međunarodni granični prijelaz (Cavtat). Kraj Metkovića se na Neretvi nalazi i međunarodni granični pomorski prijelaz II. kategorije „Metković“.

Na prostoru Grada Metkovića danas egzistira luka Metković koja je pod upravom dviju lučkih uprava. Desna obala je pod upravom Lučke uprave Ploče i posluje kao poslovna jedinica, Luke Ploče d.d. Luka je duga oko 800 m, specijalizirana za pretovar troske, rasutog i uvrećanog cementa, oblovine i drugih generalnih tereta, što znači da luka posluje kao teretna luka. Na lijevoj obali luka je županijskog značaja i pod upravom je Lučke uprave Dubrovačko-neretvanske županije. Luka je ukupne duljine 220 m i u naravi je operativna obala. Brodovi se vežu na bok i izgrađena je infrastruktura za opskrbu brodova strujom, vodom i za odvoz otpada. U luku uplovljavaju brodovi za višednevna krstarenja koji dovoze putnike u turistički obilazak Grada, doline Neretve, Međugorja i Mostara te individualni nautičari.

Operativna površina cijele luke iznosi 95.000 m² (obuhvaćena je i pripadajuća vodena površina rijeke Neretve). Čitav plovni put Neretvom (duljina 21 km) klasificira se u plovni put IV. kategorije, koji se smatra plovnim putem velikih gabarita, za plovila duljine do 80 m, gaza do 4 m i visine do 14 m (ograničenje visine je uvjetovano Rogotinskim mostom).

Luka u Pločama je preuzela funkciju luke u Metkoviću. Tereti koji se pretovaraju u luci Metković su gotovo na simboličnoj razini i ne očekuje se da će se stanje u skorije vrijeme popraviti. Međutim, pred lukom se otvaraju nove perspektive. Obzirom da je Metković i Neretva postala turistički vrlo atraktivna destinacija i nalaze se u blizini Međugorja, postoji veliki potencijal za razvoj nautičkog turizma. Realizacija tog projekta je već započela i može se dalje razvijati koristeći kvalitetnu infrastrukturu koju je iza sebe ostavila Austrija.

Na prostoru Grada Metkovića planiraju se dvije luke posebne namjene, luka nautičkog turizma (do 100 vezova) i sportska luka (do 200 vezova), obje luke su od županijskog značaja. Predviđena lokacija ovih dviju luka je u rukavcu Donje stare Neretve (dužina 2,5 km, širina >100 m) na lijevoj obali Neretve, nizvodno od užeg gradskog područja Metkovića, te u rukavcu Gornje stare Neretve, sjeverno od Donje stare Neretve. Zbog „magistrale“ koja se nalazi između Neretve i spomenutih planiranih luka potrebno je izgraditi i mostove dovoljne visine i širine za prolaz brodova.

Unatoč prethodno navedenom, Grad prvenstveno treba planirati razvoj na području današnjih luka, te na lijevoj obali nizvodno do Veletržnice. Sustavom pontona mogu se riješiti pristupi visokoj obali, a otvara se i veliki prostor na desnoj obali za suhi – zimski vez. Ovo ne isključuje jedno i drugo, naime kod osjetnog povećanja nautičkog turizma, sadašnje luke mogu imati prvenstvenu ulogu za prihvat brodova za višednevna krstarenja – kruzera, dok bi individualni nautičari koristili prvenstvenu planiranu luku nautičkog turizma.

Zračni promet

Sustav zračnog prometa Dubrovačko-neretvanske županije čine zračne luke, helidromi i pomorske luke i uređene površine na otocima i obali za hidroavionski i amfibijski promet.

Na prostoru Grada ne postoje nikakvi sadržaji koji bi bili u funkciji zračnog prometa, tako da se zračni promet odvija preko zračne luke Čilipi i zračne luke u susjednoj Splitsko-dalmatinskoj županiji.

Telekomunikacijski promet

Telekomunikacijska infrastruktura Grada Metkovića sastoji se od mjesne centrale, magistralnog i korisničkog voda. Prostornim planom Dubrovačko-neretvanske županije na teritoriju naselja Metković planirano je novo telekomunikacijsko čvorište „Metković Konzum“, na nadmorskoj visini od 106 m, visine stupa 20 m i tipa „rešetke“ („R“). „U pogledu javnih telekomunikacija u pokretnoj mreži, na prostoru Grada Metkovića postoji jedna aktivna lokacija sa samostojećim stupom (0,006 baznih stanica/100 stanovnika). Smještena je na lokaciji između naselja Metković i Vid. Planiraju se i neke nove lokacije za samostojeće stupove. Većina bi bila rasprostranjena na teritoriju susjednih jedinica lokalne samouprave, koje bi u svom radijusu signalom pokrivali i prostor Grada Metkovića.

Generalno, potrebno je postići dobru pokrivenost područja Grada Metkovića mobilnom telefonijom, odnosno sustavom baznih stanica.¹⁰

Pokrivenost i korištenje interneta

Prema podacima Hrvatskog zavoda za statistiku iz 2011. godine, postotak kućanstva u Gradu Metkoviću koja posjeduju osobno računalo iznosi 54,16%, dok je broj kućanstava koji koriste internet 2.415, odnosno 50,07% od ukupnog broja kućanstava. Navedeni podatak pokazuje kako Grad sa postotkom od 50,07 je ispod prosjeka Županije (54,08%) a tako i Republike Hrvatske (50,65%).

Tablica 44 Privatna kućanstva prema korištenju interneta

Županija/Grad	Ukupan broj privatnih kućanstava	Kućanstvo se koristi internetom		
		da	ne	nepoznato
Dubrovačko-neretvanska županija	41.636	22.518	18.336	782
Grad Metković	4.823	2.415	2.284	124

¹⁰ Izmjene i dopune Prostornog plana uređenja Grada Metkovića, veljača 2015.

3.3.4. Urbani prijevoz

Danas možemo uočiti niz izazova s kojima se susreću i suočavaju urbane sredine, a najizraženiji su ekonomska kriza, klimatske promjene, ovisnost transportnog sustava o fosilnim gorivima, te zdravstveni rizici prouzročeni, direktno ili indirektno, od transportnog sustava. Iz navedenih izazova se može zaključiti da transportni sustav urbanim sredinama nameće sve zahtjevnija rješenja. Porastom broja osobnih motornih vozila u gradovima pojavili su se učestali problemi prometne zagušenosti. Potreba za povećanjem mobilnosti i sukladno tome prijevozne potražnje, uz prostornu, energetska, ekološka i ekonomsku racionalnost zahtjeva novi pristup u rješavanju urbanih transportnih problema svijeta.

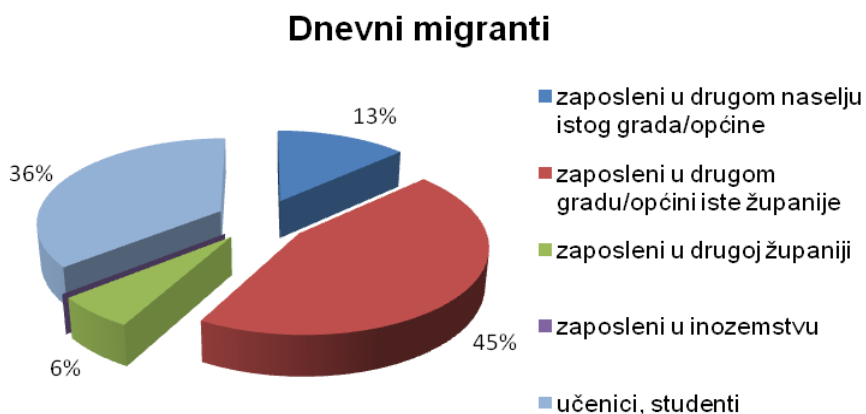
Postojanje i organizacija javnog gradskog prijevoza pokazuju stupanj uređenosti prostorne i funkcionalne strukture područja te predstavlja indikator urbaniteta. Javni prijevoz na području Grada Metkovića služi zbližavanju stanovnika naselja i gradova, odnosno predstavlja ključnu poveznicu s ostatkom Hrvatske.

Pitanje javnog prijevoza Grada Metkovića, u kontekstu autobusnih linija i kolodvora, nije samo prometno, već i razvojno pitanje. Naime, boljom organizacijom prigradskog autobusnog prometa, može se znatno utjecati na porast broja, kako dnevnih, tako i tjednih cirkulanata čime se potiče daljnja urbanizacija prigradskih područja.

Na području Grada Metkovića u 2011. godini, od ukupnog broja dnevnih migranata (zaposleni, učenici i studenti – ukupno 1.479 osoba) koji cirkuliraju na mjesto rada, oko polovica zaposlenih radi u drugom gradu/općini iste županije, odnosno 45%, 13% je zaposleno u drugom naselju istog grada/općine, dok je 6% zaposleno u drugoj županiji. Učenici i studenti čine čak 36% od ukupnog broja dnevnih migranata, dok zaposlenih koji dnevno odlaze na rad u inozemstvo nema.

Na području Grada Metkovića u 2011. godini, od ukupnog broja tjednih migranata (zaposleni, učenici i studenti – ukupno 485 osoba) koji cirkuliraju na mjesto rada, 17% su zaposleni u drugom gradu/općini iste županije, 15% je zaposleno u drugoj županiji, dok zaposlenih u drugom naselju istog grada/općine nema. Od tjednih migranata, čak 34% ih je zaposleno u inozemstvu, a isti udio čine učenici i studenti. Sve prethodno navedeno je prikazano i u sljedećim tablicama i grafikonima.

Grafikon 4. Aktivno stanovništvo Grada Metkovića koje dnevno cirkulira na rad prema mjestu rada tijekom 2011. godine

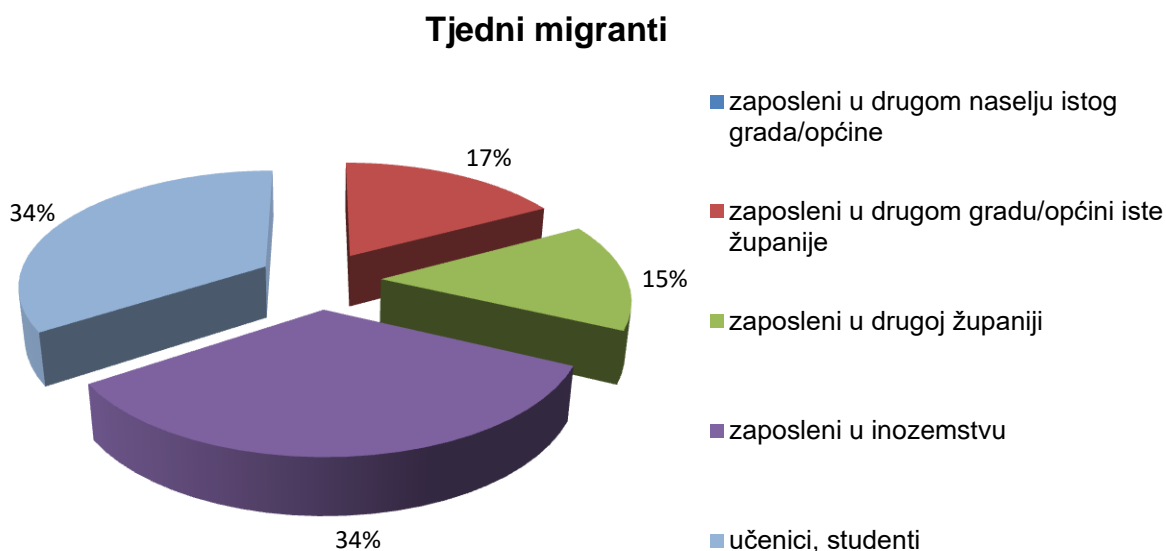
Izvor: DZS, www.dzs.hr (05.06.2016.)

Tablica 45. Aktivno stanovništvo DNŽ i Grada Metkovića koje dnevno cirkulira na rad prema mjestu rada tijekom 2011. godine

Područje	Spol	Dnevni migranti									
		Ukupno	Zaposleni					Učenici			Studenti
			zaposleni - svega	rade u drugom naselju istog grada/općine	rade u drugom gradu/općini iste županije	rade u drugoj županiji	rade u inozemstvu	učenici - svega	učenici osnovnih škola	učenici srednjih škola	
DNŽ	sv.	22.723	16.270	8.613	7.266	388	3	5.845	3.146	2.699	608
	m	12.143	8.833	4.449	4.141	243	-	3.028	1.650	1.378	282
	ž	10.580	7.437	4.164	3.125	145	3	2.817	1.496	1.321	326
Grad Metković	sv.	1.479	949	196	662	91	-	468	227	241	62
	m	917	657	113	480	64	-	233	120	113	27
	ž	562	292	83	182	27	-	235	107	128	35

Izvor: DZS, www.dzs.hr (05.09.2016.)

Grafikon 5. Aktivno stanovništvo Grada Metkovića koje dnevno cirkulira na rad prema mjestu rada

tijekom 2011. godine

Izvor: DZS, www.dzs.hr (05.09.2016.)

Tablica 46 Aktivno stanovništvo DNŽ i Grada Metkovića koje tjedno cirkulira na rad prema mjestu rada tijekom 2011. godine

Područje	Spol	Tjedni migranti									
		Ukupno	Zaposleni					Učenici			Studenti
			zaposleni - svega	rade u drugom naselju istog grada/općine	rade u drugom gradu/općini iste županije	rade u drugoj županiji	rade u inozemstvu	učenici - svega	učenici osnovnih škola	učenici srednjih škola	
DNŽ	sv.	2.334	1.244	60	463	374	347	510	179	331	580
	m	1.283	800	36	297	283	184	220	90	130	263
	ž	1.051	444	24	166	91	163	290	89	201	317
Grad Metković	sv.	485	319	-	83	72	164	67	35	32	99
	m	274	204	-	55	52	97	27	15	12	43
	ž	211	115	-	28	20	67	40	20	20	56

Izvor: DZS, www.dzs.hr (05.09.2016.)

Na području Grada Metkovića djeluje Autobusni kolodvor Metković, a za obavljanje kolodvorske djelatnosti je zaduženo poduzeće Metković Razvoj d.o.o. Metković – AUTOBUSNI KOLODVOR.

Usluge Autobusnog kolodvora Metković su:

I. USLUGE PRIJEVOZNICIMA:

1. Prihvat i otpremanje autobusa,
2. Korištenje parkirališta za parkiranje autobusa,
3. Prodaja voznih karata,
4. Organizacija rasporeda prodaje voznih karata,
5. Pružanje informacija o prijevozima i druge usluge povezane s prijevozom putnika.

II. USLUGE PUTNICIMA I TREĆIM OSOBAMA:

1. Prihvat i otpremanje putnika,
2. Korištenje čekaonice i perona,
3. Prodaja voznih karata, obilježavanje i čuvanje mjesta u autobusu, te prodaja mjesečnih karata,
4. Izdavanje potvrde o cijeni vozne karte,
5. Pohrana i čuvanje prtljage, pisama i paketa,
6. Upotreba sanitarnog čvora,
7. Upotreba telefona i razglasnih uređaja,

8. Korištenje parkirališta za osobna vozila,
9. Pružanje informacija o prijevozima i druge usluge povezane s prijevozom putnika.

Od svih prijevoznika koji djeluju i prometuju na području Republike Hrvatske, na području Grada Metkovića svoju bazu nema niti jedan prijevoznik, ali unatoč tome prijevoz putnika autobusom se obavlja. Na internet stranicama poduzeća Metković razvoj d.o.o. se može vidjeti red vožnje autobusa u Metković i iz Metkovića, odnosno domaće i međunarodne linije.

Iz prethodno navedenog može se zaključiti kako na području Grada Metkovića postoji prostor za dodatno unaprjeđenje urbanog prijevoza, od aktiviranja i proširenja usluga autobusnih prijevoznika, povećanja voznih redova i linija, razvoj željezničkog prometa do nabave prateće urbane opreme.

3.3.5. Zaključak

Pozitivna obilježja

- prikladno provođenje gospodarenja otpadom, te sudjelovanje u istim projektima,
- povećana ekološka svijest o ekološkim rizicima kod civilnog sektora Grada Metkovića,
- postojanje zelenih otoka,
- sva naselja s područja Grada uključena su u jedinstveni sustav prikupljanja i odvoženja ,
- značajne prirodne vrijednosti, ptice, vrste i stanišni tipovi,
- dobra internetska povezanost, najjeftiniji internet u Hrvatskoj.

Negativna obilježja

- neadekvatno stanje nerazvrstanih cesta,

- na području Grada ne postoji infrastruktura koja bi bila u funkciji zračnog prometa,
- prometna zagušenost prostora zbog nepostojanja zaobilaznice i priključka na autocestu,
- povremena neispravnost vode za piće (5,88% uzoraka),
- slabo korištenje obnovljivih izvora energije.

Razvojne prepreke

- onečišćenje okoliša,
- zaslanjivanje Neretve, podzemnih voda i tla.

Razvojne potrebe

- objediniti pojedina kućanstva u Gradu Metkoviću vodovodnom mrežom,
- obuhvatiti sva naselja kontinuiranim sakupljanjem i odvozom komunalnog otpada,
- izraditi prostorno-planske dokumentacije za pripremu projektara iz EU fonova,
- pobrinuti se za povećanje korištenja Luke Metković u svrhu pretovara tereta, izgradnja mostova dovoljne visine i širine za prolaz brodova,
- planirati veći razvoj na području današnjih luka - sustavi pontona kao rješenje pristupa visokoj obali,
- potaknuti autobusne prijevoznike na bolju organizaciju prigradskog prijevoza,
- unaprjeđenje željezničkog i cestovnog prometa,
- daljnji razvoj internetske infrastrukture u skladu s Digitalnom agendom,
- povećanje pristupačnosti izgradnjom nautičke luke i priključka na autocestu,
- apliciranje na fondove za razvoj infrastrukture, zaštitu okoliša i prirode,
- provođenje mjera sanacije glomaznog otpada,
- rad na programima selekcije otpada,
- izgradnja kompostane i reciklažnog dvorišta.

4. SWOT analiza

4.1. Analiza prednosti, slabosti, prilika i prijetnji za društvo

PREDNOSTI	SLABOSTI
<p>Demografija</p> <ul style="list-style-type: none"> • pozitivan natalitet i pozitivan prirodni prirast • dobra obrazovna struktura stanovništva (više od 50% stanovništva ima stečeno srednje obrazovanje, zamjetan broj visokoobrazovanih) što ukazuje na razvojni obrazovni potencijal grada Metkovića • prosječna starost stanovništva ispod prosjeka Republike Hrvatske (37,2 g) <p>Socijalno uključivanje i usluge socijalne skrbi te stopa kriminala</p> <ul style="list-style-type: none"> • zamjetan broj organizacija civilnog društva koje pružaju socijalne usluge socijalno isključivim skupinama na području grada Metkovića • socijalna skrb na visokoj razini, socijalne ustanove prilagođene osobama s invaliditetom • veći udio radno sposobnih osoba s invaliditetom • osigurana pomoć i uključivanje osobama s invaliditetom • djeci s teškoćama u razvoju osigurana je pomoć u nastavi <p>Društvena i zdravstvena infrastruktura</p> <ul style="list-style-type: none"> • razvijenost i zastupljenost civilnog društva u djelovanju udruga, razvijeni operativni kapaciteti unutar organizacija civilnog društva • pomoć u financiranju socijalnih usluga za socijalno isključive skupine od strane JLS • prepoznate potrebe djece s poteškoćama u razvoju i osoba s invaliditetom • socijalno poduzetništvo-projekti nevladinih organizacija koji promiču društvenu uključenost marginaliziranih osoba, povećavaju solidarnost i općenito poboljšavaju socijalni sustav • zaklade 'Neretvansko srce' i Humanitarna zaklada Petrušić' sudjeluju u financiranju socijalnih programa i pružaju pomoć socijalno ugroženim obiteljima • zamjetan broj sportskih klubova i udruga u gradu • postizanje vrhunskih sportskih rezultata • mogućnost cjeloživotnog obrazovanja na Otvorenim učilištima u gradu Metkoviću 	<p>Demografija</p> <ul style="list-style-type: none"> • odlazak mladog obrazovanog stanovništva • neaktivnost stanovništva <p>Socijalno uključivanje i usluge socijalne skrbi te stopa kriminala</p> <ul style="list-style-type: none"> • nedovoljan broj projekata u području socijalne uključenosti i socijalne skrbi <p>Društvena i zdravstvena infrastruktura</p> <ul style="list-style-type: none"> • udaljenost zdravstvenih središta (bolnica) • nedostatno razvijena sportska i zdravstvena infrastruktura • neadekvatno infrastrukturno stanje (i opremljenost) obrazovnih ustanova • nedovoljno ulaganje u razvoj deficitarnih kadrova • neusklađenost obrazovanja s potrebama gospodarstva
PRILIKE	PRIJETNJE
<ul style="list-style-type: none"> • mogućnost financiranja iz EU fondova, nacionalnih programa i drugih izvora za pripremu i realizaciju projekata <ul style="list-style-type: none"> - izgradnje i opremanja novih obrazovnih kapaciteta (škole, vrtići) - izgradnje i opremanja sportskog centra - provedbu programa cjeloživotnog učenja - daljnji razvoj i provedbu obrazovanja nadarenih učenika - unaprjeđenje obrazovanja osoba s invaliditetom i omogućavanje pristupa učenicima s invaliditetom u obrazovne institucije 	<ul style="list-style-type: none"> • Bolja kvaliteta života u drugim gradovima - deruralizacija i depopulizacija te migracija mladih i obrazovanih osoba • Porast broja kaznenih djela i broja prometnih nesreća • Slaba zainteresiranost građana za sudjelovanje u projektima od javnog interesa

<ul style="list-style-type: none"> - poticanje stvaranje centara izvrsnosti i potpornih institucija za kontinuiranu edukaciju mladih - poticanje edukacija mladih ljudi - poticanje stvaranja organizacija civilnog društva - umrežavanje udruga i diseminacija primjera dobre prakse među javnim, civilnim i privatnim sektorom <ul style="list-style-type: none"> • blizina sveučilišta u Dubrovniku, dislociranog studija u Pločama; sveučilišta u Splitu i Mostaru za nastavak visokoškolskog obrazovanja • promocija vrijednosti „sportskog grada“ i mogućnosti za sportaše 	
--	--

4.2. Analiza prednosti, slabosti, prilika i prijetnji za gospodarstvo

PREDNOSTI	SLABOSTI
<p>Opća gospodarska kretanja</p> <ul style="list-style-type: none"> • značajan broj registrirani aktivnih tvrtki i obrta na području Grada • gospodarstvo utemeljeno na prirodnim resursima <p>Poslovno okruženje</p> <ul style="list-style-type: none"> • raspoloživ prostor za nove projekte i izgradnju poslovne infrastrukture <p>Vanjskotrgovinska razmjena</p> <ul style="list-style-type: none"> • luka za javni promet od županijskog značaja • kontinuirano povećanje izvoza <p>Poljoprivreda (stočarstvo, voćarstvo)</p> <ul style="list-style-type: none"> • iskustvo i tradicija u poljoprivrednoj proizvodnji, poljoprivreda kao okosnica privređivanja lokalnog stanovništva • voćarstvo kao najrazvijenija grana poljodjelstva • velik udio obradivog poljoprivrednog zemljišta na području Grada Metkovića • dolina Neretve kao potencijal za razvoj sustava navodnjavanja poljoprivrednih površina); • povoljni pedološki i klimatski uvjeti za poljoprivrednu proizvodnju <p>Turizam i kultura</p> <ul style="list-style-type: none"> • bogata kulturna i prirodna baština Grada Metkovića kao okosnica za selektivne oblike turizma • porast broja dolazaka i noćenja gostiju • idealno prirodno okruženje za razvoj eko turizma i cikloturizma 	<p>Opća gospodarska kretanja</p> <ul style="list-style-type: none"> • neravnomjerna raspoređenost gospodarskih kapaciteta i aktivnosti • trend iseljavanja obrazovanog stanovništva i nezaposlenost od 7,26% visokoobrazovanih ljudi u domeni gospodarstva • indeks razvijenosti ispod prosjeka Republike Hrvatske • previsoka stopa nezaposlenosti • nedostatak odgovarajućih skladišnih kapaciteta <p>Poslovno okruženje</p> <ul style="list-style-type: none"> • slaba umreženost poduzetnika • nedostatan korištenje inovacija i novih tehnologija • niska investicijska ulaganja • nepostojanje poduzetničke potporne infrastrukture • nedostatak vlastitih sredstava za kapitalna ulaganja <p>Vanjskotrgovinska razmjena</p> <ul style="list-style-type: none"> • nedovoljna umreženost poduzetnika u prekograničnom području <p>Poljoprivreda (stočarstvo, voćarstvo)</p> <ul style="list-style-type: none"> • neriješeni imovinsko pravni odnosi poljoprivrednog zemljišta • nedovoljno ulaganje u modernizaciju i proširenje sustava navodnjavanja poljoprivrednih površina • nedovoljna informatizacija i modernizacija poslovanja poljoprivrednih proizvođača • nedostatak zadruga poljoprivrednih proizvođača i drugih oblika udruživanja u -tom segmentu • usitnjena struktura poljoprivrednih površina s prosječnom parcelom od svega 0,10 ha • mali broj kućanstava ostvarilo profit prodajom određenih pojedinačnih poljoprivrednih kultura • nedovoljan broj apliciranih projekata iz Programa ruralnog razvoja na području Grada Metkovića • povremeno zaslanjivanje tla podzemnim vodama stvara negativan utjecaj na poljoprivredu

	<p>Turizam i kultura</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nepostojanje interne strateškog dokumenta za razvoj selektivnih oblika turizma, s naglaskom na cikloturizam u Gradu Metkoviću • Nepostojanje strateškog dokumenta za razvoj kulturnog turizma • Otežani uvjeti za prijavljivanje na projekte iz EU fondova zbog neriješenih imovinsko-pravnih pitanja • Nedostatna turistička infrastruktura • Nerazvijen odnos prema poduzetništvu i turističkoj domeni • Neostvarivanje željenih ulaganja kao posljedica nedostatnih kvalificiranih kadrova
PRILIKE	PRIJETNJE
<ul style="list-style-type: none"> • blizina jakih emitivnih i receptivnih turističkih središta (Mostar, Međugorje, -Dubrovnik, Split) • povoljan zemljopisni položaj i ugodna mediteranska klima • razvoj selektivnih oblika turizma • stvaranje potporne poduzetničke infrastrukture-potencijal za unaprjeđenje prerađivačke industrije • osigurano zemljište za izgradnju poslovne zove Dubravica • dobra prometna dostupnost • državni, županijski i ostali projekti za potporu u poljoprivrednoj djelatnosti (Program ruralnog razvoja) • umrežavanje na razini poslovnog sektora • razvoj Poduzetničke zone Dubravica kao strateškog projekta Grada Metkovića • sloboda tržišnog natjecanja roba i usluga na tržištu EU • suradnja u prekograničnim projektima iz domene gospodarstva, turizma i kulture • razvoj eko turizma i ciklorurizma kao selektivnog oblika turizma te razvoj ostalih selektivnih oblika turizma kao dio autohtone turističke ponude na razini Grada Metkovića • povećana potražnja za ekološkim poljoprivrednim proizvodima 	<ul style="list-style-type: none"> • bolje poslovne prilike u drugim gradovima - Migracija mladih i obrazovanih osoba izvan područja Grada Metkovića • pomanjkanje novih tehnologija i stručnih kadrova koji znaju upravljati novim tehnologijama • teža dostupnost povoljnih kreditnih linija za male poduzetnike • nastavak trenda pogoršanja već niskih pokazatelja produktivnosti, ekonomičnosti i rentabilnosti u gospodarstvu

4.3. Analiza prednosti, slabosti, prilika i prijetnji za urbano okruženje

PREDNOSTI	SLABOSTI
<ul style="list-style-type: none"> • Kvaliteta urbanog okoliša, izloženost rizicima i klimatskim opasnostima - prikladno provođenje gospodarenja otpadom, 	<ul style="list-style-type: none"> • neadekvatno stanje nerazvrstanih cesta • na području Grada ne postoji infrastruktura koja bi bila u funkciji zračnog prometa

<ul style="list-style-type: none"> - te sudjelovanje u istim projektima - povećana ekološka svijest o ekološkim rizicima kod civilnog sektora Grada Metkovića - postojanje zelenih otoka - sva naselja s područja Grada uključena su u jedinstveni sustav prikupljanja i odvoženja značajne prirodne vrijednosti, ptice, vrste i stanišni tipovi • Primarna infrastruktura <ul style="list-style-type: none"> - visoka povezanost kućanstava s internetom • Infrastruktura za mobilnost i internetsku povezanost <ul style="list-style-type: none"> - dobra internetska povezanost, najjeftiniji internet u Hrvatskoj 	<ul style="list-style-type: none"> • prometna zagušenost prostora zbog nepostojanja zaobilaznice i priključka na autocestu • povremena neispravnost vode za piće (5,88% uzoraka) • slabo korištenje obnovljivih izvora energije
PRILIKE	PRIJETNJE
<ul style="list-style-type: none"> • rastući interesi ulagača za obnovu infrastrukture • povećanje pristupačnosti izgradnjom nautičke luke i priključka na autocestu • daljnji razvoj internetske infrastrukture u skladu s Digitalnom agendom • planiran razvoj pontona kao rješenje pristupa visokoj obali • apliciranje na fondove za razvoj infrastrukture, zaštitu okoliša i prirode • provođenje mjera sanacije glomaznog otpada • rad na programima selekcije otpada • izgradnja kompostane i reciklažnog dvorišta kao strateški projekata • mogućnost za apliciranje na EU fondove koji valoriziraju očuvanje i održivo korištenje resursa urbanog okoliša 	<ul style="list-style-type: none"> • onečišćenje okoliša zbog postojanja ilegalnih odlagališta • zasljanjivanje Neretve, podzemnih voda i tla

5. Razvojna vizija, ciljevi, prioriteta i mjere

5.1. Vizija

Vizija nam ukazuje na nužnost vrednovanja ljudskih i materijalnih potencijala radi stvaranja bogatstva i blagostanja i to ne samo kroz ostvareno u obliku ekonomskih koristi, već i kroz stvaranje novih mogućnosti u okviru društvenog života područja prilikom čega iznimno značenje ima uključivanje lokalnog stanovništva, te drugih institucija i privrednih subjekata, te njihovo upoznavanje i simultano prilagođavanje novim uvjetima poslovnog djelovanja, jačanje konkurentnosti na lokalnom, regionalnom i globalnom tržištu, poticanje nove kvalitete turističke ponude i kulturni rast Grada Metkovića.

Grad Metković teži postati poduzetnički orijentiran, gospodarski neovisan grad, društveno odgovoran, siguran i ekološki osviješten grad, s valoriziranom prirodnom, kulturnom i povijesnom baštinom u svrhu razvoja turizma koji u težište svog djelovanja stavlja dobrobit i kvalitetu života svojih građana.

5.2. Ciljevi

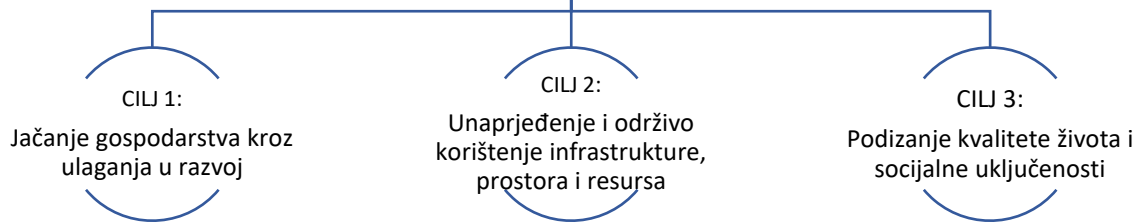
Na temelju provedene analize stanja/okruženja definiraju se ciljevi koji predstavljaju izjavu o tome što se namjerava postići u narednim godinama, odnosno određuje se jasan smjer kretanja i djelovanja u navedenom vremenskom razdoblju, a njegova realizacija pridonijeti će ostvarenju vizije, ali i misije Grada. Strateški razvojni ciljevi u navedenom razdoblju definirani su na temelju vizije koja je izvedena iz razvojnih mogućnosti, ali i problema s kojima se susreće Grad na području gospodarstva, društvenih djelatnosti, prostornog uređenja i zaštite okoliša.

Dugoročni strateški ciljevi nastali su kao rezultat vizije razvoja, analize stanja, ključnih problema i SWOT analize. Radni tim je raspravljao koje snage Grad treba pojačati i bolje iskoristiti, koje ključne probleme i slabosti treba prevladati te na koji način će se navedeno postići. Kao prvi korak konkretizacije, ali i realizacije vizije predložena su 3 strateška cilja. Strateški ciljevi razvoja Grada sadrže konzistentan i sažeti opis namjeravanih ishoda s jasno izraženim i mjerljivim postignućima koja proizlaze iz vizije, a vremenski su povezani s razdobljem trajanja strategije. Kvaliteta strateških ciljeva ovisi o tome koliko oni odražavaju trendove i procese u Gradu i široj regiji.

Vizija:

Grad Metković teži postati poduzetnički orijentiran, gospodarski neovisan grad, društveno odgovoran, siguran i ekološki osviješten, s valoriziranom prirodnom, kulturnom i povijesnom baštinom u svrhu razvoja turizma koji u težište svog djelovanja stavlja dobrobit i kvalitetu života svojih građana.

5.3. Strateški okvir razvoja Grada Metkovića: ciljevi, prioriteti i mjere

CILJ	PRIORITET	MJERA	
1. Jačanje gospodarstva kroz ulaganja u razvoj	1.1. Unaprjeđenje poljoprivredne proizvodnje	1.1.1. Modernizacija i povećanje konkurentne poljoprivredne proizvodnje	
		1.1.2. Povećanje dodane vrijednosti poljoprivrednih proizvoda	
		1.1.3. Poticanje razvoja kratkih lanaca opskrbe i lokalnih tržišta	
	1.2. Jačanje mikro, malog i srednjeg poduzetništva	1.2.1. Razvoj potpornih institucija	
		1.2.2. Jačanje konkurentnosti poduzetništva	
	1.3. Unaprjeđenje turističkih djelatnosti	1.3.1. Poticanje konkurentnosti turističkog sektora	
		1.3.2. Povezivanje poljoprivrednog i turističkog sektora	
	2. Unaprjeđenje i održivo korištenje infrastrukture, prostora i resursa	2.1. Razvoj infrastrukture	2.1.1. Unaprjeđenje sustava vodoopskrbe, odvodnje i pročišćavanje otpadnih voda
			2.1.2. Unaprjeđenje postojećeg sustava gospodarenja otpadom
2.1.3. Unaprjeđenje prometne i digitalne infrastrukture			
2.1.4. Poboljšanje energetske učinkovitosti			
2.1.5. Razvoj društvene infrastrukture			
2.2. Zaštita okoliša		2.2.1. Zaštita biljnog i životinjskog svijeta, biološke i krajobrazne raznolikosti	
		2.2.2. Zaštita života i zdravlja ljudi	
		2.2.3. Ostvarivanje održive proizvodnje i potrošnje	
2.3. Obnova, očuvanje i održivo korištenje prirodne i kulturne baštine		2.3.1. Jačanje kapaciteta za održivo korištenje kulturne i prirodne baštine	
		2.3.2. Obnova i valorizacija kulturne i prirodne baštine	
		2.3.3. Promocija kulturne i prirodne baštine	
3. Podizanje kvalitete života i socijalne uključenosti		3.1. Unaprjeđenje dostupnosti i kvalitete društvenih usluga	3.1.1. Osnaživanje kapaciteta institucija koje se bave društvenim djelatnostima
		3.2. Razvoj civilnog društva	3.2.1. Jačanje kapaciteta organizacija civilnog društva
			3.2.2. Poticanje regionalnog i međunarodnog umrežavanja civilnog sektora
		3.3. Unaprjeđenje socijalnih usluga	3.3.1. Unaprjeđenje sustava socijalne skrbi i deinstitucionalizacija

5.4. Opis ciljeva, prioriteta i mjera

5.4.1. Cilj 1. Jačanje gospodarstva kroz ulaganja u razvoj

RELEVANTNOST

Gospodarstvo predstavlja kotač razvoja svakog područja te je neminovno temelj razvoja urbanog područja Grada Metkovića. Prema podacima dobivenih analizom stanja i SWOT analizom gospodarstva uočen je negativan trend smanjenja broja gospodarstvenika, prvenstveno mikro i malih poduzetnika te stagnacija broja objekata koji se bave turističkom djelatnošću. Poljoprivredni potencijal je ograničen usitnjenim poljoprivrednim površinama i nerješenim imovinsko – pravnim odnosima koji onemogućavaju razvoj konkurentne poljoprivredne proizvodnje. Kako bi se postigao rast i razvoj konkurentnog i održivog gospodarstva na području Grada, potrebno je ojačati sektor poduzetništva razvojem potpornih institucija, umrežavanjem raznih dionika gospodarstva te informiranjem o potencijalima i mogućnostima cjelokupnog gospodarskog sektora Grada Metkovića.

OČEKIVANI NAČINI POSTIZANJA CILJA

Ciljem će se pridonijeti jačanju konkurentnosti gospodarstva kroz stvaranja uvjeta za unaprjeđenje poduzetničke klime, povezivanjem svih dionika gospodarskog sektora te edukacijama o prilikama koje gospodarstvenici mogu iskoristiti. Na ovaj način će se smanjiti nezaposlenost na području grada Metkovića, te potaknuti gospodarski rast i daljnji razvoj poljoprivrede i turističke ponude Grada Metkovića.

DOSLJEDNOST CILJA

Cilj 1. Jačanje gospodarstva kroz ulaganja u razvoj je u skladu sa strategijom Europa 2020 i Akcijskim planom za razvoj poduzetništva do 2020 na razini strateških EU dokumenata. Na nacionalnoj razini cilj je usklađen sa Operativnim programom Konkurentnost i kohezija 2014.-2020., Programom ruralnog razvoja RH 2014.-2020., Strategijom poduzetništva RH 2014.-2020., Strategijom poticanja inovacija 2014.-2020., Industrijskom strategijom 2014.-2020. i Strategijom obrazovanja, znanosti i tehnologije 2014.-2020. Na regionalnoj razini usklađen je sa Županijskom razvojnom strategijom Dubrovačko – neretvanske županije 2016.-2020., Strategijom razvoja turizma DNŽ 2012.-2020. i Strategijom razvoja vinarstva i vinogradarstva DNŽ 2013.-2020.

Pokazatelji učinka za Cilj 1									
CILJ	Pokazatelj učinka			Početna vrijednost		Ciljana vrijednost		Učestalost praćenja	Izvor
	Definicija	Jedinica	Opis	Vrijednost	Godina	Vrijednost	Godina		
Jačanje gospodarstva kroz ulaganje u razvoj	Broj poljoprivrednih gospodarstava	Broj	Poticanje konkurentnijeg razvoja poljoprivredne proizvodnje	1.204	2016.	1.400	2020.	godišnje	Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju
	Prihodi poduzetnika	Kn	Povećanje konkurentnosti poduzetništ	657.313	2014.	957.313	2020.	godišnje	FINA, Obrtni registar (MINPO)

			va						
	Neto dobit gospodarskog sektora	kn	Povećanje konkurentnosti poduzetništva	-10.695	2014.	26.000	2020.	godišnje	FINA, Obrtni registar (MINPO)
	Povećanje turističkog prometa	Broj	Broj dolazaka turista	5975	2016.	7500	2020.	godišnje	Službeni podaci TZ Grada Metkovića

RAZVOJNI PRIORITETI I MJERE ZA CILJ 1.

Prioriteti i mjere za Cilj 1.	
Cilj 1.	JAČANJE GOSPODARSTVA KROZ ULAGANJA U RAZVOJ
Prioritet 1.1	Unaprjeđenje poljoprivredne proizvodnje
Mjera 1.1.1.	Modernizacija i povećanje konkurentne poljoprivredne proizvodnje
Svrha i cilj	Grad Metković je prepoznao poljoprivredu kao jedan od strateških ciljeva te se kroz period do 2020. planiraju poduzimati aktivnosti vezane uz jačanje konkurentnosti poljoprivredne djelatnosti. Obiteljska poljoprivredna gospodarstva su pokretač razvoja poljoprivrede u dolini Neretve te je potrebno informirati poljoprivrednike o prilikama i promjenama na tržištu i na taj način im omogućiti usvajanje novih znanja i vještina te omogućiti brzu prilagodbu tržištu. Uključivanjem mladih poljoprivrednika u poljoprivrednu proizvodnju doprinosi se generacijskoj obnovi cijelog sektora čime se stvara povoljna podloga za kreativniji pristup poljoprivrednoj djelatnosti. Dolina Neretve je u prošlosti bila jaki prerađivački centar te je potrebno analizirati potrebe i okrenuti se proizvodnji poljoprivrednih proizvoda visoke vrijednosti. Svrha ove mjere je prevladati dosadašnja ograničenja modernizacijom poljoprivredne proizvodnje te uspješnim plasmanom proizvoda na domaćim i inozemnim tržištima.
Aktivnosti	<ul style="list-style-type: none"> • edukacija postojećih i animiranje potencijalnih poljoprivrednika o uvjetima i mogućnostima bavljenja poljoprivrednom djelatnošću • analiza stanja poljoprivrednog zemljišta i potreba za razvojem proizvodno-prerađivačkih i skladišnih kapaciteta u poljoprivredi • melioracija poljoprivrednog zemljišta • udruživanje proizvođača • potpora poljoprivrednim gospodarstvima u prijavi projekata na Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj
Očekivani rezultati	<ul style="list-style-type: none"> • Povećan broj obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava korisnika financijskih potpora • Povećani prihodi obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava • Povećan broj zadruga i članova zadruga • Okrupnjavanje posjeda, stavljanje u funkciju nekorišteno poljoprivredno zemljište • Povećanje produktivnosti u poljoprivrednoj proizvodnji • Povećan broj projekata financiranih iz Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj
Mjera 1.1.2.	Povećanje dodane vrijednosti poljoprivrednih proizvoda
Svrha i cilj	U okviru ove mjere potrebno je poticati i jačati razvoj lokalno prepoznatljivih proizvoda tako da se oni na tržištu razlikuju od konkurencije i da se prepoznaju kao vrijedni proizvodi kod potrošača. Također je potrebno podupirati provedbu specifičnih aktivnosti kao što su razvoj mreže odnosa između proizvođača i potrošača, kreiranje ugleda proizvođača i proizvodno-opskrbnih lanaca te istraživanje tržišta s ciljem identifikacije želja potrošača. Prethodno navedene aktivnosti obuhvaćaju osiguranje poljoprivrednim proizvođačima prodaju svojih proizvoda na jednom mjestu te provođenje različitih oblika promocije lokalnih proizvoda i proizvođača kroz organiziranje zajedničkih nastupa, izdavanja brošura i letaka, korištenje drugih marketinških tehnika.

Aktivnosti	<ul style="list-style-type: none"> • uređenje tržnica te izgradnja veletržnice • poticati i sufinancirati marke s robnim certifikatima • zaštititi i poticati proizvodnju tradicijskih proizvoda • razvijanje prepoznatljivih lokalnih proizvoda zasnovanih na prirodnim vrijednostima i tradicijskom nasljeđu • zaštita i brendiranje lokalnih proizvoda • poticanje i provedba marketinških aktivnosti za podizanje konkurentnosti proizvoda • poticanje zajednički organiziranih nastupa na sajmovima u svrhu promocije proizvoda
Očekivani rezultati	<ul style="list-style-type: none"> • povećanje prepoznatljivosti domaćih proizvoda • povećanje prihoda iz prodaje poljoprivrednih proizvoda • povećanje pristupačnosti u nabavi domaćih poljoprivrednih proizvoda
Mjera 1.1.3.	Poticanje kratkih lanaca opskrbe i lokalnih tržišta
Svrha i cilj	U okviru ove mjere potrebno je poticati i jačati razvoj lanaca opskrbe na način da mjesto proizvodnje, odnosno prerade ne smije biti udaljeno od potrošača više od 50 km, te može sadržavati samo jednog posrednika. Na ovaj način proizvod zadržava autentičnost i izvornost u pogledu porijekla proizvodnje, kratak rok isporuke, troškovi transporta, skladištenja su niži.
Aktivnosti	<ul style="list-style-type: none"> • Edukacija lokalnih proizvođača za razvoj i pokretanje kratkih lanaca opskrbe • Edukacija kupaca o kupovini domaće hrane • Uređenje tržnica te izgradnja veletržnice • U suradnji s lokalnim proizvođačima ugraditi automate za opskrbu svježim mlijekom i domaćim jajima
Očekivani rezultati	<ul style="list-style-type: none"> • Proizvođači i kupci educirani o važnosti prodaje/kupovine domaće hrane • Uređena tržnica • Izgrađena veletržnica • Ugrađeni automati za opskrbu mlijekom i jajima • Poboljšanje gospodarskih rezultata poljoprivrednih gospodarstava

Pokazatelji ishoda za Mjeru 1.1.1.

Pokazatelj ishoda		Ciljana vrijednost			Učestalost praćenja	Izvor
Definicija	Jedinica	Opis	Vrijednost	Godina		
Površina meliriranog zemljišta	ha	Pokazatelj mjeri površinu osposobljenog neplodnog tla za biljnu proizvodnju	600	2020.	godišnje	Grad Metković
Broj edukacija	sati	Pokazatelj mjeri broj provedenih edukacijskih programa o promjenama na tržištu.	40	2020.	godišnje	Grad Metković
Broj projekta OPG-a financiranih iz EFRR-a	broj	Pokazatelj mjeri broj projekata koji su financirani iz Europskog polj. fonda za ruralni razvoj	20	2020.	godišnje	Grad Metković, Agencija za plaćanje u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju
Povećan broj članova poljoprivrednih zadruga	%	Pokazatelj mjeri razinu udruživanja poljoprivredni	50%	2020	godišnje	Grad Metković, zadruga

		ka i proizvođača radi zajedničkog nastupa na tržištu				
--	--	---	--	--	--	--

Pokazatelji ishoda za Mjeru 1.1.2.

Pokazatelj ishoda		Ciljana vrijednost			Učestalost praćenja	Izvor
Definicija	Jedinica	Opis	Vrijednost	Godina		
Broj marketinških aktivnosti	broj	Stvaranje prepoznatljivog autohtonog proizvoda	20	2020.	godišnje	Grad Metković
Zajednički organizirani nastupi na sajmovima	broj	Prezentacija lokalnih proizvoda	20	2020.	Godišnje	Grad Metković

Pokazatelji ishoda za Mjeru 1.1.3.

Pokazatelj ishoda		Ciljana vrijednost			Učestalost praćenja	Izvor
Definicija	Jedinica	Opis	Vrijednost	Godina		
Izgradnja veletržnice	%	Izgradnja veletržnice kao strateškog projekta Grada Metkovića	100%	2020.	godišnje	Grad Metković
Edukacija	broj	Broj sudionika na održanim radionicama / broj sati edukacije	40/8	2020.	godišnje	Grad Metković
Automati za opskrbu mlijekom i jajima	broj	Broj ugrađenih automata za opskrbu mlijekom i jajima	2	2020.	godišnje	Grad Metković

Prioriteti i mjere za Cilj 1.

Cilj 1.	JAČANJE GOSPODARSTVA KROZ ULAGANJA U RAZVOJ
Prioritet 1.2.	Jačanje mikro, malog i srednjeg poduzetništva
Mjera 1.2.1.	Razvoj potpornih institucija

Svrha i cilj	Kako bi se uspješno provele aktivnosti unaprjeđenja mikro, malog i srednjeg poduzetništva, potrebno je stvoriti pozitivne uvjete za rad. Navedeno će se postići osiguravanjem nužnih pretpostavki za razvoj poduzetništva koje uključuju adekvatne potporne aktivnosti i kapacitete za pružanje podrške. Cilj je osnivanje novih mikro i malih poduzeća i otvaranje obrta što bi rezultiralo samozapošljavanjem i zapošljavanjem članova obitelji u obiteljskim tvrtkama. Navedena mjera obuhvaća aktivnosti kojima će se realizirati olakšanje poslovanja poduzetnika kroz osiguranje kvalitetnih obrazovnih programa koji pridonose većoj konkurentnosti gospodarskih subjekata, te unaprjeđenje kvalitete postojećih programa, povećanje zainteresiranosti poduzetnika za pohađanje programa i povećanje kompetencija poduzetnika.
Aktivnosti	<ul style="list-style-type: none"> • Uspostava potpornih institucija • Jačanje vidljivosti potpornih institucija • Umrežavanje potpornih institucija • Osnivanje poduzetničkog inkubatora • Osiguranje financijskih potpora za pokretanje poslovanja i za osnaživanje poslovanja kroz djelovanje poduzetničkog inkubatora
Očekivani rezultati	<ul style="list-style-type: none"> • Poduzetnički inkubator u funkciji • Povećan broj novootvorenih poduzeća i obrta • Povećan broj zaposlenih u poduzetničkom sektoru
Mjera 1.2.2	Jačanje konkurentnosti poduzetništva
Svrha i cilj	Analizom stanja identificirana je nedovoljna međusobna suradnja između poduzetnika, kao i institucija koje upravljaju razvojem ovoga sektora, otežanim pristupom financiranju, te nedostatku obrazovanja poduzetnika na području grada Metkovića. Rješavanjem navedenih problema doprinosi se podizanju konkurentnosti poduzetništva kao i outputa koji proizlaze iz toga.
Aktivnosti	<ul style="list-style-type: none"> • Educiranje i uspostavljanje programa potpore udruživanju • Educiranje i podizanje svijesti poduzetnika o kreditnim linijama, važnosti umrežavanja • Uspostava poduzetničke zone Dubravica • Osiguranje financijskih potpora za pokretanje i osnaživanje poslovanja
Očekivani rezultati	<ul style="list-style-type: none"> • Povećan broj novootvorenih poduzeća i obrta, te broja zaposlenih u poduzetničkom sektoru

Pokazatelji ishoda za Mjeru 1.2.1

Pokazatelj ishoda	Ciljana vrijednost				Učestalost praćenja	Izvor	
	Definicija	Jedinica	Opis	Vrijednost			Godina
Poduzetnički inkubator	%	Uspostava poduzetničkog inkubatora za pružanje potpore rastućim	100%		2020.	godišnje	Grad Metković
Broj poduzetnika	Broj	Povećanje konkurentnosti poduzetništva	800		2020.	godišnje	FINA, Obrtni registar (MINPO)

Pokazatelji ishoda za Mjeru 1.2.2.

Pokazatelj ishoda	Ciljana vrijednost				Učestalost praćenja	Izvor	
	Definicija	Jedinica	Opis	Vrijednost			Godina
Poduzetnička zona	%	Pokazatelj mjeri	100%		2020	godišnje	Grad Metković

Dubravica - uređenost		uređenost poslovne zone				
Poduzetnička zona Dubravica - popunjenost	%	Pokazatelj mjeri popunjenost poduzetničke zone Dubravica	50%	2020	godišnje	Grad Metković
Broj zaposlenih u poduzetništvu	Broj	Povećanje konkurentnosti poduzetništva	1.366	2020.	godišnje	FINA, Obrtni registar (MINPO)

Prioriteti i mjere za Cilj 1.	
Cilj 1.	JAČANJE GOSPODARSTVA KROZ ULAGANJA U RAZVOJ
Prioritet 1.3.	Unaprjeđenje turističkih djelatnosti
Mjera 1.3.1.	Poticanje konkurentnosti turističkog sektora
Svrha i cilj	Svrha ove mjere je unaprijediti turističku ponudu te stvoriti uvjete za održiv i konkurentan turistički razvoj. Na ovaj način će se stvoriti dodatna radna mjesta te potaknuti razvoj ruralnog turizma.
Aktivnosti	<ul style="list-style-type: none"> analiza postojećeg stanja i izrada plana razvoja turizma s planovima za razvoj selektivnih oblika turizma umrežavanje lokalnih dionika za razvoj turizma osposobljavanje i usavršavanje ključnih dionika u turizmu za unaprjeđenje turističke djelatnosti, posebno za razvoj cikloturizma i eko turizma (uz studijski posjet) definiranje turističkog identiteta i razvoj vizualnog identiteta grada potpora turističkim dionicima u pripremi projekata na EU fondove i dostupne fondove Ministarstva turizma Republike Hrvatske provedba projekta Lađarski dvori
Očekivani rezultati	<ul style="list-style-type: none"> razvijeni novi autohtoni proizvodi i usluge koje interpretiraju kulturnu baštinu povećanje broja noćenja povećanje kvalitete smještajnih kapaciteta
Mjera 1.3.2	Povezivanje poljoprivrednog i turističkog sektora
Svrha i cilj	Svrha ove mjere je unaprijediti turističku ponudu i povezati je sa postojećim poljoprivrednim proizvodima i uslugama kako bi se potaknuo razvoj eko turizma.
Aktivnosti	<ul style="list-style-type: none"> identifikacija postojećih turističkih potencijala u ruralnom turizmu održavanje radionica na kojima bi seoska domaćinstva zajedno s turističkim agencijama radila zajedno na projektima razvoja novih turističkih ponudama sukladno trendovima i potencijalima održavanje edukativnih radionica vezanih uz mogućnost povlačenja sredstava iz Programa ruralnog razvoja za ruralni turizam
Očekivani rezultati	<ul style="list-style-type: none"> Povećan broj realiziranih projekata iz segmenta Programa ruralnog razvoja na području Grada Metkovića Povećan broj turista na području Grada Metkovića koji koriste tematizirane kuće za odmor (vezano uz ruralni turizam)

Pokazatelji ishoda za Mjeru 1.3.1.

Pokazatelj ishoda	Ciljana vrijednost			Učestalost praćenja		Izvor
	Jedinica	Opis	Vrijednost	Godina		
Broj razvijenih autohtonih	broj	Pokazatelj mjeri broj	30	2020	godišnje	Turistička zajednica

proizvoda/usluga		ново razvijenih autohtonih proizvoda i usluga				
Broj noćenja	broj	Pokazatelj mjeri broj noćenja gostiju	7400	2020	godišnje	Turistička zajednica
Broj smještajnih jedinica s 4 i više sunca	broj	Pokazatelj mjeri broj smještajnih jedinica s 4 i više sunca (zvjezdica)	2	2020	godišnje	Turistička zajednica
Zadovoljstvo gostiju	%	Pokazatelj mjeri zadovoljstvo gostiju (najmanje 80% gostiju će biti zadovoljni s ponudom)	80%	2020	godišnje	Turistička zajednica

Pokazatelji ishoda za Mjeru 1.3.2.

Pokazatelj ishoda		Ciljana vrijednost		Učestalost praćenja		Izvor
Definicija	Jedinica	Opis	Vrijednost	Godina		
Broj zajedničkih projekata turizma i poljoprivrede	broj	Pokazatelj mjeri broj neovisnih projekata i EU projekata iz područja turizma i poljoprivrede koji su realizirani u zadanom razdoblju	15	2020	godišnje	Grad Metković
Edukacija za pripremu projekata za prijavu na Europski poljoprivredni i fond za ruralni razvoj	broj	Pokazatelj mjeri broj polaznika koji su završili program osposobljavanja za pripremu EU projektata za EFRR	30	2020	godišnje	Grad Metković
Broj noćenja u seoskim domaćinstvima	broj	Pokazatelj mjeri broj noćenja gostiju u seoskim domaćinstvima (OPG)	2000	2020	godišnje	Turistička zajednica i Grad Metković

5.4.2. Cilj 2. Unaprjeđenje i održivo korištenje infrastrukture, prostora i resursa

RELEVANTNOST

Analizom stanja utvrđeno je kako je na području grada Metkovića potreban daljnji razvoj svih oblika infrastrukture. Unaprjeđenje infrastrukture je usmjereno prema sustavu vodoopskrbe, odvodnje i pročišćavanje otpadnih voda, sustava gospodarenja otpadom, prometne povezanosti, energetske učinkovitosti i svih oblika društvene infrastrukture. Budući da se Grad Metković nalazi unutar područja Natura 2000, iznimno je važno izraditi plan upravljanja zaštićenim područjima s ciljem revitalizacije i očuvanja flore i faune doline Neretve. Osim bogatstva prirodnih resursa, analizom stanja je utvrđen velik broj kulturno – povijesnih objekata. Valorizacijom prirodne i kulturne baštine te povećanje dodane vrijednosti turističkih proizvoda doprinosi daljnjem razvoju turističke ponude.

OČEKIVANI NAČINI POSTIZANJA CILJA

Svrha ovog cilja je riješiti problem neadekvatne ili zastarjele infrastrukture, te revitalizirati prirodne i kulturno-povijesne resurse na području grada Metkovića. Navedeno će se ostvariti kroz projekte sanacije i razvoja infrastrukture te valorizacije i obnove prirodne i kulturne baštine.

DOSLJEDNOST CILJA

Na regionalnoj razini: Županijska razvojna strategija Dubrovačko-neretvanske županije 2016.-2020. Poboljšati održivo upravljanje prostorom, resursima i infrastrukturom.

Na nacionalnoj razini: Strategija upravljanja vodama 2008.-2038. Postizanje cjelovitog i usklađenog vodnog režima na državnom teritoriju. Strategija prometnog razvoja RH za razdoblje od 2014.-2030. godine. Postizanje učinkovitog i održivog prometnog sustava na teritoriju RH, uzimajući u obzir novu ulogu nakon njezina pristupanja EU. Strategija gospodarenja otpadom RH (do 2025. godine). Ostvarivanje i održavanje cjelovitog sustava gospodarenja otpadom koji će biti usmjeren prema suvremenim europskim standardima i zahtjevima. Strategija energetske razvoja RH do 2020. godine. Izgradnja sustava uravnoteženog razvoja odnosa između sigurnosti opskrbe energijom, konkurentnosti i očuvanja okoliša, koji će hrvatskim građanima i hrvatskom gospodarstvu omogućiti kvalitetnu, sigurnu, dostupnu i dostatnu opskrbu energijom.

Na EU razini: Europa 2020

Održivi rast – promicanje zelenijeg, konkurentnijeg gospodarstva temeljenog na učinkovitom korištenju resursa.

POKAZATELJI UČINKA

Pokazatelji učinka za Cilj 2									
CILJ	Pokazatelj učinka			Početna vrijednost		Ciljana vrijednost		Učestalost praćenja	Izvor
	Definicija	Jedinica	Opis	Vrijednost	Godina	Vrijednost	Godina		
Unaprjeđenje i održivo korištenje infrastrukture, prostora i	Ulaganje u infrastrukturu	%	Sve potrebne aktivnosti pratit će se kroz postotnu realizaciju	10	2016.	100	2020.	godišnje	Grad Metković

resursa			plana održavanja za svaku pojedinu narednu godinu						
	Količina otpada	t	Smanjenje količine komunalnog otpada	6344	2016.	2000	2020.	godišnje	Čistoća d.o.o. Metković

PRIORITETI I MJERE ZA CILJ 2.

Prioriteti i mjere za Cilj 2.	
Cilj 2	RAZVOJ INFRASTRUKTURE I ZAŠTITA OKOLIŠA
Prioritet 2.1	Razvoj infrastrukture
Mjera 2.1.1	Unaprjeđenje sustava vodoopskrbe, odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda
Svrha i cilj	Svrha i cilj mjere je podizanje kvalitete voda na širem području Grada kao i opskrbe pitkom vodom sukladno standardima EU, te uspostava učinkovitog sustava odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda na području Grada što će doprinijeti i učinkovitom sustavu odvodnje i pročišćavanje otpadnih voda i na razini same Županije. Konačni cilj je također podizanje razine dostupnosti pitke vode iz javne vodoopskrbne mreže i na područjima na kojima to do sada nije provedeno, kako bi se osigurala kvaliteta vode koja se koristi i izbjegle negativne posljedice korištenja neodgovarajućih izvora vode za piće. Ovom mjerom će se omogućiti definiranje i gradnju cjelovitog sustava odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda koji osigurava potreban stupanj zaštite i poboljšanje podzemnih i površinskih voda. Kroz dovršetak izgradnje sustava odvodnje i pročišćavanja komunalnih i industrijskih voda će se unaprijediti, očuvati i održivo koristiti vodne resurse, postići gospodarski opravdani stupanj zaštite stanovništva i materijalnih sredstava.
Aktivnosti	<ul style="list-style-type: none"> • širenje vodoopskrbne mreže • obnova vodoopskrbne mreže • ulaganja u nadzorno – upravljački sustav • podizanje kvalitete i modernizacija sustava kanalizacijske mreže • proširenje kanalizacijske mreže sa sustavom pročišćavanja na području Grada • izgradnja biljnog uređaja za pročišćavanje otpadnih voda • planiranje i izgradnja sustava odvodnje otpadnih voda
Očekivani rezultati	<ul style="list-style-type: none"> • povećanje udjela stanovnika obuhvaćenih sustavom javne vodoopskrbe • povećana dužina obnovljene vodovodne mreže • povećanje kvalitete pitke vode • smanjenje gubitaka na vodoopskrbnom sustavu Grada • smanjenje direktno ispuštene količine neobrađenih otpadnih voda u vodotoke • povećanje udjela obuhvaćenog stanovništva i gospodarskog sektora kanalizacijskim sustavom za prikupljanje otpadnih voda • povećanje dužine izgrađene i obnovljene kanalizacijske mreže
Mjera 2.1.2	Unaprjeđenje postojećeg sustava gospodarenja otpadom
Svrha i cilj	Svrha i cilj mjere jest poboljšati sustav gospodarenja otpadom izgradnjom pogona za obradu i sortiranje izdvojenih kategorija otpada te uvođenjem cjelokupne infrastrukture odvojenih kategorija otpada i izgradnjom kompostane. Konačni cilj je smanjenje količine otpada koje se odlaže na odlagalište, jačanje mreže zelenih otoka te zbrinjavanje biorazgradivog otpada i postizanje neovisnosti o regionalnim centrima za gospodarenje otpadom.

Aktivnosti	<ul style="list-style-type: none"> • proširenje odlagališta otpada, sortirnice i reciklažnog dvorišta • uvođenje cjelokupne infrastrukture za skupljanje od vrata do vrata • izgradnja kompostane
Očekivani rezultati	<ul style="list-style-type: none"> • proširenje odlagališta donosi nam neovisnost o regionalnom centru za gospodarenje otpadom najmanje do kraja 2018.god. • proširenjem odlagališta otpada, sortirnice i reciklažnog dvorišta se smanjuje količina otpada • jačanje infrastrukture za odvojeno skupljanje otpada te pružanje mogućnosti građanima da sami predaju odvojeno prikupljeni otpad
Mjera 2.1.3	Unaprjeđenje prometne i digitalne infrastrukture
Svrha i cilj	<p>Izgradnjom nove, kao i poboljšanjem kvalitete i stanja postojeće prometne infrastrukture (cestovne, željezničke, zračne i pomorske infrastrukture) omogućit bolju prometnu povezanost Grada sa ostatkom Županije, ali i ostatkom Hrvatske. Provedbom mjere će se podići standard prometne infrastrukture i zaštite okoliša, te osigurati veća sigurnost u prometu. Povećanje sigurnosti u prometu (smanjenje broja prometnih nesreća, ozlijeđenih i poginulih – usklađivanje s prosjekom EU) je također jedan od ciljeva izgradnje nove i modernizacije postojeće prometne infrastrukture. Također, svrha i cilj mjere je i unaprjeđenje ostalih oblika prometne infrastrukture kako bi se osigurali uvjeti za daljnji razvoj istovremeno vodeći brigu o zaštiti okoliša i kvaliteti življenja. Navedeno se odnosi na izgradnju ulica, trgova, nogostupa, kao i autobusnih stajališta i sl. Budući da digitalno gospodarstvo u potpunosti mijenja unutarnje tržište te ima potencijal podignuti stupanj integracije unutarnjeg tržišta na novu razinu, vizija je digitalno gospodarstvo koje pruža održive gospodarske i društvene prednosti, utemeljene na suvremenim mrežnim uslugama i brzim internetskim vezama. Visokokvalitetna digitalna infrastruktura temelj je gotovo svih sektora suvremenog i inovativnog gospodarstva.</p>
Aktivnosti	<ul style="list-style-type: none"> • izgradnja novih i modernizacija postojećih prometnica • izgradnja/rekonstrukcija nerazvrstanih cesta • luke nautičkog turizma • provedba aktivnosti održavanja infrastrukture • uređenje trgova, nogostupa i ulica (paralelno s izgradnjom kanalizacijske mreže) • izgradnja i uređenje biciklističkih staza • izgradnja heliodroma
Očekivani rezultati	<ul style="list-style-type: none"> • povećanje broja kilometara novoizgrađenih i održavanih cesta • povećanje broja izgrađenih nerazvrstanih cesta • povećanje broja obnovljenih i novoizgrađenih autobusnih stajališta • povećanje broja uređenih trgova • povećanje broja obnovljenih/izgrađenih ulica • povećanje broja izgrađenih i saniranih nogostupa • dužina izgrađene biciklističke staze • izgrađen heliodrom

Prioriteti i mjere za Cilj 2.	
Cilj 2	RAZVOJ INFRASTRUKTURE I ZAŠTITA OKOLIŠA
Prioritet 2.1	Razvoj infrastrukture
Mjera 2.1.4	Poboljšanje energetske učinkovitosti
Svrha i cilj	<p>Rekonstrukcijom dijela sustava javne rasvjete Grada Metkovića zastarjele žarulje zamijenile bi se visoko efikasnim LED svjetiljkama koje zadovoljavaju svjetlotehničke proračune te bi se na taj način doprinijelo zaštiti okoliša, smanjilo svjetlosno onečišćenje i povećala energetska učinkovitost sustava grada Metkovića. Nužno je da urbana rasvjeta pridonese općem prostornom osvjetljenju, bude funkcionalna, vizualno privlačna i u skladu s zahtjevima urbane kulture.</p>
Aktivnosti	<ul style="list-style-type: none"> • rekonstrukcija svjetiljki i zamjena zastarjelih svjetiljki sa LED svjetiljkama • po potrebi nadogradnja postojećih svjetlosnih stupova odgovarajućim

	<p>horizontalnim i vertikalnim ekstenzijama</p> <ul style="list-style-type: none"> • povećanje energetske učinkovitosti u javnim ustanovama u smislu promjene energenata za grijanje i hlađenje • na krovove javnih objekata omogućiti postavljanje fotonaponskih kolektora • povećanje energetske učinkovitosti putem rekonstrukcije fasade i krova javnih ustanova • podizanje razine svijesti o isplativosti mjera energetske učinkovitosti • izgradnja dviju solarnih elektrana (Dubravica i Ograđ-Dragovija)
Očekivani rezultati	<ul style="list-style-type: none"> • rekonstruiran dio sustava javne rasvjete grada Metkovića zamjenom zastarjelih svjetiljki sa visokoefikasnim LED svjetiljkama • po potrebi nadograđeni svjetlosni stupovi s odgovarajućim vertikalnim i horizontalnim ekstenzijama s ciljem usklađenja s normiranim svjetlotehničkim vrijednostima • promjena energenata za grijanje i hlađenje u javnim ustanovama iz ekoloških i obnovljivih izvora • korištenje ekonomski isplativije solarne energije putem fotonaponskih kolektora (obnovljivi izvori energije) • povećana razina energetske učinkovitosti sanacijom fasada i krovova javnih ustanova • osnažena razina svijesti o isplativostima mjera energetske učinkovitosti • povećana upotreba solarne energije
Mjera 2.1.5	Razvoj društvene infrastrukture
Svrha i cilj	Pod društvenom infrastrukturom se podrazumijeva razvitak društvenih djelatnosti, odnosno njihovu strukturu, razmještaj i dimenzioniranje koje trebaju slijediti potrebe korisnika i poboljšati standard i kvalitetu života građana Grada Metkovića. Pod društvenim djelatnostima (javne službe, udruge građana i druge organizacije) podrazumijevamo središnje društvene funkcije koje čine suprastrukturu ili nadogradnju nekog područja. Cilj razvoja društvene infrastrukture u Gradu Metkoviću predstavljaju mjere i aktivnosti za poboljšanje ukupne demografske slike u smislu zaustavljanja depopulacije i iseljavanja mladih te unaprjeđenja kvalitete života lokalnog stanovništva.
Aktivnosti	<ul style="list-style-type: none"> • obnova zgrade kina • izgradnja Sportskog centra Jelaševac • proširenje gradskog groblja sv. Ivana Nepomuka • izgradnja dviju osnovnih škola • izgradnja dnevne bolnice
Očekivani rezultati	<ul style="list-style-type: none"> • rekonstruirano i obnovljeno kino • izgrađen sportski centar Jelaševac • prošireno gradsko groblje • izgrađene osnovne škole • izgrađena dnevna bolnica

Pokazatelji ishoda za Mjeru 2.1.1.

Pokazatelj ishoda		Ciljana vrijednost			Učestalost praćenja	Izvor
Definicija	Jedinica	Opis	Vrijednost	Godina		
Vodoopskrbna mreža	km	Pokazatelj mjeri dužinu izgrađene vodoopskrbene mreže	2.000.000,00 kn	2020	godišnje	Grad Metković
Kanalizacijska mreža	km	Pokazatelj mjeri dužinu	6.000.000,00 kn	2020	godišnje	Grad Metković

		izgrađene kanalizacijsk e mreže				
Uređaj za pročišćavanj e voda	1	Pokazatelj mjeri razinu provedbe projekta	100%	2020	godišnje	Grad Metković
Sustav odvodnje otpadnih voda	1	Pokazatelj mjeri razinu provedbe projekta	100%	2020	godišnje	Grad Metković

Pokazatelji ishoda za Mjeru 2.1.2.

Pokazatelj ishoda		Ciljana vrijednost			Učestalost praćenja	Izvor
Definicija	Jedinica	Opis	Vrijednost	Godina		
Proširenje odlagališta otpada	%	Pokazatelj mjeri razinu dovršenja infrast. projekta	100	2020	godišnje	Grad Metković
Broj kućanstava koji odvajaju otpad	broj	Pokazatelj mjeri broj kućanstava koji odvajaju otpad	4500	2020	godišnje	Grad Metković
Reciklažno dvorište	%	Pokazatelj mjeri razinu dovršenja infrast. projekta	100	2020	godišnje	Grad Metković
Kompostana	%	Pokazatelj mjeri razinu dovršenja infrast. projekta	100	2020	godišnje	Grad Metković

Pokazatelji ishoda za Mjeru 2.1.3.

Pokazatelj ishoda		Ciljana vrijednost			Učestalost praćenja	Izvor
Definicija	Jedinica	Opis	Vrijednost	Godina		
Dužina novoizgrađenih i održavanih cesta	km	Pokazatelj mjeri dužinu novoizgrađe nih cesta	50 km	2020	godišnje	Grad Metković
Dužina uređenih nerazvrstanih cesta	km	Pokazatelj mjeri dužinu novouređeni h nerazvrstani h cesta	7 km	2020	godišnje	Grad Metković

Broj obnovljenih i novoizgrađenih autobusnih stajališta	broj	Pokazatelj mjeri broj novoizgrađenih autobusnih stajališta	3	2020	godišnje	Grad Metković
Broj uređenih/obnovljenih ulica	broj	Pokazatelj mjeri broj uređenih ulica	5	2020	godišnje	Grad Metković
Dužina izgrađene biciklističke staze	Km	Pokazatelj mjeri dužinu novouređenih biciklističkih staza	3	2020	godišnje	Grad Metković
Heliodrom, faza 1 ishođenje dozvola	%	Pokazatelj mjeri razinu dovršenja projekta infrast. projekta	20%	2020	godišnje	Grad Metković

Pokazatelji ishoda za Mjeru 2.1.4.

Pokazatelj ishoda		Ciljana vrijednost			Učestalost praćenja		Izvor
Definicija	Jedinica	Opis	Vrijednost	Godina			
LED javna rasvjeta,	%	Pokazatelj mjeri udio LED javne rasvjete u ukupnoj javnoj rasvjeti	100%	2020	godišnje		Grad Metković
Solarne elektrane (do sada izrađene studije izvodljivosti)	broj	Pokazatelj mjeri broj novoizgrađenih solarnih elektrana	2 (Dubravica i Ograđ-Dragovija) 10%	2020	godišnje		Grad Metković
Broj javnih objekata s fotonaponskim kolektorima	broj	Pokazatelj mjeri broj javnih objekata s ugrađenim fotonaponskim kolektorima	20%	2020	godišnje		Grad Metković
Obnova energetske ovojnice (fasada) javnih ustanova	broj	Pokazatelj mjeri broj javnih objekata s obnovljenom energetske ovojnicom	50%	2020	godišnje		Grad Metković

Pokazatelji ishoda za Mjeru 2.1.5.

Pokazatelj ishoda

Ciljana vrijednost

Učestalost praćenja

Izvor

Definicija	Jedinica	Opis	Vrijednost	Godina		
Obnova zgrade kina	%	Pokazatelj mjeri razinu gotovosti projekta	100%	2020	godišnje	Grad Metković
Izgradnja novih osnovnih škola	broj	Pokazatelj mjeri broj novo izgrađenih osnovnih škola	2	2020	godišnje	Grad Metković
Izgrađen sportski centar Jalaševac	%	Pokazatelj mjeri razinu gotovosti projekta	10%	2020	godišnje	Grad Metković
Prošireno gradsko groblje	%	Pokazatelj mjeri razinu gotovosti projekta	100%	2020	godišnje	Grad Metković
Izgrađena dnevna bolnica	%	Pokazatelj mjeri razinu gotovosti projekta	100%	2020	godišnje	Grad Metković

Prioriteti i mjere za Cilj 2.	
Cilj 2	RAZVOJ INFRASTRUKTURE I ZAŠTITA OKOLIŠA
Prioritet 2.2	Zaštita okoliša
Mjera 2.2.1	Zaštita biljnog i životinjskog svijeta, biološke i krajobrazne raznolikosti
Svrha i cilj	Očuvanje staništa, zaštićenih biljnih i životinjskih vrsta te valorizacija prirodnih vrijednosti u cilju razvoja turizma. Zaštita i očuvanje okoliša nužan je uvjet održivog razvoja i preživljavanja ljudske zajednice.
Aktivnosti	<ul style="list-style-type: none"> • Izrada plana upravljanja zaštićenim područjima • Izrada akcijskog plana za prevenciju onečišćenja okoliša • Prijava projekata na EU fondove, posebice projekte s ciljem zaštite onečišćenja rijeke Neretve • Edukativna kampanja o zaštićenim područjima s ciljem prevencije onečišćenja okoliša • Edukativna kampanja o uklanjanju narušene prirodne ravnoteže i ponovnom uspostavljanju njezinih regeneracijskih sposobnosti
Očekivani rezultati	<ul style="list-style-type: none"> • Uspostavljen cjeloviti sustav praćenja stanja i zaštite okolišnih sastavnica uključujući sustav upravljanja rizicima od onečišćenja • Smanjena razina onečišćenja Neretve (dugoročni rezultat) • Povećanje razine svijesti i znanja građana o očuvanju zaštićenih prirodnih vrijednosti
Mjera 2.2.2	Zaštita života i zdravlja ljudi
Svrha i cilj	Svrha ove mjere je smanjiti aktivnosti građana i gostiju koji ugrožavaju zdravlje i živote ljudi.
Aktivnosti	<ul style="list-style-type: none"> • Modernizirati opremu vatrogasaca (uklj. i vatrodajne uređaje) za učinkovito gašenje i spašavanje • Provesti edukativnu kampanju sa svrhom prevencije požara • Provesti edukativnu kampanju sa svrhom smanjenja zagađenja vode i zraka (ilegalno paljenje otpada, ispušni plinovi, bacanje otpada u rijeku i sl.)

Očekivani rezultati	<ul style="list-style-type: none"> • Smanjen broj požara, • Povećane sposobnosti vatrogasaca za brže i učinkovitije gašenje požara
Mjera 2.2.3	Ostvarivanje održive proizvodnje i potrošnje
Svrha i cilj	Svrha ove mjere je smanjiti negativne potrošačke učinke na okoliš. Kako bismo se mogli suočiti s izazovima koji se danas nalaze pred nama, moramo promijeniti način proizvodnje i potrošnje robe. Moramo stvarati veću vrijednost upotrebom manje količine resursa, smanjenjem troškova i učinaka na okoliš. Također, poštujući načela eko proizvodnje doprinijeti će se razvoju eko turizma (jedan od prioriteta grada Metkovića).
Aktivnosti	<ul style="list-style-type: none"> • Edukacijska radionica za građane – biodinamička poljoprivreda • Edukacijska radionica za građane – urbana poljoprivreda • Edukacijska radionica za građane - eko dizajn i eko promidžba proizvoda • Studijski posjet za zainteresirane građane – eko proizvodnja i/ili eko prerada • Informativne radionice u školama i vrtićima – kako i zaško reciklirati istrošenu robu • Informativne radionice u školama i vrtićima – i ružna hrana je zdrava hrana (voće i povrće) • Povezivanje eko poljoprivrednika s vrtićima, školama i hotelima
Očekivani rezultati	<ul style="list-style-type: none"> • Smanjeno korištenje umjetnih gnojiva i pesticida u poljoprivredi, • Zeleniji grad • Povećana svijest građana za ponovnim korištenjem resursa i upotrebom nesavršenih predmeta • Povećana potrošnja zdrave lokalne hrane od strane obrazovnih ustanova i hotela

Pokazatelji ishoda za Mjeru 2.2.1.

Pokazatelj ishoda		Ciljana vrijednost			Učestalost praćenja		Izvor
Definicija	Jedinica	Opis	Vrijednost	Godina			
Plan upravljanja zaštićenim područjima	broj	Pokazatelj mjeri broj izrađenih planskih dokumenata	1	2020	godišnje	Grad Metković	
Akcijski plan za prevenciju onečišćenja okoliša	broj	Pokazatelj mjeri broj izrađenih planskih dokumenata	1	2020	godišnje	Grad Metković	
Korisnici edukativne kampanje	broj	Pokazatelj mjeri broj građana – korisnika informacija kampanje	800	2020	godišnje	Grad Metković	

Pokazatelji ishoda za Mjeru 2.2.2.

Pokazatelj ishoda		Ciljana vrijednost			Učestalost praćenja		Izvor
Definicija	Jedinica	Opis	Vrijednost	Godina			
Broj ilegalnih odlagališta	Broj	Pokazatelj mjeri postotak	100%	2020	godišnje	Grad Metković	

otpada		smanjenja broja ilegalnih odlagališa				
Broj požara	Broj	Pokazatelj mjeri postotak smanjenja broja požara	30%	2020	godišnje	Grad Metković

Pokazatelji ishoda za Mjeru 2.2.3.

Pokazatelj ishoda		Ciljana vrijednost			Učestalost praćenja	Izvor
Definicija	Jedinica	Opis	Vrijednost	Godina		
Broj polaznika na edukativnim radionicama	Broj	Pokazatelj mjeri broj polaznika na radionicama predviđenim u okviru mjere 2.2.3.	70	2020	godišnje	Grad Metković
Korištenje lokalno proizvedene hrane u ponudi hotela i obrazovnih ustanova	%	Pokazatelj mjeri udio lokalno proizvedene hrane u ponudi hotela i obrazovnih ustanova u Metkoviću	70%	2020	godišnje	Grad Metković, škole, vrtići i hoteli

Prioriteti i mjere za Cilj 2.	
Cilj 2	RAZVOJ INFRASTRUKTURE I ZAŠTITA OKOLIŠA
Prioritet 2.3	Obnova, očuvanje i održivo korištenje prirodne i kulturne baštine
Mjera 2.3.1	Jačanje sposobnosti lokalne samouprave i ključnih dionika za održivo korištenje kulturnom baštinom
Svrha i cilj	Svrha ove mjere je stvoriti preduvjete za održivo korištenje kulturnom baštinom te njezinu turističku valorizaciju.
Aktivnosti	<ul style="list-style-type: none"> izrada Strategije upravljanja prirodnom baštinom, izrada Urbanističkog plana uređenja naselja Vid i arheološke zone antičke Narone, edukacija i studijski posjet za lokalnu samoupravu i ključne dionike sa svrhom učenja o modelima održivog korištenja kulturne i prirodne baštine edukacija/informiranje djelatnika lokalne samouprave od dostupnim EU fondovima za održivo korištenje baštine
Očekivani rezultati	<ul style="list-style-type: none"> izrađena Strategija upravljanja prirodnom baštinom, izrađen Urbanistički uređenja naselja Vid i arheološke zone antičke Narone, unaprijeđene sposobnosti lokalne samouprave i ključnih dionika za održivo upravljanje, korištenje i financiranje kulturne i prirodne baštine.
Mjera 2.3.2	Obnova i valorizacija prirodne i kulturne baštine
Svrha i cilj	Svrha je obnoviti i valorizirati prirodnu i kulturnu baštinu na području Grada Metkovića u smislu stvaranja vizualnog identiteta Grada Metkovića, obnove iste i promocije.

Aktivnosti	<ul style="list-style-type: none"> • obnova povijesne cjeline u Vidu i Metkoviću, • kontinuirano raditi na zaštiti kulturne pokretne i nepokretne baštine, • razvoj autentične interpretacija kulturne baštine za građane i turiste, • uvođenje novih kulturno-turističkih sadržaja.
Očekivani rezultati	<ul style="list-style-type: none"> • obnovljena povijesna cjelina u Vidu i Metkoviću, • zaštita kulturne pokretne i nepokretne baštine, • uvedeni novi kulturni sadržaji, proizvodi i usluge.
Mjera 2.3.3.	Promocija prirodne i kulturne baštine
Svrha i cilj	Svrha je kreirati jedinstveni marketinški pristup u promociji prirodne i kulturne baštine u cilju promocije kulturnih i prirodnih ljepota Grada Metkovića
Aktivnosti	<ul style="list-style-type: none"> • promoviranje prirodne i kulturne baštine u lokalnim medijima (izrada autentičnih povijesnih priča i objava istih u okviru radio emisija i sl.) • promoviranje prirodne i kulturne baštine na stranim jezicima (Internet, radio, društvene mreže i dr.) • identifikacija identiteta grada Metkovića • izrada vizualnog identiteta grada Metkovića • izrada suvenira i ostalih kulturnih/kreativnih proizvoda koji interpretiraju kulturnu baštinu grada Metkovića • izrada didaktičkog materijala (slikovnice, DVD za vrtiće i škole) za potrebe provedbe zavičajne nastave • informiranje poduzeća, javnih ustanova i ostalih o postojanju i standardu korištenja vizualnog identiteta grada
Očekivani rezultati	<ul style="list-style-type: none"> • Identificiran kulturni/prirodni identitet grada Metkovića te sukladno tome izrađen vizualni identitet, • Vizualni identitet korišten u javne i turističke svrhe od strane ustanova i poduzetnika, • Izrađeni novi suvenirni te plasirani u turističke organizacije, hotele i sl., • Izrađeni didaktički materijali za škole i vrtiće, • Kulturna i prirodna baština promovirana na atraktivan način na hrvatskom i stranim jezicima.

Pokazatelji ishoda za Mjeru 2.3.1.

Pokazatelj ishoda	Ciljana vrijednost			Učestalost praćenja		Izvor
	Jedinica	Opis	Vrijednost	Godina		
Strategija upravljanja prirodnom baštinom	%	Pokazatelj mjeri razinu izrađenosti Strategije u zadanom razdoblju	100%	2020	godišnje	Grad Metković
Urbanistički plan uređenja naselja Vid i arheološke zone antičke Narone	%	Pokazatelj mjeri razinu izrađenosti Strategije u zadanom razdoblju	100%	2020	godišnje	Grad Metković
Edukacija lokalne samouprave i ključnih dionika	Broj polaznika / broj sati	Pokazatelj mjeri broj polaznika i broj sati edukacije	12/20	2020	godišnje	Grad Metković

Pokazatelji ishoda za Mjeru 2.3.2.

Pokazatelj ishoda		Ciljana vrijednost			Učestalost praćenja		Izvor
Definicija	Jedinica	Opis	Vrijednost	Godina			
Obnovljena povijesna cjelina u Vidu i Metkoviću	%	Pokazatelj mjeri gotovost projekta	20%	2020	godišnje		Grad Metković
Zaštićena pokretna i nepokretna dobra	broj	Pokazatelj mjeri broj zaštićenih pokrenutih i/ili nepokretnih dobara	2	2020	godišnje		Registar kulturnih dobara Ministarstva kulture
Broj novih kulturnih sadržaja, proizvoda ili usluga	broj	Pokazatelj mjeri broj novih kulturnih sadržaja, proizvoda i usluga	10	2020	godišnje		Grad Metković

Pokazatelji ishoda za Mjeru 2.3.3.

Pokazatelj ishoda		Ciljana vrijednost			Učestalost praćenja		Izvor
Definicija	Jedinica	Opis	Vrijednost	Godina			
Organizacije koje koriste vizualno rješenje (identitet) sa svrhom promocije Grada	broj	Pokazatelj mjeri broj organizacija (ustanova, poduzeća) koje koriste novi vizualni identitet Metkovića	40	2020	godišnje		Grad Metković
Novi suveniri i slični turistički proizvodi utemeljeni na baštini	broj	Pokazatelj mjeri broj suvenira i sličnih turističkih proizvoda utemeljenih na baštini	10	2020	godišnje		Grad Metković i turistička zajednica grada Metkovića
Broj djece koji koriste baštinske didaktičke materijale	broj	Pokazatelj mjeri broj djece koji koriste baštinske didaktičke materijale	300	2020	godišnje		Grad Metković, škole i vrtić

Broj medijskih objava na hrvatskom jeziku	broj	Pokazatelj mjeri broj objava sa svrhom informiranja i promidžbe kulturne baštine	50	2020	godišnje	Grad Metković
Broj medijskih objava na stranim jezicima	broj	Pokazatelj mjeri broj objava sa svrhom informiranja i promidžbe kulturne baštine	30	2020	godišnje	Grad Metković

5.4.3. Cilj 3. Podizanje kvalitete života i socijalne uključenosti

RELEVANTNOST

Briga za stanovništvo jedno je od važnijih zadataka Grada. Ovaj cilj obuhvaća cijeli spektar društvenih potreba kao što su odgoj i obrazovanje, zdravstvena zaštita i socijalna skrb, kultura, zapošljavanje, sport i rekreacija te razvoj institucija i civilnog društva. Prioriteti i mjere proizlaze iz potreba koje su naglašene u osnovnoj analizi stanja i SWOT analizi sukladno tome, razvoj Grada će u slijedećem razdoblju biti usmjeren na nekoliko prioriternih područja koja će doprinijeti unaprijeđenju kvalitete života; unaprijeđenje dostupnosti socijalnih usluga, jačanje kapaciteta organizacija civilnog društva, poticanje regionalnog i međunarodnog umrežavanja civilnog sektora, unaprijeđenje socijalnih usluga.

OČEKIVANI NAČINI POSTIZANJA CILJA

Rezultati provedbe prioriteta i mjera u cilju 3. ponajviše pridonose marginaliziranim skupinama čije potrebe bi trebalo identificirati na početku razvojnog perioda i sukladno tome izraditi odgovarajuće mjere za pomoć istima. Svakako je poželjno uspostaviti trajne potporne mehanizme za pomoć ranjivim skupinama i obiteljima kao npr. pravnu kliniku ili volonterski centar u kojima će raditi stručnjaci i/ili studenti pripravnici iz određenog područja. Uzevši u obzir kako Grad mora prioritetno provesti odgovarajuće mjere kako bi se spriječio odlazak mladih i obrazovanih stanovnika u druge gradove, poželjno je odmah po donošenju Strategije unaprijediti kapacitete udruga za mlade te istražiti stvarne potrebe mladih kako bi se donio i proveo svojevrsan Program koji ima za cilj povećanje kvalitete života mladih. Jedan od učinkovitih mogućnosti tj. rješenja za odlazak mladih mogao bi biti cjeloviti potporni Program za samozapošljavanje (od identifikacija potencijala do inkubacije poduzeća) predložen kao aktivnost u okviru mjere 3.1.1. U kvaliteti života građana važnu ulogu imaju predstavnici interesnih skupina građana – udruge civilnog društva stoga je potrebno obratiti pozornost na njihove potrebe i pomoći im u izgradnji kapaciteta kako bi i dalje mogli realizirati projekte i programe namijenjeni građanima. Porebno je uzeti u obzir važnost međunarodnog umrežavanja za udruge kako bi povećali njihove sposobnosti i smisao za inicijativu, što pak rezultira kvalitetnijim i brojnijim programima i projektima za razvoj lokalne zajednice.

DOSLJEDNOST CILJA

Predložene mjere u okviru ovog cilja u skladu su sa Županijskom razvojna strategija Dubrovačko-neretvanske županije 2016.-2020., ciljem „Poboljšati kvalitetu života i osnažiti institucionalni kapacitet, ljudski i društveni kapital“. **Na nacionalnoj razini mjere su usklađene sa** Strategijom obrazovanja, znanosti i tehnologije (RH; do 2025. godine) koja upućuje „težiti cjelovitom, fleksibilnom i učinkovitim sustavu odgoja i obrazovanja koji povezuje sve razine i vrste obrazovanja i istraživanja u harmoničnu i transparentnu cjelinu temeljenu na zajedničkim pozitivnim vrijednostima, načelima i ciljevima“. Nacionalna strategija stvaranja poticajnog okruženja za razvoj civilnog društva od 2012. do 2016. godine potiče međusektorsko umrežavanje (u SRUP-u mjera 3.2.2.) te navodi kako je potrebno „stvoriti uvjete za razvoj zajednice u kojoj građani i organizacije civilnoga društva u sinergiji s drugim sektorima, aktivno, ravnopravno i odgovorno, u skladu s načelima održivog razvoja i djelovanja za opće dobro, sudjeluju u ostvarivanju društva blagostanja i jednakih mogućnosti za sve“. Europska strategija Europa 2020 u okviru svojih inicijativa potiče uključiv rast koji označava osnaživanje ljudi visokom stopom zaposlenosti, ulaganje u vještine, borbu protiv siromaštva i modernizaciju tržišta rada te sustava osposobljavanja i društvene zaštite u svrhu pružanja pomoći osobama u predviđanju promjena i upravljanja njima te izgradnji povezanog društva.

POKAZATELJI UČINKA

Pokazatelji učinka za cilj 3.

CILJ	Pokazatelj učinka			Početna vrijednost		Ciljana vrijednost		Učestalost praćenja
	Definicija	Jedinica	Opis	Vrijednost	Godina	Vrijednost	Godina	
Podizanje kvalitete života i socijalne uključenosti	Broj potpornih mehanizama za pomoć marginaliziranim skupinama	broj	Broj potpornih mehanizama za pomoć marginaliziranim skupinama (volonterski centar i sl.)	0	2016.	1	2020.	godišnje
	Broj potpornih mehanizama za pomoć obiteljima	broj	Broj potpornih mehanizama za pomoć obiteljima (volonterski centar, pravna klinika i sl.)	0	2016.	1	2020.	godišnje
	Broj potpornih mehanizama za pomoć pri zapošljavanju	broj	Broj potpornih mehanizama za pomoć pri zapošljavanju	0	2016.	1	2020.	godišnje
	Broj nezaposlenih	broj	Smanjenje broja nezaposlenih u gradu Metkoviću	1277	2016.	900	2020.	godišnje

Prioriteti i mjere za Cilj 3.

Cilj 3	PODIZANJE KVALITETE ŽIVOTA I SOCIJALNE UKLJUČENOSTI
Prioritet 3.1	Unaprjeđenje dostupnosti i kvalitete društvenih usluga
Mjera 3.1.1	Osnaživanje kapaciteta institucija koje se bave društvenim djelatnostima
Svrha i cilj	Zadovoljenje potreba za zdravstvenom i socijalnom skrbi socijalno ugroženih osoba na području Grada. Svaka dobna skupina se može pojaviti kao socijalno ugrožena skupina, a da bi se to spriječilo, potrebno je pravovremeno staviti naglasak na unaprjeđenje odnosa prema svim ciljnim skupinama (djeca, stariji, nemoćni, bolesni, siromašni). Cilj mjere je uz suradnju sa udrugama na području Grada osigurati pomoć socijalno ugroženim osobama kroz podmirivanja dugovanja osnovnih životnih potreba (potrebe kućanstva, školovanje djece i studenata, podmirivanje dugova prema uslužiteljima za električnu energiju, vodu i odvoz smeća...).
Aktivnosti	<ul style="list-style-type: none"> • Osnovati volonterski ured za pomoć socijalno ugroženim osobama i savjetovalište za unaprjeđenje obiteljskog života • Identificirati socijalno ugrožene skupine i njihove potrebe • Izraditi i provesti najmanje tri socijalnih programa ili projekta za pomoć socijalno ugroženim osobama • Izraditi i provesti program poticanja samozapošljavanja koji će uključivati i identifikaciju potencijala pojedinaca od strane stručnjaka za zapošljavanje • Infrastrukturne prilagodbe pristupa javnim ustanovama za osobe s invaliditetom • Poticati razvoj atraktivnih programa za mlade • Poticati razvoj stručnih kapaciteta za rad s djecom s poteškoćama u razvoju i osoba s invaliditetom • Omogućiti razvoj ljudskih kapaciteta u zdravstvenim i društvenim ustanovama
Očekivani rezultati	<ul style="list-style-type: none"> • Poboljšanje kvalitete života socijalno ugroženih osoba • Osiguranje sudjelovanja osoba s invaliditetom u životu zajednice • Smanjen broj socijalno isključenih osoba, osoba u stanju socijalne skrbi

	<ul style="list-style-type: none"> • Povećana aktivnost mladih i sudjelovanje u projektima lokalne zajednice • Veći broj stručnjaka za rad s djecom s poteškoćama u razvoju i osoba s invaliditetom
Prioritet 3.2	Razvoj civilnog društva
Mjera 3.2.1	Jačanje kapaciteta organizacija civilnog društva
Svrha i cilj	Unaprjeđenje rada organizacija civilnog društva i jačanje međusobne suradnje na temelju koje Grad stvara visoku vrijednost društvenog povjerenja koje je osnova za učinkovitiju pripremu, donošenje i provedbu lokalnih javnih politika razvoja Grada. Jačanje uloge civilnog društva u privlačenju sredstava iz nacionalnih i međunarodnih izvora. Aktivno i odgovorno sudjelovanje građana u razvojnim projektima Grada kroz povećanje sudjelovanja civilnog društva u području društvenog života
Aktivnosti	<ul style="list-style-type: none"> • osigurati potporu u financiranju programa i projekata udruga (potpora za pisanje EU projekata ili novčana potpora u okviru Javnog poziva), • uključivanja udruga u istraživanja, razvojne inicijative, aktivnosti i partnerske projekte, • poticanje međusektorske suradnje, • rješavanje problema neadekvatnih prostora udruga • formiranje jedinstvene baze podataka krajnjih korisnika
Očekivani rezultati	<ul style="list-style-type: none"> • sposobnost udruga da samostalno oblikuju i pišu EU projekte, • sposobnost udruga da razvijaju projekte i djeluju u suradnji s različitim sektorima, • ojačani prostorni kapaciteti i nabavljena oprema za udruge civilnog društva, • povećan broj članova udruga civilnog društva. • formirana jedinstvena baza podataka krajnjih korisnika
Mjera 3.2.2.	Poticanje regionalnog i međunarodnog umrežavanja civilnog sektora
Svrha i cilj	Prijenos znanja i učenje na primjernima dobre prakse najučinkovitiji je način stjecanja novih znanja i iskustva za potrebe rješavanja organizacijskih i lokalnih izazova. Poticanjem regionalnog i međunarodnog umrežavanja organizacija civilnog društva osigurat će se realizaciji novih projekata te pridonijet integriranom razvoju lokalne zajednice i povećanju kvalitete života građana.
Aktivnosti	<ul style="list-style-type: none"> • osigurati potporu za realizaciju međunarodnih projekata organizacija, • predstavnike organizacija civilnog društva uključiti u međunarodne projekte i inicijative grada (posjete inozemnim gradovima, edukativnim događanjima i sl.)
Očekivani rezultati	<ul style="list-style-type: none"> • realizirana najmanje 3 međunarodna projekta organizacija civilnog društva (s 3 odlazaka u inozemstvo) • modernizirane metode rada i učinkovitost organizacija civilnog društva
Prioritet 3.3.	Unaprjeđenje socijalnih usluga
Mjera 3.3.1	Unaprjeđenje sustava socijalne skrbi i deinstucionalizacija
Svrha i cilj	Unaprijediti socijalnu uključenost skupina kojima prijete socijalna isključenost razvojem novih i unaprjeđenjem kvalitete socijalnih usluga u zajednici. Omogućiti bolju ravnotežu poslovnog i obiteljskog života kroz pružanje usluga u zajednici.
Aktivnosti	<ul style="list-style-type: none"> • identifikacija potreba marginaliziranih skupina, • izrada i provedba Akcijskog plana razvoja socijalnih usluga u zajednici, • prijava projekata (najmanje 3) na Europski socijalni fond.
Očekivani rezultati	<ul style="list-style-type: none"> • smanjenje broja institucionalizirane djece s teškoćama u razvoju i odraslih osoba s invaliditetom, • sprječavanje instucionalizacije novih korisnika. • razvijene socijalne usluge u zajednici s ciljem uključivanja starijih osoba, osoba oboljelih od demencije i osoba s invaliditetom i usklađivanja radnih i obiteljskih obveza obitelji, razvoj i pružanje socijalnih usluga u zajednici s ciljem uključivanja djece i mladih bez odgovarajuće roditeljske skrbi, djece i mladih s problemima u ponašanju, djece bez pratnje i djece s teškoćama u razvoju, • razvijene socijalne usluge u zajednici s ciljem uključivanja osoba s odobrenom međunarodnom zaštitom beskućnika, osoba s problemima ovisnosti, žrtava obiteljskog nasilja i žrtava trgovanja ljudima, • omogućena bolja ravnoteža između radnih i obiteljskih obveza pružanjem usluga djeci.

Pokazatelji ishoda za Mjeru 3.1.1.

Pokazatelj ishoda			Ciljana vrijednost		Učestalost praćenja	Izvor
Definicija	Jedinica	Opis	Vrijednost	Godina		
Volonterski ured	%	Pokazatelj mjeri postotak završenosti projekta	100%	2020	godišnje	Grad Metković
Socijalni programi/projekti	broj	Pokazatelj mjeri broj realiziranih programa ili projekata za pomoć socijalno ugroženim	3	2020	godišnje	Grad Metković
Program poticanja samozapošljavanja	%	Pokazatelj mjeri razinu završenosti projekta/programa	100%	2020	godišnje	Grad Metković
Infrastrukturne prilagodbe u javnim ustanovama za osobe s invaliditetom	Broj	Pokazatelj mjeri broj ustanova koje su pristupačne za osobe s invaliditetom	5	2020	godišnje	Grad Metković

Pokazatelji ishoda za Mjeru 3.2.1.

Pokazatelj ishoda			Ciljana vrijednost		Učestalost praćenja	Izvor
Definicija	Jedinica	Opis	Vrijednost	Godina		
Broj prijavljenih EU projekata	Broj	Pokazatelj mjeri broj prijavljenih EU projekata od strane udruga civilnog društva	3	2020	godišnje	Udruge i Grad Metković
Broj udruga s osnaženim materijalnim kapacitetima	Broj	Pokazatelj mjeri broj udruga s osnaženim materijalnim kapacitetima (oprema i/ili prostor)	5	2020	godišnje	Udruge i Grad Metković
Broj članova udruga civilnog društva	%	Pokazatelj mjeri povećanje broja članova udruga	20%	2020	godišnje	Udruge i Grad Metković
Jedinstvena baza krajnjih korisnika	%	Pokazatelj mjeri razinu dovršenosti baze	100%	2020	godišnje	Udruge i Grad Metković

Pokazatelji ishoda za Mjeru 3.2.2.

Pokazatelj ishoda		Ciljana vrijednost			Učestalost praćenja		Izvor
Definicija	Jedinica	Opis	Vrijednost	Godina			
Broj međunarodnih projekata	broj	Pokazatelj mjeri broj međunarodnih projekata (s odlascima u inozemstvo) udruga civilnog društva	3	2020	godišnje		Udruge i Grad Metković

Pokazatelji ishoda za Mjeru 3.3.1.

Pokazatelj ishoda		Ciljana vrijednost			Učestalost praćenja		Izvor
Definicija	Jedinica	Opis	Vrijednost	Godina			
Akcijski plan razvoja socijalnih usluga u zajednici - izrada	%	Pokazatelj mjeri razinu dovršenosti Akcijskog plana	100%	2020	godišnje		Udruge i Grad Metković
Akcijski plan razvoja socijalnih usluga u zajednici - provedba	%	Pokazatelj mjeri razinu provedbe Akcijskog plana	50%	2020	godišnje		Udruge i Grad Metković

6. Horizontalni ciljevi

Osim srednjoročnih programskih ciljeva važni su i tzv. dugoročni, horizontalni, ciljevi, odnosno ciljevi koji bi se trebali prožimati kroz sve ciljeve i prioritete, odnosno promicati u svim programima i projektima implementacije Strategije razvoja posebno onima financiranim iz fondova Europske unije.

Horizontalni ciljevi su usko povezani i s horizontalnim strateškim ciljevima ukupne dugoročne razvojne politike Europske unije, mogu se identificirati kao: razvoj informacijskog društva, promocija jednakih mogućnosti i ljudskih prava, održivi razvoj te partnerstvo i učinkovita demokracija.

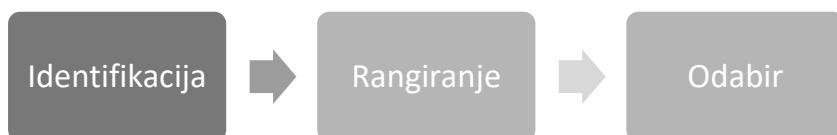
1. Razvoj informacijskog društva	Ovaj cilj obuhvaća povećanje uporabe informacijske i komunikacijske tehnologije u svim poslovnim, ali i socijalnim grupama u Gradu. Cilj uključuje proširenje uporabe informacijske tehnologije i Interneta na svim razinama društva, povećanu konkurentnost poduzetnika, kao i poboljšanu svjesnost o mogućnostima koje nudi informacijsko društvo.
2. Promocija jednakih mogućnosti i ljudskih prava	Promocija jednakih mogućnosti i ljudskih prava stavlja naglasak na nove inicijative i aktivnosti zajednice u svrhu promicanja socijalne integracije, uključenosti i suživota, i to posebno pružanje podrške kod pristupa obrazovanju skupinama s posebnim potrebama, pružanje podrške kod pristupa zapošljavanju skupinama osoba u nepovoljnom položaju te podrška razvoju socijalnih usluga.
3. Održivi razvoj	Koncept ovog cilja obuhvaća tri uzajamno povezana dijela: održivi okoliš, ekonomsku održivost i društveno-političku održivost. Održivi razvoj također uključuje i projekte usmjerene na jačanje i umrežavanje civilnog društva te jačanje koordinacije tijela lokalne samouprave i njihovu suradnju s građanima.
4. Partnerstvo i učinkovita demokracija	Uz partnerstvo i učinkovitu demokraciju, važan je razvoj volonterstva kao stupa civilnog društva te vrlo važnog ljudskog resursa u mnogim sektorima. Uključuje mjere kojima javni sektor podupire svoje partnere u razvoju (privatni sektor i civilno društvo), a time automatski jača i partnerstvo. Cilj Grada je kontinuiran razvoj partnerskih odnosa i međusektorska suradnja na svim razinama.

7. Provedba

7.1. Baza projektnih ideja

Baza predstavlja objedinjeni pregled projektnih ideja i/ili pripremljenih prijedloga projekata s područja Grada, koja pruža uvid u razvojni smjer Grada za sljedeće programsko razdoblje. Ona predstavlja službeni registar projektnih ideja s područja Grada Metkovića. Zaključci analize baze projektnih ideja pomažu odrediti zajedničke potrebe predlagatelja, što je osnova za definiranje Strategije razvoja Grada Metkovića. U bazu se unose podaci o razvojnim projektima čiji su korisnici i/ili nositelji i/ili predlagatelji javno-pravne, privatne i civilne organizacije. Sve ideje i pripremljeni projekti iz baze razvrstavaju se prema definiranim ciljevima, prioritetima i mjerama koje su usuglasile radne skupina za izradu Strategije. Na taj način se dobiva precizan pregled projektnih ideja prema definiranim područjima razvoja.

Slika 3. Identifikacija i odabir projektnih ideja

Cilj i svrha baze projektnih ideja je učinkovito planiranje i praćenje provedbe politike razvoja Grada Metkovića. Sve projektne ideje koje se unose u bazu morale su u potpunosti biti u skladu sa ciljevima, prioritetima i mjerama Strategije razvoja Grada, jer se na taj način automatski osigurala usklađenost sa dokumentima više razine (npr. Županijska razvojna strategija Dubrovačko-neretvanske županije, Strategija regionalnog razvoja RH). Bitno je napomenuti da je Strategija Grada multi - sektorski dokument, u kojem su ciljevi, prioriteti i mjere postavljeni dovoljno općenito da ne eliminiraju nijedno razvojno područje (ali opet i dovoljno specifično da ne mogu biti primjenjive i na bilo koji drugi Grad). Zbog toga je većina pristiglih projektnih ideja bila u skladu sa ciljevima, prioritetima i mjerama strategije.

Sve projektne ideje unesene u bazu prošle su postupak **rangiranja** u ovisnosti o sljedeća tri kriterija:

1. Pripremljenost
2. Relevantnost
3. Financijski kapacitet podnositelja za provedbu projekta.

Projektne ideje su prikupljali djelatnici kulturnih ustanova, civilnog društva, komunalnih poduzeća te trgovačka društva, kao i djelatnici Grada Metkovića, koji su ih intenzivno sakupljali kroz kontinuirani rad s radnim skupinama i izravnim kontaktiranjem predstavnika javnog, privatnog i civilnog sektora. Projektne ideje su dostavljane na standardiziranom obrascu, te su pohranjivane u bazu projektnih ideja. Pristizale su paralelno s izradom Strategije i radom radnih skupina te je **ukupno zaprimljeno 14 projektnih ideja**. Budući da pristigle projektne ideje **nisu i sve postojeće u Gradu Metkoviću**, analiza daje tek približnu informaciju/ocjenu usklađenosti između Strategijom usuglašene i određene hijerarhije vizije/ciljeva/prioriteta/mjera i svih postojećih projektnih ideja u Gradu. S druge strane, s obzirom na dužinu trajanja izrade strategije i izrazita nastojanja ključnih dionika da sudjeluju u

njezinoj izradi, moguće je pretpostaviti da se na poziv za prijavu natječaja prijavila većina najkvalitetnijih i najaktivnijih sudionika budućeg razvoja. Stoga zaključci analize ipak mogu poslužiti kao indikatori o tome u kojoj se mjeri sadašnje projektne ideje u Gradu Metkoviću poklapaju sa Strategijom, utvrđenim ciljevima i prioritetima. Analizom su zastupljene samo one projektne ideje koje će se moći realizirati u ovom programskom razdoblju, te su osnova za izradu akcijskog plana Strategije. **Analiza baze pokazuje izrazito neravnomjernu raspodjelu projektnih ideja prema prioritetima.** Tako je najviše projektnih ideja pokriveno prioritetima koji se odnose na infrastrukturu Grada. Uočena neravnomjerna raspodjela projektnih ideja se odvija po očekivanom obrascu; po kojem znatno odskače razvoj infrastrukture, kao područje s vjerojatno već ranije pripremljenim idejnim projektima koji trajno čekaju sredstva za provedbu.

7.2. Strateški projekti

Br.	Naziv projekta	Nositelj projekta	Okvirni predviđeni termin početka projekta	Lokacija projekta	Kratki opis projekta	Tip projekta	Pripremljenost projekta *	Vrijednost projekta (kn)	Predviđeni izvori (i) financiranja	Poveznica sa ciljem
1	POSLOVNA ZONA DUBRAVICA	Grad Metković	2017	Grad Metković	Za Poslovnu zonu Dubravica predviđen prostor od 9 ha, izrađen je idejni dokument za gradnju prometnice, vodoopskrbu i odvodnju, te elektrotehnički project elektroenergetskog razvoda, javne rasvjete i distributivne telefonske kanalizacije u zoni obuhvata PZ Dubravica. Predmetni projekti poslani je ishođenje lokacijske dozvole.	Infrastrukturni	1	12.000.000,00	EU fondovi/ministarstva/Grad Metković	Cilj1. Jačanje gospodarstva kroz ulaganja u razvoj/ Prioritet 1.2. Jačanje mikro, malog i srednjeg poduzetništva /Mjera 1.2.2. Jačanje konkurentnosti poduzetništva
2	SPORTSKI CENTAR JELAŠEVAC	Grad Metković	2018	Grad Metković	Sportski centar Jelaševac ukupne površine 6.383,00 m2 biti će formiran kao sportski kompleks od četiri objekta koji će biti smješteni oko glavnog nogometnog igrališta (nogometni stadion, hotel, bazen i ostali sportovi). Postojeća sportska infrastruktura dotrajala je, te je nedostatna za velik broj sportskih klubova i udruga koje aktivno djeluju na području Grada Metkovića. Uz razvoj sportske infrastrukture pridaje se važnost proširenju turističkih sadržaja poput smještajnih kapaciteta.	Infrastrukturni	3	36.433.212	EU fondovi/ministarstva/Grad Metković	Cilj 2. Unaprjeđenje i održivo korištenje infrastrukture, prostora i resursa/Prioritet 2.1. Razvoj infrastrukture/Mjera 2.1.5. Razvoj društvene infrastrukture
3	LUKE NAUČKOG TURIZMA	Republika Hrvatska i Grad	2018	Grad Metković	Grad Metković planira razvijati nautički turizam kao jedan od oblika selektivnog turizma kroz izgradnju luka nautičkog turizma u	Infrastrukturni	3	Potrebno izraditi studiju izvodljivosti	Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture	Cilj 2. Unaprjeđenje i održivo korištenje infrastrukture, prostora i resursa/

		Metković			dva neretvanska rukavca. Sadašnje luke u Metkoviću imaju ulogu za prihvat brodova za višednevna krstarenja kruzera čime se privremeno zadovoljava sve veća potražnja za nautičkim oblikom turizma.					Prioritet 2.1. Razvoj infrastrukture/Mjera 2.1.3. Unaprjeđenje prometne i digitalne infrastrukture
4	LAĐARSKI DVORI	Grad Metković	2017	Grad Metković	Projekt Lađarski dvori objedinjuje dugogodišnju povijesno – kulturnu tradiciju kroz prezentaciju i radionice tradicijskog načina izrade neretvanske trupe i lađe. Osim navedenoga, posjetiteljima će biti na raspolaganju prostor za tjelovježbu, razna predavanja i edukacije čime se Lađarskim dvorima pridaje nota regionalnog centra za veslačke dokument. Osim manifestacije Maraton lađa, izgradnjom Lađarskih dvora zaokružuje se priča o Neretvanskim gusarima i načinu života starih Neretvana. U tijeku je postupak ishođenja građevinske dozvole. Predviđena lokacija za izgradnju objekta se nalazi u blizini Kule Norinske.	Infrastrukturni	2	13.052.356,40	Ministarstvo turizma/EU fondovi	Cilj1. Jačanje gospodarstva kroz ulaganja u razvoj/ Prioritet1.3. Unaprjeđenje turističkih djelatnosti/Mjera 1.3.1. Poticanje konkurentnosti turističkog sektora
5	RAZVOJ CIKLOTURIZMA	Grad Metković	2017	Grad Metković	S ciljem poticanja konkurentnosti turizma uz afirmaciju Grada Metkovića kao turističke destinacije planira se postići unaprjeđenje kvalitete i sadržaja cikloturističke infrastrukture. Obilježavanjem cikloturističkih ruta, staza i traka te postavljanjem informativnih klupica za odmaranje i spremišta za opremu i bicikle, otvaranjem bike hostela, planira se zaokružiti cjelokupna cikloturistička infrastruktura na području Grada Metkovića. To bi	Soft	2	4.000.000,00	Ministarstvo turizma/EU fondovi	Cilj1. Jačanje gospodarstva kroz ulaganja u razvoj Prioritet 1.3. Unaprjeđenje turističkih djelatnosti/ Mjera1.3.1. Poticanje konkurentnosti turističkog sektora

					bila u konačnici osnova za razvitak selektivnog oblika turizma kao preduvjeta snažnijeg razvitka turizma koji je znakovit potencijal s obzirom na prirodnu i kulturno-povijesnu baštinu, te gastronomsku, autohtonu ponudu i blizinu emitivnih tržišta.					
6	IZGRADNJA I PROŠIRENJE KANALIZACIJSKOG I SUSTAVA	Metković d.o.o.za vodoopskrbu i odvodnju otpadnih voda	2016	Grad Metković	<p>Projektom se poboljšava kvaliteta života stanovnika Grada Metkovića izgrađujući i rekonstruirajući kanalizacijski sustav urbanog područja Grada Metkovića, izgradnjom i proširenjem istog na dijelove grada koji nemaju izgrađenu kanalizacijsku mrežu te razdjeljivanje postojećeg mješovitog kanalizacijskog sustava unutar grada.</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Rekonstrukcija dijela vodoopskrbne mreže u cilju postizanja smanjenja gubitaka i povećanja sigurnosti opskrbe stanovništva vodom ■ Izgradnja uređaja za pročišćavanje otpadnih voda s postrojenjem za solarno sušenje mulja 	Infrastrukturni	1	274.000.000,00	Svjetska banka/ministarstva/Grad Metković	Cilj2. Unaprjeđenje i održivo korištenje infrastrukture, prostora i resursa/ Prioritet 2.1. Razvoj infrastrukture/ Mjera 2.1.1. Unaprjeđivanje sustava vodoopskrbe, odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda
7	ENERGETSKA USLUGA – PROVEDBA PROJEKTA ENERGETSKE UČINKOVITOSTI U GRADU METKOVIĆU	Grad Metković	2016.	Grad Metković	Predmet projekta je poboljšanje energetskih svojstava javne rasvjete u Gradu Metkoviću što podrazumijeva postizanje dokazivih ušteda, a koje će se postići provođenjem mjera energetske učinkovitosti koje se sastoje od: Izvođenja svih radova, ugradnji opreme i materijala predviđenih Projektom, uključujući nepredviđene radove i/ili sve potrebne radnje koje su	Infrastrukturni	2	5.410.000,00	FZOEU/Grad Metković	Cilj2. Unaprjeđenje i Održivo korištenje infrastrukture, prostora i resursa/Prioritet 2.1. Razvoj infrastrukture/ Mjera2.1.4. Poboljšanje energetske učinkovitosti

					nužne za ostvarenje ušteta, Stručnog nadzora nad provedbom i Praćenja mjerenja i verifikacije ušteta					
8	PROŠIRENJE ODLAGALIŠTA OTPADA, SORTIRNICE I RECIKLAŽNOG DVORIŠTA	Čistoća d.o.o.	2017	Grad Metković	Projektom je predviđena izgradnja pogona za obradu i sortiranje izdvojenih kategorija otpada te uvođenje cjelokupne infrastrukture za skupljanje od vrata do vrata. Uvođenje infrastrukture se odnosi na nabavu posuda za skupljanje odvojenih kategorija otpada od vrata do vrata te jačanje mreže zelenih otoka. Izgradnja pogona koji će nam omogućiti smanjenje količina otpada koje odlažemo na odlagalište i opremanje 4500 kućanstava sa najmanje 3 posude za skupljanje otpada (miješani, bio otpad, korisne sirovine – papir, plastika, staklo, metal). K.č. na kojima je predviđena izgradnja odlagališta su 11974/1 i 11974/2.	Infrastrukturni	3	24.000.000,00	FZOEU/Grad Metković	Cilj2. Unaprjeđenje i održivo korištenje infrastrukture, prostora i resursa/Prioritet2.1. Razvoj infrastrukture/ Mjera 2.1.2. Unaprjeđenje postojećeg sustava gospodarenja otpadom
9	IZGRADNJA KOMPOSTANE	Grad Metković	2017	Grad Metković	Grad Metković kao jedinica lokalne samouprave je obvezan smanjiti godišnju količinu biorazgradive frakcije otpada te dužan osigurati skupljanje i odvajanje otpada. Ovim projektom se rješava problem zbrinjavanja biorazgradivog otpada i postiže povećanje neovisnosti o regionalnim centrima za gospodarenje otpadom. PPU Grada Metkovića predviđena lokacija izgradnje kompostane nalazi se u Vrbovcima na k.č. 11819/2.	Infrastrukturni	3	8.260.000,00	FZOEU/Grad Metković	Cilj2. Unaprjeđenje i održivo korištenje infrastrukture, prostora i resursa/Prioritet2.1. Razvoj infrastrukture/ Mjera 2.1.2. Unaprjeđenje postojećeg sustava gospodarenja otpadom
10	MOST PREKO	Republik	2020.	Grad	Zbog bolje povezanosti lijeve i	Infrastrukturni	3	Potrebno izraditi	Ministarstvo	Cilj2. Unaprjeđenje i

	NERETVE	a Hrvatska		Metković	desne strane Grada Metkovića, te povećane prometne sigurnosti građana i sprječavanja prometnih zastoja uslijed pogotovo ljetnih mjeseci potrebno je izgraditi most lokalnog značaja.			studiju izvodljivosti	pomorstva, prometa i infrastrukture	održivo korištenje infrastrukture, prostora i resursa/Prioritet 2.1. Razvoj infrastrukture/Mjera 2.1.3. Unaprjeđenje prometne i pripadajuće infrastrukture
11	PRIKLJUČAK NA POSLOVNU ZONU NOVA SELA	Republik a Hrvatska	2020	Grad Metković	Grad Metković nalazi se u neposrednoj blizini Poslovne zone Nova sela. Ideja Grada Metkovića je spojiti grad brzom cestom kako bi se izbjegao prelazak kroz susjednu državu BiH, te skratilo vrijeme putovanja do Poslovne zone. Potrebno je izraditi studiju radi definiranja točne lokacije priključka do Poslovne zone	Infrastrukturni	3	Potrebno izraditi studiju izvodljivosti	ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture	Cilj2. Unaprjeđenje i održivo korištenje infrastrukture, prostora i resursa/Prioritet2.1. Razvoj infrastrukture/Mjera 2.1.3. Unaprjeđenje prometne i pripadajuće infrastrukture
12	OBNOVA STARE ZGRADE KINA	Grad Metković	2020	Grad Metković	Projektom se obnavlja zgrada starog kina te se preuređuje u građevinu kulturnih namjena. Obnovom objekta otvaraju se mogućnosti za promoviranje kulturno – edukativnih sadržaja. Izrađen je glavni projekt te ishodištena građevinska dozvola.	Infrastrukturni	2	4.700.000,00	EU fondovi/Grad Metković	Cilj3. Podizanje kvalitete života i socijalne uključenosti/ Prioritet 3.1. Unaprjeđenje dostupnosti i kvalitete društvenih usluga/Mjera 3.1.1. Osnaživanje kapaciteta institucija koje se bave društvenim djelatnostima
13	VELETRŽNICA U METKOVIĆU	Grad Metković	2020	Grad Metković	Projektom veletržnice u Metkoviću rješava se potrebna lokacija plasmana proizvođa lokalnih proizvođača. Sadašnja tržnica ne zadovoljava prostorne i tehničke uvjete te ju je potrebno izmjestiti. Na postojećoj veletržnici je registrirano 20 poslovnih subjekata.	Infrastrukturni	2	200.000,00 (predviđeno u proračunu)	Grad Metković	Cilj1. Jačanje gospodarstva kroz ulaganja u razvoj/ Prioritet 1.2. Jačanje mikro, malog i srednjeg poduzetništva/Mjera 1.2.2. Jačanje konkurentnosti poduzetništva
14	ODVODNJA VIŠKA VODA	Grad Metković	2018	Grad Metković	Projektom je planirano riješiti odvodnju viška voda na području	Infrastrukturni	3	14.554.860,98	EU fondovi/minista	Cilj2. Unaprjeđenje i održivo korištenje

	GRADA METKOVIĆA Fazno rješavanje po slivnim područjima				Grada Metkovića. Na lijevoj i desnoj obali rijeke Neretve planirana je izgradnja sustava otvorenih i zatvorenih kanala kojima će se višak oborinskih i podzemnih voda sa svih urbanih i poljoprivrednih površina odvoditi do izgrađenih i planiranih crpnih stanica.				rtsva/Grad Metković	infrastrukture, prostora i resursa/Prioritet 2.1. Razvoj infrastrukture/Mjera 2.1.1. Unaprjeđivanje sustava vodoopskrbe, odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda
--	---	--	--	--	---	--	--	--	---------------------	---

*1 – projekti neposredne realizacije

2 – projekti realizacije u srednjoročnom razdoblju

3 – projekti realizacije u dugoročnom planskom razdoblju

7.3. Provedbeni mehanizmi

Strategija razvoja izrađena je na način da je jasno postavljena hijerarhija razvojnih ciljeva počevši od vizije, preko strateških ciljeva, do prioriteta i mjera. Konačna uspješnost i vrijednost programa uvelike ovisi o tome koliko su dobro postavljeni ti osnovni sastavni dijelovi strategija, odnosno koliko dobro hijerarhija ciljeva strateški usmjerava razvoj na način koji iskorištava snage i prednosti te prevladava i zaobilazi slabosti i prepreke.

Strategija razvoja je „promjenjiv“ razvojni plan koji se sastoji od niza razrađenih projekata. U njemu su predložene procedure praćenja i vrednovanja koje imaju važnu ulogu u osiguravanju kako efikasnosti tako i trajne prilagođenosti/ažurnosti Strategije razvoja, u uvjetima okruženja koje se stalno mijenja.

Redovito vrednovanje same Strategije razvoja predviđeno je svake tri godine što je u skladu sa provedbom i realizacijom dokumenta „Strateškog plana“. Praćenje Strategije razvoja omogućuje se kroz sustav praćenja i vrednovanja, odnosno evaluaciju u Strateškom planu pri čemu postoje i komponente kojima se prate pojedini projekti, skupovi projekata kojima se ostvaruju pojedine mjere razvoja. Projekti i njihove faze prate se, vrednuju i adaptivno upravljaju u kraćim razmacima, te se na temelju istih donose odluke, odnosno smjer djelovanja za sljedeće razdoblje.

Kako bi se Strategija razvoja mogla provesti, odnosno da bi se operacionalizirao ovaj strateški dokument, potrebno je odrediti određene mehanizme njegove provedbe, a koji se specificiraju dokumentom Strateškog plana. Pri tome se prvenstveno misli na definiranje pokazatelja uspješnosti, tj. provedbe koji moraju biti jasni i kvantitativno određeni.

Drugim riječima, u strateškom planu se određuju odgovornosti provedbe, način vrednovanja kroz definirane pokazatelje, kao i tijelo koje prati i izvješćuje o provedbi. Također, jedan od izrazito važnih mehanizama predstavlja informiranje i uključivanje javnosti/građana u provedbeni tijek. Obzirom da se provedba temelji na projektima i programima, iznimno je važno utvrditi kriterije prema kojima će oni biti usvojeni u Strategiji i prioritetni u realizaciji.

Uspješna provedba znači učinkovito upravljanje koje treba biti zasnovano na dobro osmišljenom i detaljnom, te realnom i provedivom planu provedbe. Plan treba sadržavati podjelu odgovornosti, strategiju financiranja i financijske alokacije, vremenski plan te konkretne aktivnosti, kako za provedbu, tako i za praćenje i vrednovanje provedbe.

Da bi tijek provedbe bio učinkovit i uspješan, njime se moraju osmisliti i osigurati i važni elementi uključujući:

- a) provedbene institucije i mehanizme,
- b) financiranja te
- c) postupke za praćenje i vrednovanje programa i projekta.

Strategija razvoja će pridonijeti i uspješnijem privlačenju i natjecanju za financijska sredstva iz raznih potencijalnih izvora za financiranje razvoja i to od nacionalnih programa i institucija RH, onih u EU, zatim mnogih bilateralnih i multilateralnih, vlastitih izvora do privatnih ulagatelja. Strategijom se dobiva dobro strukturiran razvojni plan, dobra podloga za utvrđivanje i određivanje prioritetnih razvojnih projekata i za njihovo primjereno predstavljanje i kandidiranje za financiranje.

7.4. Institucionalni okvir provedbe

Razvoj Grada Metkovića je institucijsko razvojni dokument. Koordiniranost institucija u procesu provedbe Strategije je ključna. Dobro kapacitirane, lokalno bazirane institucije moraju biti organizirane i dostupne tako da pomognu u identificiranju i mobiliziranju svih resursa kako bi se izvršio strateški plan. Kako bi se Strategija uspješno provela potrebna je suradnja između središnje državne i gradske vlasti, različitih tijela uprave, institucija i poduzeća s javnimovlastima državne i lokalne razine, te svih drugih dionika na lokalnoj razini – iz privatnog sektora i sektora civilnog društva.

Dakle, uspješnost provedbe Strategije ne ovisi isključivo o Gradu Metkoviću i gradskoj upravi, nego jednako tako i o važnim subjektima prije svega nacionalne razine, ali onda i državnim institucijama kao i o privatnoj inicijativi (investitori). To najviše dolazi do izražaja kod velikih kapitalnih projekata kod kojih se isprepleću nadležnosti državne i lokalne razine u provedbi aktivnosti projekata. Veliki dio predviđenih projekata i mjera strategije financirati će se iz raznih drugih izvora financiranja, pored proračunskih sredstava, stoga je za učinkovitu provedbu Strategije potrebno imati adekvatne apsorpcijske kapacitete.

7.5. Partnersko vijeće i radna tijela

Partnersko vijeće, kao i u fazi izrade Strategije, nastavlja imati savjetodavnu ulogu i u fazi provedbe te prihvaća izvješće (polugodišnje, godišnje) o provedbi Strategije razvoja. Zadaće Partnerskog odbora u procesu provedbe su:

- ✓ strateško usmjeravanje razvoja Grada Metkovića u skladu s razvojem na području Županije,
- ✓ odobravanje razvojnih programa,
- ✓ nadzor provedbe programa i realizacije financijskih sredstava.

Mjerama Strategije su definirani nositelji pojedinih aktivnosti i ostale komponente bitne za provedbu Strategije. U procesu izrade Strategije formirala su se tijela i radne skupine koji su doprinijeli kreiranju ciljeva, prioriteta i mjera razvoja.

Ta tijela/grupe trebaju imati glavnu ulogu i u provedbi Strategije. Za koordinaciju provedbe zadužen je radni tim, koji u fazi provedbe postaje implementacijsko tijelo za provedbu programa. Ovisno o vrsti posla, Implementacijsko tijelo raspoređuje aktivnosti prema dužnostima zaposlenika upravnih odjela. Vrlo je važno osigurati što veći krug dionika koji sudjeluju u implementaciji jer se na taj način stvara osjećaj vlasništva i osigurava podrška u provedbi projekata od strane šireg kruga dionika. To su prije svega ljudi sa radnih skupina, te predstavnici različitih institucija, organizacija i gospodarskog sektora.

7.6. Jedinstveni upravni odjel Grada Metkovića

Ključnu ulogu u provedbi Strategije imaju gradska upravna tijela koja u okviru svoga djelokruga koordiniraju pripremu i provedbu aktivnosti, surađujući s drugim nositeljima aktivnosti i ostalim dionicima te koordinirajući njihov rad. Upravna tijela Grada Metkovića zadužena su za praćenje provedbe i izvještavanje o aktivnostima iz svoje nadležnosti.

Javni sektor

Tablica 18. Popis institucija javnog sektora prema ciljevima Strategije

JAČANJE GOSPODARSTVA KROZ ULAGANJA U RAZVOJ INOVACIJA	RAZVOJ INFRASTRUKTURE I ZAŠTITA OKOLIŠA	PODIZANJE KVALITETE ŽIVOTA
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Ministarstvo gospodarstva, ✓ Ministarstvo poduzetništva i obrta, ✓ Razvojna agencija Dubrovačko-neretvanske županije DUNEA d.o.o., ✓ Hrvatska gospodarska komora – Županijska komora Dubrovnik, ✓ Obrtnička komora Dubrovačko-neretvanske županije, ✓ Udruženje obrtnika Metković, ✓ Hrvatska banka za obnovu i razvoj, ✓ Agencija za plaćanje u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju, ✓ Ministarstvo poljoprivrede, ✓ Hrvatska poljoprivredna agencija, ✓ Hrvatska poljoprivredna komora, ✓ Turistička zajednica Dubrovačko-neretvanske županije, ✓ Turistička zajednica Grada Metkovića, ✓ Ministarstvo regionalnog razvoja, ✓ Ministarstvo zaštite okoliša i prirode, ✓ Javna ustanova za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima na području Dubrovačko-neretvanske županije ✓ Konzervatorski odjel u Dubrovniku ✓ Područni ured Hrvatskog zavoda za zapošljavanje Dubrovnik ✓ Lokalno partnerstvo za zapošljavanje. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Ministarstvo poljoprivrede ✓ Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja ✓ Zavod za prostorno uređenje Dubrovačko-neretvanske županije ✓ Područni ured za katastar Dubrovnik–ispostava Metković ✓ Gradska komunalna poduzeća ✓ Dubrovačko-neretvanska županija ✓ Županijska uprava za ceste Dubrovačko-neretvanske županije, ✓ Lučka ispostava Metković ✓ Hrvatske šume ✓ Hrvatske vode ✓ Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost ✓ HEP ✓ Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture ✓ Hrvatske željeznice ✓ Hrvatske autoceste ✓ Hrvatske ceste ✓ Ministarstvo zaštite okoliša i prirode ✓ Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva ✓ Ured za udruge Vlade Republike Hrvatske ✓ Udruge civilnog društva Grada Metkovića 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta, ✓ Odgojno obrazovne ustanove na području Grada Metkovića, ✓ Kulturne institucije u vlasništvu Grada kao i ostale kulturne organizacije koje djeluju na području Grada Metkovića, ✓ Zavod za javno zdravstvo ✓ Ministarstvo zdravlja ✓ Ministarstvo socijalne politike i mladih, ✓ Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje, ✓ Centar za socijalnu skrb, ✓ Institucije socijalne skrbi, ✓ Zavod za javno zdravstvo, zdravstvene institucije (klinike, bolnice, domovi zdravlja) ✓ Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva ✓ Ured za udruge Vlade Republike Hrvatske ✓ Udruge civilnog društva Grada Metkovića

Izvor: Grad Metković

Civilni sektor

Civilni sektor u Gradu Metkoviću u najvećoj mjeri čine udruge koje djeluju na mnogobrojnim područjima interesa. Ipak, prema područjima glavne grupe djelatnosti najzastupljenije su udruge iz djelatnosti sporta, obrazovanja, gospodarstva, zatim udruge unutar socijalnih djelatnosti te udruge domovinskog rata, udruga iz područja zdravstva, udruge iz područja okupljanja i zaštite djece, mladih i obitelji. Udruge su važan sudionik razvoja Grada jer pridonose povećanju tolerancije, demokratičnosti i vladavini prava te imaju značajno iskustvo u pripremi i provedbi projekata te mogu aktivno utjecati na privlačenje sredstava iz nacionalnih i EU fondova.

Privatni sektor

Privatni sektor najznačajniji je pokretač razvoja i zapošljavanja. Cilj je razvojne strategije afirmirati dijalog, posebice s poslovnim asocijacijama, te ukloniti zapreke i stvoriti što kvalitetnije okruženje za djelovanje privatnog sektora i afirmaciju poduzetničkih inicijativa kojima se ostvaruje razvoj gospodarstva i novo zapošljavanje, unapređivanje društva, te svih gradskih funkcija. Stoga su Strategijom razvoja definirane mjere koje trebaju osigurati viši stupanj uključenosti privatnog sektora u procesu donošenja odluka važnih za Grad. Provedbom Strategije treba omogućiti jače sudjelovanje

privatnog sektora i u tradicionalno „javnim“ funkcijama: obrazovanju, kulturi, sportu, zdravstvu i socijalnoj skrbi, te u razvoju prometno-komunalnih sustava.

Preporuke

Lokalne upravne dokument u pojedinim segmentima razvoja imaju ograničen opseg djelovanja (nedostatak financija i kadrova u nekim sektorskim područjima). Razlog tome su spore organizacijske prilagodbe u javnom sektoru koje ne prate promjene koje nameću novi razvojni trendovi u upravljanju razvojem. Danas se promjene i razvoj u sustavu dešavaju rastućom brzinom, stoga je javni menadžment prisiljen odgovoriti na organizacijske izazove vještijim i bržim upravljanjem promjenama.

Strategija je identificirala područja koja zahtijevaju dodatne organizacijske napore za efikasnije upravljanje razvojem. Tako je razvojnim mjerama posebno naglašena potreba za snažnijim upravljačkim kapacitetima u području razvoja gospodarstva, poduzetništva i poljoprivrede. Zbog iznimne važnosti prije svega gospodarske revitalizacije Grada, te zbog iznimnih (neiskorištenih) potencijala u turizmu i kulturi, osnaživanje upravljačkih kapaciteta u tim sektorima još je nužnost.

Nadležnosti su isprepletene između nacionalne, županijske i lokalne razine, što često dovodi do stanja u kojima neki bitan problem nije riješen zbog nepostojanja odgovorne institucije za rješavanje istog.

Upravljanje gospodarskim procesima, također je svedeno na nekoliko zasebnih institucija koje međusobno surađuju, ali nemaju zajednički konsenzus, niti provode zajedničke aktivnosti na rješavanju aktualnih gospodarskih problema. Da bi izbjegli nastajanje ovakvih stanja, koja su rezultat iznimne kompleksnosti sustava potrebno je prepoznati problem i predložiti organizacijska rješenja koja mogu unaprijediti situaciju. Premda u nekim segmentima postoji cijeli niz institucija koje dobro rade i djeluju u funkciji razvoja, to ne mora značiti da su te institucije koordinirane i da se razvijaju u istom, zadanom smjeru.

Kako bi unaprijedili upravljačke kapacitete u tim segmentima preporuka je osnovati tijelo, savjet, odbor ili agenciju koja će preuzeti odgovornost koordinacije na sebe, a samim time unaprijediti upravljačke kapacitete za provedbu ove Strategije.

7.7. Financijski okvir Strategije

Provedivost Strategije Grada Metkovića do kraja 2020. ovisit će primarno o osiguranju i privlačenju sredstva potrebnih za provedbu mjera. Pribavljanje i održavanje dugoročnih izvora financiranja za lokalnu strategiju je značajan izazov jer lokalna razvojna strategija nije zakonska odgovornost lokalne samouprave.

Važno je imati političku potporu u lokalnoj zajednici kako bi potaknuli alokaciju resursa. Isto tako je važno da lokalna samouprava u potpunosti razumije da lokalni ekonomski razvoj potencijalno doprinosi budućem rastu prihoda i prepoznaje povezanost između uspješnog lokalnog ekonomskog razvoja, povećane lokalne ekonomske aktivnosti i rasta lokalnog proračuna.

Financijski okvir Strategije razvoja Grada Metkovića, izrađen je na temelju planiranih projekata, proračuna i planova nabave Grada Metkovića, procjene mogućnosti povlačenja sredstava iz fondova nacionalne razine, odnosno na temelju procjene mogućnosti privlačenja sredstava iz fondova EU i

drugih međunarodnih izvora. Bitno je napomenuti da su prilikom izrade financijskog okvira, a u svrhu dobivanja što realnijeg okvira, iz procjene isključeni veliki investicijski projekti za čiju implementaciju je odgovorna nacionalna razina.

Također, kod velikih infrastrukturnih projekata kojima je nositelj Grad, u kalkulaciju nisu uzeti čitavi iznosi projekata, već samo onaj dio za koji se pretpostavlja da će se zaista i potrošiti u implementacijskom razdoblju.

Ukupna planirana financijska sredstva za provedbu petogodišnje Strategije iznose 396.610.042,38 kn. Potrebno je naglasiti kako su u financijsku konstrukciju uključeni i ostali izvori financiranja, prije svega sredstva nacionalnih i EU sredstava.

8. Usklađenost programa s nacionalnim razvojnim programima i politikama

„Razvojni dokument pisani je dokument koji predstavlja cjelovit i usklađen skup ciljeva, prioriteta, mjera i aktivnosti usmjerenih na postizanje određenih stanja i/ili održavanje određenih procesa.“¹¹

Strategija razvoja je razvojni dokument koji je i podloga za korištenje fondova Europske unije. Strateški ciljevi Grada usklađeni su s prioritetima i ciljevima definiranim gospodarskom strategijom EU, pod nazivom „EUROPA 2020 – strategija za pametan, održiv i uključiv rast“¹². Ova je strategija, kao nasljednica Lisabonske strategije, usvojena slijedom potreba da se izađe iz krize i da se EU uvođenje srednjoročnih i dugoročnih reformi transformira u ekonomiju koja će ostvarivati visoke stope zaposlenosti, produktivnosti i društvene povezanosti.

Strategija razvoja, kao provedbeni dokument lokalnog razvoja, mora biti usklađena sa ključnim regionalnim razvojnim strateškim dokumentima, odnosno njihovim strateškim ciljevima, a budući da realizacijom svojih mjera i aktivnosti, pridonosi i ostvarenju strateških ciljeva nadređenih strateških razina.

Strategija mora biti usklađena sa strateškim ciljevima/prioritetima nacionalne razine i to sa strateškim dokumentima/Strategijama razvoja Republike Hrvatske, jer je Strategija razvoja provedbeni dokument provođenja mjera ukupnog gospodarskog i društvenog razvoja na lokalnom području.

¹³Razvojni dokumenti koji obuhvaćaju čitavu RH trebaju poslužiti za upravljanje razvojem na nacionalnoj razini. Razvojna pitanja kojima se dokumenti bave, određena su sektorski. Neki od naziva korištenih prilikom imenovanja razvojnih dokumenata su strategija, nacionalni plan, nacionalni program ili nacionalna politika. Iako se drugačije nazivaju, struktura razvojnih dokumenata je slična.

Neki od važećih/aktualnih strateških dokumenata/Strategija razvoja Republike Hrvatske su:

- Industrijska strategija Republike Hrvatske 2014.-2020.;
- Nacionalna strategija razvoja zdravstva 2012.-2020.;
- Nacionalna strategija stvaranja poticajnog okruženja za razvoj civilnog društva od 2012.-2016. Godine;
- Program ruralnog razvoja Republike Hrvatske 2014.-2020. (nacrt programa);
- Strategija energetskog razvoja Republike Hrvatske do 2020. Godine;
- Strategija obrazovanja, znanosti i tehnologije (RH; do 2025. Godine);
- Strategija očuvanja, zaštite i održivog gospodarskog korištenja kulturne baštine Republike Hrvatske za razdoblje 2011.-2015.;
- Strategija poticanja inovacija Republike Hrvatske 2014.-2020.;
- Strategija prometnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje od 2014. Do 2030. Godine;
- Strategija razvoja klastera u Republici Hrvatskoj 2011.-2020.;
- Strategija razvoja poduzetništva u Republici Hrvatskoj 2013.-2020.;
- Strategija razvoja turizma Republike Hrvatske do 2020. Godine;

¹¹ Analiza razvojnih dokumenata RH, Zagreb, prosinac 2012.

¹²http://ec.europa.eu/europa2020/index_en.htm

¹³ Analiza razvojnih dokumenata RH, Zagreb, prosinac 2012.

- Strategija razvoja širokopojasnog pristupa u Republici Hrvatskoj od 2012.-2015. Godine;
- Strategija gospodarenja otpadom Republike Hrvatske (do 2025. Godine);
- Strategija upravljanja vodama 2008.-2038.

9. Partnersko vijeće

Prije početka procesa izrade Strategije razvoja urbanog područja, Grad Metković je osnovao Partnersko vijeće (Odluka o osnivanju partnerskog vijeća urbanog područja Grada Metkovića; KLASA: 302-01/16-01/05, URBROJ: 2148/01-02-16-1; od 23.svibnja 2016. godine) i imenovao njegove članove (po specifičnim područjima, a koji su aktivno sudjelovali u procesu strateškog planiranja, tj. izradi ove strategije).

Tijekom procesa izrade Strategije održano je 4 sjednice partnerskog vijeća, partnerskih konzultacija:

1. 23. svibnja 2016. –konstituirajuća sjednica Partnerskog vijeća na kojoj se usvojio Poslovniko radu partnerskih vijeća za urbana područja, izabrali predsjednik i zamjenik predsjednika Partnerskog vijeća za urbana područja, te definirali strateški ciljevi i prioriteti;
2. 1.rujna 2016.-I. Redovna sjednica Partnerskog vijeća urbanog područja grada Metkovića na kojoj se usvojio zapisnik sa I. Konstituirajuće sjednice Partnerskog vijeća; analiza stanja i SWOT analiza
3. 20. rujna 2016.-II. redovna sjednica Partnerskog vijeća na kojoj se usvojio zapisnik sa I. Redovne sjednice Partnerskog vijeća, definirali razvojni potencijali i potrebe, utvrdila vizija, ciljevi, prioriteti i mjere, predstavili starteški projekti prema stupnju pripremljenosti
4. 10.studenog 2017.-III. Redovna sjednica Partnerskog vijeća na kojoj se usvojio zapisnik s prethodne sjednice Partnerskog vijeća, te je predložen Nacrt Strategije razvoja urbanog područja Grada Metkovića 2016.-2020. koji je i jednoglasno usvojen.

Tijekom procesa revizije SRUP-a dogodila se promjena izvršne vlasti što je utjecalo i na izmjenu članova Partnerskog vijeća, stoga je Grad Metković 23.listopada 2017. donio Odluku o izmjeni Odluke o osnivanju Partnerskog vijećaurbanog područja grada Metkovića. Odluka o osnivanju, kao i Odluka o izmjeni Odluke o osnivanju dostupna je u Dodatku 1. koji je sastavni dio ovog straetškog dokumenta.

POPIS ČLANOVA PARTNERSKOG VIJEĆA

RED. BR.	SUBJEKT	ČLAN	ZAMJENIK ČLANA
1.	Grad Metković	Katarina Ujdur-Predsjednica PV	Mirko Volarević
2.	Dominant d.o.o.	Slavko Korda	Vanda Korda
3.	DUNEA	Melanija Milić	Helena Brčić
4.	Metković d.o.o. za vodoopskrbu i odvodnju otpadnih voda	Matko Jerković	Mario Bukmir
5.	Gradska knjižnica Metković	Marija Putica	Silvija Vučković
6.	Prirodoslovni muzej Metković	Ivana Baće	Ivana Baće
7.	Športska zajednica Grada Metkovića	Ante Zovko	Mladen Jakić
8.	Arheološki muzej Narona	Toni Glučina	Maja Bebić
9.	Ustanova za kulturu i sport Metković	Milan Kapović	Ivica Puljan
10.	OŠ Stjepana Radića	Ivana Čarapina	Krešimir Jurić
11.	Srednja škola Metković	Vedran Nižić	Zoran Martinović
12.	Gimnazija Metković	Jozo Jurković	Ljljana Jeličić

13.	MO Glušci	Stanko Arnaut	Luka Arnaut
14.	MO Sv.Nikola	Josip Šiljeg	Ljiljana Jeličić
15.	MO Centar	Zoran Martinović	Vatroslav Vugdelija
16.	TZ Metković	Magdalena Medar Ujdur	Mirko Ivanković
17.	Vijeće Srpske nacionalne manjine u Metkoviću	Mara Knežić	Spasidrag Vuković
18.	Metković razvoj d.o.o.	Zoran Kozina	Mislav Gluščević
19.	Udruga osoba sa invaliditetom Metković 'Prijatelj' Metković	Ante Puljević	Nikola Popovic
20.	Udruga cerebralne i dječje paralize doline Neretve leptirići	Darijan Jović	Marijo Jurković
21.	Hrvatski zavod za zapošljavanje	Tomislav Bjeliš	Josip Kuran
22.	Neretva info	Dragan Tolić	Višnja Tolić
23.	Čistoća Metković d.o.o.	Tomislav Jakić	Oliver Primorac
24.	OŠ Don Mihovila Pavlinovića	Žana Dodig	Anka Matić
25.	Županija Dubrovačko-Neretvanska	Žaklina Marević	Žaklina Marević

IZMJENA ČLANOVA PARTNERSKOG VIJEĆA¹⁴

RED. BR.	SUBJEKT	ČLAN	ZAMJENIK ČLANA
1.	Grad Metković	Dalibor Milan – Predsjednik PV	Ivica Popović
2.	Dominant d.o.o.	Slavko Korda	Vanda Korda
3.	DUNEA	Melanija Milić	Helena Brčić
4.	Metković d.o.o. za vodoopskrbu i odvodnju otpadnih voda	Matko Jerković	Mario Bukmir
5.	Gradska knjižnica Metković	Marija Putica	Silvija Vučković
6.	Prirodoslovni muzej Metković	Ivana Baće	Ivana Baće
7.	Športska zajednica Grada Metkovića	Ante Zovko	Mladen Jakić
8.	Arheološki muzej Narona	Toni Glučina	Maja Bebić
9.	Ustanova za kulturu i sport Metković	Milan Kapović	Ivica Puljan
10.	OŠ Stjepana Radića	Ivana Čarapina	Krešimir Jurić
11.	Srednja škola Metković	Vedran Nižić	Zoran Martinović
12.	Gimnazija Metković	Jozo Jurković	Ljiljana Jeličić
13.	MO Glušci	Stanko Arnaut	Luka Arnaut
14.	MO Sv.Nikola	Josip Šiljeg	Ljiljana Jeličić
15.	MO Centar	Zoran Martinović	Vatroslav Vugdelija
16.	TZ Metković	Magdalena Medar Ujdur	Mirko Ivanković
17.	Vijeće Srpske nacionalne manjine u Metkoviću	Mara Knežić	Spasidrag Vuković
18.	Metković razvoj d.o.o.	Nikola Manenica	Dario Bukvić
19.	Udruga osoba sa invaliditetom Metković 'Prijatelj' Metković	Ante Puljević	Nikola Popovic
20.	Udruga cerebralne i dječje paralize doline Neretve leptirići	Darijan Jović	Marijo Jurković
21.	Hrvatski zavod za zapošljavanje	Tomislav Bjeliš	Josip Kuran
22.	Neretva info	Dragan Tolić	Višnja Tolić
23.	Čistoća Metković d.o.o.	Tomislav Jakić	Oliver Primorac
24.	OŠ Don Mihovila Pavlinovića	Žana Dodig	Anka Matić
25.	Županija Dubrovačko-Neretvanska	Žaklina Marević	Čedo Vučković

¹⁴ Usklađeno s Odlukom o izmjeni o osnivanju Partnerskog vijeća urbanog područja grada Metkovića (Klasa: 302-01/16-01/05, URBR: 2148/01-02-16-2)

10. Sažetak izvješća o provedenom postupku prethodnog vrednovanja

Vanjsko vrednovanje proveli i izradili: Sveučilište u Dubrovniku, doc. dr. sc. Nebojša Stojčić, doc. dr. sc. Tonći Svilokos

Strategija razvoja urbanog područja multi-sektorski je strateški okvir kojim se planira razvoj urbanog područja unutar jasno definiranog vremenskog razdoblja odnosno za sedmogodišnje razdoblje u skladu s višegodišnjim financijskim okvirom kohezijske politike Europske unije. Prethodno vrednovanje izrade Strategije razvoja urbanog područja grada Metkovića 2016. – 2021. obavljeno je temeljem ugovora između naručitelja Grada Metkovića i tima stručnjaka Sveučilišta u Dubrovniku, Odjela za ekonomiju i poslovnu ekonomiju. Proces prethodnog vrednovanja započeo je u rujnu 2016. godine. Postupak vrednovanja slijedio je Pravilnik o postupku i metodologiji vrednovanja politike regionalnog razvoja (NN 121/15) te Smjernice za izradu strategije razvoja urbanih područja, praćenje njihove provedbe i vrednovanje donesene od strane Ministarstva regionalnog razvoja i fondova Europske unije u rujnu 2015.

Plan vrednovanja sa indikativnim planom vrednovanja dostavljen je naručitelju u dogovorenom roku te je prihvaćen od strane istog po čemu se pristupilo samom postupku prethodnog vrednovanja. Sukladno indikativnom planu vrednovanja sadržanom u Smjernicama definirani su rokovi za prvo i drugi privremeno izvješće te za izradu konačnog izvješća o provedenom postupku prethodnog vrednovanja. Izrađivaču Strategije i naručitelju dostavljena su dva privremena izvješća o prethodnom vrednovanju u kojim je priložen popis sugestija i komentara na dostavljene radne verzije Strategije. Izrađivač se na dostavljena izvješća očitovao te je pojedine komentare uvažio dok je za preostale dostavio obrazloženje nemogućnosti uvažavanja istih.

U procesu izrade Strategije poštivala su se sva načela partnerstva te participativnog strateškog planiranja. Proces izrade SRUP-a je planiran, pripreman, vođen i dovršen sukladno Smjernicama za izradu strategije razvoja urbanih područja, praćenje njihove provedbe i vrednovanje. Završni dokument u potpunosti slijedi zadanu strukturu sadržaja pri čemu se prikupljeni analitički podaci koriste kao podloga u izradi SWOT analize te u formuliranju razvojne vizije, ciljeva, prioriteta i mjera. Teritorijalni obuhvat je jasno definiran i kartografski prikazan te je na adekvatan način objašnjen postupak definiranja obuhvata urbanog područja i načina primjene metodologije Ministarstva regionalnog razvoja i fondova Europske Unije. Glavne značajke urbanog područja i njegov prikaz u širem kontekstu su predstavljeni na odgovarajući način. U procesu izrade uvažavana su horizontalna načela nediskriminacije i održivoga razvoja. Time se omogućila ravnopravna zastupljenost svih osnovnih društvenih i gospodarskih subjekata te se pridonijelo izbjegavanju isključenosti i nejednakog postupanja.

Cjelovita analiza stanja i na njoj utemeljena analiza snaga, slabosti, prilika i prijetnji (SWOT analiza) obuhvatili su tri makropodručja definirana kao društvo (uključujući demografiju i socijalna pitanja), gospodarstvo i urbano okruženje. Provedena analiza stanja obuhvatila je sva makropodručja i podpodručja analize preporučena Smjernicama. Prilikom obrade podataka analiza je osobitu pozornost pridavala sektorima koji su prepoznati kao problemi ili potencijali. U analitičkom postupku izrađivač je osobitu pozornost posvetio trendovima u proteklom razdoblju kako bi oslikao razvojne probleme i potrebe te ponudio konkretne mjere za njihovo rješavanje. U postupku analize stanja provedena je i usporedba s drugim jedinicama lokalne samouprave, županijskim i nacionalnim prosjecima te se na taj način determinirala relativna pozicija unutar Dubrovačko-neretvanske županije i Republike Hrvatske.

Izrađena SWOT analiza proizašla je iz analize stanja te je uzela u obzir teritorijalnu dimenziju. Konačna ocjena evaluatora je da su u SWOT analizi dobro uočene snage i slabosti te prilike i prijetnje odnosno da se temelji na prepoznatim vanjskim pozitivnim i negativnim trendovima i okolnostima u kontekstu kojih će se razvojna strategija implementirati. SWOT analiza predstavlja kvalitetnu poveznicu između analize stanja i strateških ciljeva, prioriteta i mjera. Stoga su nalazi sadržani u SWOT tablici mogli poslužiti kao korisna osnova za daljnju razradu ciljeva, prioriteta i mjera Strategije.

U postupku izrade Strategije definirana je vizija koja odražava prethodno utvrđene razvojne probleme i potrebe te obuhvaća prethodno definirana makropodručja iz analize stanja. U njenom ostvarenju definirana su tri cilja. Ciljevi su postavljeni dovoljno široko, a unutar njih su prepoznati prioriteta koji proizlaze iz identificiranih razvojnih potreba i potencijala. U Strategiji je evidentna povezanost između predložene vizije koja cilja na razvoj područja pokrivenih predloženim ciljevima dok prioriteta jasno naznačuju očekivani utjecaj koji se želi postići njihovim ostvarenjem (unaprjeđenje, razvoj, jačanje, očuvanje itd.). U opisu mjera naznačen je popis aktivnosti koje se planiraju provesti, nositelji predložene mjere te su navedene ciljne skupine na koje se mjera odnosi.

Izrada Strategije obuhvatila je Partnersko vijeće koje je uključivalo brojne dionike, a što je doprinijelo većoj kvaliteti komunikacije i homogenosti između članova grupe. Izrada Strategije odvijala se kroz niz radionica, sastanaka i konzultacija Radne skupine te radnih podskupina. Dodatno, provodile su se individualne konzultacije sa gradskim odjelima i ključnim gospodarskim subjektima. Na svim sastancima razmatranja, rasprave i dogovaranje sudionika temeljeni su na konsenzusu, ravnopravnosti, transparentnosti i usmjerenosti na rezultate. Ovakav pristup rezultirao je popisom strateških projekata koji, sukladno preporukama evaluatora, sadrži samo one projekte za koje postoji visoka vjerojatnost izvodljivosti tijekom razdoblja trajanja Strategije. Prikaz projekata je jasan i pregledan, sadrži sve informacije navedene u Smjernicama te vremenski okvir izvođenja. Razvidna je i poveznica između pojedinih projekata i korespondirajućih ciljeva, mjera i prioriteta. Za operacionalizacijsku provedbu Strategije definiran je institucionalni okvir provedbe programa, financijski okvir Strategije, plan provedbe i slijed aktivnosti u ostvarenju ciljeva te načini praćenja provedbe programa odnosno mjerenje učinka.

Temeljem sagledavanja i ocjenjivanja pomoću svih ključnih kriterija uobičajenih za prethodno vrednovanje ocijenjeno je da je Strategija razvoja urbanog područja grada Metkovića do 2021. kvalitetno formulirana s dobro utvrđenim strateškim ciljevima, prioritetima i mjerama te će moći poslužiti kao dobra osnova za provedbu aktivnosti u funkciji razvoja grada Metkovića. Analiza koja je prikazana u Strategiji u konačnici je odrađena kvalitetno. Ciljevi, prioriteta i mjere predloženi u Strategiji utemeljeni su na osnovnoj i SWOT analizi. Prethodno vrednovanje utvrdilo je da nema niti jednog blokirajućeg nalaska koji bi ugrozio njenu prihvatljivost prema kriterijima definiranim Zakonom o regionalnom razvoju te Pravilnikom o postupku i metodologiji vrednovanja politike regionalnog razvoja.

11. Strateška procjena utjecaja na okoliš - privremeni sažetak (nova verzija Izvještaja u izradi)

Stratešku procjenu utjecaja na okoliš izrado: Zeleni servis d.o.o Stručni poslovi zaštite okoliša, Split, Templarska 23

Prilikom izrade ovog dokumenta, a u svrhu procjene mogućih utjecaja koje bi planirane aktivnosti mogle imati na okoliš, korišten je GIS alat. Provedena je analiza utjecaja koje aktivnosti planirane SRUP-om Grada Metkovića mogu imati na sastavnice okoliša.

Popis planiranih zahvata s pripadajućim aktivnostima dobiven je od strane izrađivača SRUPa, a korištene su i karte PPUG Metkovića. Za veći dio planiranih aktivnosti poznate su točne lokacije na kojima će biti realizirane, dok za neke aktivnosti nisu poznate točne lokacije kao ni cjelokupni obuhvat aktivnosti.

Procjenom mogućih utjecaja na sastavnice okoliša, aktivnosti predviđenih SRUP-om ustanovljeno je sljedeće:

- Flora i fauna, ekološka mreža i zaštićena područja – Procjenom utjecaja projekata planiranih SRUP-om ustanovljeno je da je samo projekt broj 11. Priključak na Poslovnu zonu Nova sela predviđen unutar zaštićenog područja ornitološkog rezervata Prud - posebni rezervat. Točna lokacija područja zahvata još nije poznata, te se utjecaj ne može preciznije odrediti ali može se očekivati umjereno negativan utjecaj na staništa (floru) i faunu tijekom izvođenja radova. Prilikom izrade studije definiranja točne lokacije priključka na autocestu potrebno je provesti simulaciju učinaka na zaštićeno područje Prud. Posebnu pozornost treba obratiti na vrste ptica obzirom da je Prud ornitološki rezervat. Područje Grada Metkovića nalazi se većim dijelom u ekološkoj mreži i to na području značajnom za ptice POP HR1000031 Delta Neretve i području značajnom za vrste i stanišne tipove POVS HR5000031 Delta Neretve. Utjecaji provedbe projekata planiranih SRUP-om na ciljne vrste i staništa ovih područja ocijenjeni su kao manje značajni. Zauzeti će stanišni tipovi koji se na smatraju ugroženi ni rijetki. Moguće utjecaje na ciljne vrste faune moguće je izbjeći ili umanjiti provedbom preporučenih mjera.
- Tlo - Provedenom procjenom utjecaja planiranih projekata na tlo ustanovljeno je da su projekti 3., 4., 6., 9., 13. i 14. planirani na osobito vrijednom obradivom tlu. Može se očekivati manje negativan i prihvatljiv utjecaj obzirom da se zauzimaju male površine ove vrste tla u odnosu na ukupnu površinu osobito vrijednog obradivog tla na području Grada. Od ostalih projekata planiranih SRUP-om Grada Metkovića ne očekuje se značajan utjecaj na tlo.
- Vode – Cijeli kopneni dio grada nalazi se na području grupiranog podzemnog vodnog tijela JKGI _12 – NERETVA (ukupna ocjena: dobro), vodnih tijela površinske vode JKRN0059_001, Mislina JKRI0093_001, Norino te prijelaznog vodnog tijelo P1_2-NEP (ukupno stanje: umjereno). Obzirom na karakter planiranih projekata, mala je vjerojatnost da će doći do utjecaja na sadašnje stanje ovih vodnih tijela, uz uvjet provedbe prikupljanja i obrade otpadnih voda te ispuštanje u definirani recipijent. Provedbom većine projekata može se očekivati povećanje količine sanitarnih otpadnih voda na lokacijama zahvata. Potrebno je u daljnjoj razradi projektne dokumentacije projekta: Sportski centar Jelaševac (projekt br. 2.), Luke nautičkog turizma (projekt br. 3.), Most preko Neretve (projekt br. 10.), Priključak na Poslovnu zonu Nova sela (projekt br.11.) i Veletržnica u Metkoviću (projekt br.13.) obratiti pozornost na rješavanje pitanja sakupljanja i postupanja sa otpadnim vodama na lokacijama kako ne bi došlo do negativnog utjecaja na stanje vodnih tijela. Obzirom da se lokacija Priključka na Poslovnu zonu Nova sela (projekt br.11.) nalazi na području II. zone sanitarne zaštite izvorišta potrebno je prilikom planiranja projekta obratiti pozornost na ograničenja prema Pravilniku o uvjetima za utvrđivanje zona sanitarne zaštite izvorišta („Narodne novine“, br. 66/11 i 47/13).
- Zrak - Projektom Priklučenja na Poslovnu zonu Nova sela (projekt br. 11.) očekuje se utjecaj na zrak zbog nastanka povećane koncentracije ispušnih plinova na lokaciji. Projektima Izgradnje kompostane

(projekt br. 9.) i Proširenja odlagališta otpada, sortirnice i reciklažnog dvorišta (projekt br. 8.) očekuje se umjereno negativan utjecaj na kvalitetu zraka u vidu nastanka neugodnih mirisa koji nastaju razgradnjom otpada. Provedbom ostalih projekata može se očekivati zanemariv privremen utjecaj manjeg značaja na kvalitetu zraka tijekom izvođenja građevinskih radova.

- Stanovništvo i zdravlje ljudi - Analizom aktivnosti projekata planiranih SRUP-om, ustanovljeno je da se njihovom provedbom može očekivati pozitivan utjecaj na stanovništvo, a provedbom nekih projekata i na zdravlje ljudi (Izgradnja i proširenje kanalizacijskog sustava, projekt br. 6., Odvodnja viška voda Grada Metkovića (Fazno rješavanje po slivnim područjima, projekt br. 14.). Njihova potpuna realizacija doprinijeti će poboljšanju infrastrukture, kvalitete života i društveno-ekonomskog statusa stanovništva.
- Krajobraz - Većina planiranih zahvata se nalazi izvan izgrađenog građevinskog dijela područja Grada Metkovića te je njihovom izvedbom moguć umjereno negativan utjecaj na krajobraz. Pri izradi projektnih rješenja treba voditi računa da se planirani objekti u najvećoj mogućoj mjeri uklupe u okolni prostor. Projektima planiranim unutar urbaniziranog dijela Grada Metkovića; Most preko Neretve (projekt br. 10.) i Izgradnja i proširenje kanalizacijskog sustava (projekt br. 6.) očekuju se manji negativni utjecaji na vizure prostora lokalnog karaktera, a provedba ovih projekata je nužna za normalno funkcioniranje zajednice. Projektima Obnove stare zgrade kina (projekt br. 12.), Energetska usluga – provedba projekta energetske učinkovitosti u Gradu Metkoviću (projekt br. 7.) i Razvoj cikloturizma (projekt br. 5.) urediti će se sadržaji na području Grada te se očekuje umjereno poboljšanje stanja krajobraza.
- Kulturno povijesna baština - Provedbom projekata planiranih SRUP-om ne očekuju se negativni utjecaji na kulturno-povijesnu baštinu Grada Metkovića. Veći dio Grada je unutar arheološkog područja. Ukoliko se tijekom građevinskih radova naiđe na povijesne iskope potrebno je obavijestiti nadležne službe. Projektom Lađarski dvori (projekt br. 4.) očekuje se značajno pozitivan utjecaj na zaštitu, očuvanje i prezentaciju kulturno-povijesne baštine.
- Otpad - Provedbom većine projekata utjecaj od otpada će biti zanemariv ili ga neće biti jer će se sav novonastali otpad zbrinjavati na zakonom propisan način. Manje negativan, ali prihvatljiv utjecaj od otpada može se očekivati izvedbom projekta Luke nautičkog turizma (projekt br. 3.). Provedbom projekata Proširenja odlagališta otpada, sortirnice i reciklažnog dvorišta te Izgradnje kompostane (projekti broj 8. i 9.) može se očekivati umjereno pozitivan utjecaj na otpad jer će se smanjiti količina otpada koja se odvodi na odlagalište a posljedično tome i poboljšanje gospodarenja otpadom na području Grada Metkovića.
- Infrastruktura – Od većine planiranih projekata može se očekivati pozitivan utjecaj na stanje infrastrukture u Gradu Metkoviću. Značajno pozitivan utjecaj imat će projekt Poslovna zona Dubravica, Izgradnja i proširenje kanalizacijskog sustava, Most preko Neretve, Priključak na Poslovnu zonu Nova sela, Odvodnja viška voda Grada Metkovića (Fazno rješavanje po slivnim područjima) (projekti br. 1., 6., 10., 11. i 14.) kojima će se značajno poboljšati prometna, poslovna i komunalna infrastrukturu Grada.

Na osnovu provedene procjene SRUP-a, definirane su mjere koje proizlaze iz specifičnosti procijenjenih utjecaja. Prilikom izrade projektne dokumentacije za pojedine projekte preporučeno je pridržavati se navedenih mjera. Smatra se da će provedba projekata planiranih SRUP-om Grada Metkovića imati dugoročno pozitivan utjecaj na društveno-ekonomski razvoj ovog područja kao i na stanje infrastrukture, uz uvjet adekvatnog planiranja i rješavanja svih pitanja vezanih za zaštitu okoliša i prirode (otpadne vode, otpad, vodoopskrba), pridržavanjem svih zakonskih propisa RH kao i uz provedbu mjera preporučenih ovim dokumentom, čime se predviđene utjecaje na okoliš nastoji umanjiti.

12. Zaključak

Strategija razvoja Grada Metkovića vlasništvo je svih mještana Grada Metkovića. Strategija je rezultat rada temeljenog na partnerstvu između ključnih dionika razvojnih sektora Grada, te predstavlja njihov konsenzus oko razvojnog smjera i budućnosti Grada Metkovića.

Tijekom izrade Strategije postignuto je dublje razumijevanje uloge i značenja ovog dokumenta te je podignuta razina svijesti o razvojnim potrebama i ograničenjima s kojima je Grad suočen. Strategija je detektirala ključne razvojne pravce Grada, te je uspostavila komunikaciju između svih bitnih ljudi s područja Grada što treba poslužiti u budućnosti kao „infrastruktura“ za provedbu definirane razvojne politike Grada.

Krajnja svrha cijelog procesa strateškog planiranja i izrade Strategije razvoja je osigurati višu kvalitetu života za sve mještane Grada Metkovića, a to znači unaprijediti prostor i infrastrukturu Grada, podići razinu gospodarske konkurentnosti Grada, unaprijediti društveni život i čuvati okoliš. Da bi se to ostvarilo potrebno je kontinuirano i fokusirano raditi na stvaranju pozitivnog okruženja koje će rezultirati poboljšanjem kvalitete okruženja za život u Gradu, smanjenjem nezaposlenosti i stvaranjem pozitivne razvojne perspektive područja.

Pred gradskim vodstvom sada je izazov da sve zacrtane ciljeve razvoja zajednički ostvare, te da u dugom roku vizija razvoja Grada postane realnost. Vizija razvoja mora biti konstantno na umu svih onih koji sudjeluju u razvoju i izgradnji budućnosti Grada Metkovića.

S vizijom na umu, daje se zaključna misao ovog dokumenta uz nadu da će se ambicije ove Strategije ostvariti u željenoj mjeri i na korist svih mještana Grada Metkovića.

